

BØRN OG VOKSNES DELTAGELSE I IDRÆTS-, FRITIDS- OG KULTUR- AKTIVITETER I FAXE KOMMUNE

Jens Høyer-Kruse, Christian Røj Voldby, Bjarne Ibsen og
Marlene Rosager Lund Pedersen

2018:4

Børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter i Faxe Kommune

Jens Høyer-Kruse

Christian Røj Voldby

Bjarne Ibsen

Marlene Rosager Lund Pedersen

Børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter i Faxe Kommune

Jens Høyer-Kruse, Christian Røj Voldby, Bjarne Ibsen og Marlene Rosager Lund Pedersen
Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund,
Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet

Samarbejdspartner: Faxe Kommune

Udgivet 2018

ISBN 978-87-93669-18-5 (trykt version)

ISBN 978-87-93669-19-2 (pdf)

Serie: Movements, 2018:4

Serieudgiver: Institut for Idræt og Biomekanik

Forsidefoto: Getty Images

Tryk: Print & Sign, Odense

Indhold

Resumé.....	5
Indledning.....	7
DEL I – Børn og unges deltagelse i idræts-, kultur- og fritidsaktiviteter.....	9
Indledning.....	10
Metode.....	10
Lokalområder.....	11
Sammenligninger med tidligere undersøgelse, med andre kommuner og med landstal.....	13
Hvor mange dyrker idræt, sport eller motion?.....	14
Sammenligning med andre kommuner.....	14
Sociale forskelle.....	15
Lokale forskelle.....	16
Hvilke idrætsaktiviteter dyrker børn og unge i Faxe Kommune?.....	18
Lokale forskelle i aktivitetsvalg.....	20
Sammenligning med andre kommuner.....	21
Hvordan er idrætten organiseret?.....	22
Idrætsaktiviteter og organiseringsformer.....	23
Lokale forskelle i organisering.....	24
Sammenligning med andre kommuner.....	24
Hvor ofte dyrker børn og unge idræt, sport eller motion?.....	25
Brug af faciliteter.....	27
Facilitetsbrug på tværs af lokalområder.....	28
Sammenligning med andre kommuner.....	29
Brug af specifikke faciliteter i Faxe Kommune.....	29
Deltagelse i kultur- og fritidsaktiviteter.....	31
Forskelle mellem kommunerne.....	33
Hvor ofte deltager børnene i fritidsaktiviteterne?.....	33
Brug af kultur- og fritidstilbud.....	34
Hvor ofte deltager børnene i kultur- og fritidstilbud.....	35
Sammenligning med andre kommuner.....	36
Transport til idræts- og fritidsaktiviteter.....	37
Muligheder og ønsker til kultur og fritidsområdet.....	40
Muligheder og ønsker til idræts, motion og sport i børnenes lokalområde.....	40
Muligheder og ønsker til andre fritids- og kulturmuligheder i børnenes lokalområde.....	42
DEL II – Voksne borgeres deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter.....	45
Indledning.....	46
Metode.....	46
Sammenligninger med tidligere undersøgelse, med andre kommuner og med landstal.....	49
Hvem dyrker idræt, sport og motion i Faxe Kommune?.....	50
Køn og idrætsdeltagelse.....	51
Alder og idrætsdeltagelse.....	51
Lokalområde og idrætsdeltagelse.....	52
Socioøkonomisk baggrund og idrætsdeltagelse.....	52
Sammenligning med andre kommuner og hele landet.....	54

Hvilke former for idræt, sport eller motion dyrker de voksne?	54
Lokalområde og aktivitetsformer	57
Køn og alder er bestemmende for, hvad borgerne dyrker	59
Sammenligning med andre kommuner og hele landet	61
Hvor ofte dyrker borgerne i Faxe Kommune idræt?	62
Borgernes foretrukne tidspunkter til at dyrke idræt	63
Organiseringen af idrætten	65
Organiseringen af idrætsaktiviteter i Faxe Kommune	65
Organiseringsformer i forskellige livsfaser	66
Organiseringen af forskellige idrætter og aktiviteter	67
Sammenligning med andre kommuner og hele landet	69
Transport til og fra sport og motion	69
Brug af idrætsfaciliteter	71
Brugen af faciliteter i de seks lokalområder	73
Naturområder som aktivitetssteder	73
De voksnes brug af specifikke idrætsfaciliteter i Faxe Kommune	74
Holdninger til idrætsfritidsfaciliteterne i Faxe Kommune	75
Deltagelse i kultur- og fritidsaktiviteter (ikke idræt)	76
Køn og kulturaktiviteter	77
Lokalområder og kulturaktiviteter	77
Alder og kulturaktiviteter	78
Sammenligning med andre kommuner og hele landet	79
Hvor ofte benytter voksne sig af kultur- og fritidstilbud?	81
Transport til og fra kultur- og fritidsaktiviteter	82
Hvad har betydning for, hvor borgerne går til fritids- og kulturaktiviteter?	84
Samlet tilfredshed med kultur aktiviteter	84
DEL III – Voksne borgeres deltagelse i frivilligt arbejde	87
Deltagelse i frivilligt arbejde	88
Aldersgruppers frivillige arbejde	88
Frivilligt arbejde på forskellige samfundsområder	89
Sammenligning med hele landet	91
Tid brugt til frivilligt arbejde	92
DEL IV – Borgernes vurdering af Faxe Kommune	95
Vurdering af kommunen	96
Generel tilfredshed med kommunen	96
Hvad gør Faxe Kommune til en god kommune?	98
DEL V – Sammenfatning	101
Sammenfatning og perspektivering	102
Sammenfatning	102
Tendenser og pejlemærker for udviklingen	107
Litteratur	110
Bilag 1: 7 idrætskategorier	111

Resumé

Faxe Kommune har ønsket en undersøgelse af såvel børns som voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter samt benyttelsen af faciliteter dertil. Undersøgelsen er gennemført af Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund på Syddansk Universitet i samarbejde med Faxe Kommune. Undersøgelsen består af et digitalt spørgeskema, som er besvaret af børn og unge på 4. til 9. klassetrin, og et digitalt spørgeskema, som er besvaret af voksne borgere i kommunen. Undersøgelsens resultater kan sammenfattes i 10 overordnede konklusioner samt fem perspektiverende tendenser.

1. Tre ud af fire børn og unge fra 4. til 9. klassetrin dyrker normalt idræt eller motion, og det svarer i store tæk til idrætsdeltagelsen på landsplan og i andre sjællandske kommuner. Det er først og fremmest forældrenes baggrund og interesse for idræt, som har betydning for, hvor aktive børnene er.
2. Fodbold, svømning, gymnastik og løb/jogging er de mest populære idrætsgrene blandt børn og unge, men der er store forskelle mellem drengene og pigerne på, hvad de især dyrker. Til forskel fra de voksne dyrker børn og unge især idræt i en forening.
3. I sammenligning med den høje deltagelse i idrætsaktiviteter er det forholdsvis få børn og unge, som går til andre fritids- og kulturaktiviteter, og de aktive børn og unge i disse aktiviteter gør det ikke lige så ofte, som de idrætsaktive børn og unge.
4. Voksne borgere i Faxe Kommune er meget idræts- og motionsaktive, men er dog lidt mindre aktive end i andre sjællandske kommuner og på landsplan. Forholdsvis flere kvinder end mænd er idræts- og motionsaktive, de yngre og de ældre er mere aktive end de midaldrende, og de højere uddannede er klart mere aktive end borgere uden en uddannelse.
5. De voksne dyrker især idræt på egen hånd og idræts – og motionsformer, som kan dyrkes individuelt, så som vandreture, styrketræning og løb / jogging.
6. Borgerne i Faxe Kommune er mindre aktive i andre fritids- og kulturaktiviteter end i andre sjællandske kommuner. Kvinder er mere aktive end mænd, og på flere af kulturaktiviteterne er de ældre mere aktive end de yngre. Forholdsvis mange synes, at kultur- og fritidsfaciliteterne i kommunen ikke opfylder deres behov.
7. Fire ud af ti deltager i frivilligt arbejde i kommunen, og det er på samme niveau som i landet som helhed. Der er flest frivillige inden for idræt og næstflest inden for bolig og lokalsamfund.
8. Langt de fleste borgere er meget tilfredse med kommunens serviceniveau, men de yngre er ikke lige så tilfredse som de ældre. Det er især adgangen til naturen samt

mulighederne for at dyrke idræt og forskellige kultur- og fritidstilbud, som tillægges betydning for deres tilfredshed med kommunen.

9. Der er forholdsvis små forskelle mellem Faxe Kommune og andre sjællandske kommuner på børn, unge og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter.
10. Der er visse forskelle mellem Øst, Midt og Vest i Faxe Kommune på børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter, deres deltagelse i frivilligt arbejde samt deres tilfredshed med kommunen.

På tværs af de mange resultater har undersøgelsen indkredset fem tværgående tendenser, som de politiske initiativer på området kan tage bestik af.

- A. Trods væsentlige samfundsmæssige forandringer de seneste ti år er deltagelsen i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter præget af en betydelig stabilitet og kontinuitet.
- B. Der er større forskelle på såvel deltagelsesniveauet som deltagelsesmønstret mellem Faxe Kommunes lokalområder end på tværs af (sjællandske) kommuner.
- C. Fritids- og kulturlivet er præget af en stor mangfoldighed med et voksende antal 'interesser', som konkurrerer om borgernes – og kommunens – opmærksomhed, og som kommunen har svært ved at tilgodese.
- D. Den kommunale fritids- og kulturpolitik har primært betydning for børn og unge, mens de kommunale indsatser og rammer har lille betydning for de fleste voksnes idræts-, fritids- og kulturinteresser.
- E. Meget fritids- og kulturliv foregår lokalt, især børnenes fritidsliv, men der er væsentlige forskelle på, hvor stærkt det lokale fritidsliv er. Det kunne den kommunale politik sigte på at styrke.

Indledning

Faxe Kommune har ønsket en undersøgelse af såvel børns som voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter samt benyttelsen af faciliteter dertil.

Faxe Kommune ønsker med undersøgelsen at få viden om børns og voksnes deltagelse kultur-, fritids- og idrætsaktiviteter i kommunen og deres benyttelse af faciliteter og steder til disse aktiviteter, som grundlag for udviklingen af den kommunale politik og planlægning på området.

Resultaterne af er af flere grunde relevant og formålstjenlig. For det første kan den vise, hvilke idræts-, fritids- og kulturinteresser borgerne i kommunen har. Hvor mange er aktive på de forskellige områder, hvilke interesser er store, og hvilke fylder ikke så meget? Undersøgelsen kan således give et faktisk billede af deltagelsen i fritids- og kulturlivet i kølvandet på store samfundsmæssige forandringer. Vi har været igennem en finanskrisen og økonomisk recession; kommunerne er blevet større og har fået nye opgaver; og borgernes liv er stigende grad præget af den digitale revolution med bl.a. sociale medier og digital kommunikation, som i stigende grad præger vores hverdag.

For det tredje kan undersøgelsen vise, hvordan deltagelsen i idræts-, fritids- og kulturlivet ser ud i Faxe Kommune i sammenligning med andre kommuner. Afviger billeder på områder, som giver grundlag for særlige initiativer?

Det er formålet med undersøgelsen at give et faktisk og kvalificeret grundlag for såvel Faxe Kommunes fremtidige initiativer og politik på området som foreningers og virksomheders initiativer og tilbud på området i de kommende år.

Undersøgelsen er gennemført af Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC) på Syddansk Universitet i samarbejde med Faxe Kommune.

Undersøgelsen består af to dele. Den første del er en analyse af skoleelevers svar på en række spørgsmål om deres deltagelse i idrætsaktiviteter, andre fritidsaktiviteter samt forskellige kulturformer, som blev besvaret digitalt i skolen (del I).

Den anden del omfatter en tilsvarende analyse af voksne borgers idræts- og motionsdeltagelse samt deres deltagelse i forskellige former for kultur- og fritidsaktivitet baseret på svarene på en række spørgsmål, som en udvalgt gruppe af borgere i Faxe Kommune har besvaret digitalt (del II).

Spørgeskemaet til de voksne omfattede også spørgsmål om deltagelse i frivilligt arbejde (del III), samt hvor tilfredse borgerne er med Faxe Kommune (del IV).

Rapporten afsluttes med en sammenfatning og perspektivering af resultaterne med tendenser og pejlemærker for udviklingen (del V).

I indledningen til del I og del II redegøres for, hvordan undersøgelsen og analyserne er grebet an.

Tak til alle børn og unge, som har besvaret spørgeskemaerne; tak til skoler og lærere som har godkendt og efterfølgende hjulpet med at eleverne kunne besvare spørgeskemaet i skolen; og tak for samarbejdet med Faxe Kommune om undersøgelsens gennemførelse.

DEL I

Børn og unges deltagelse i
idræts-, kultur- og
fritidsaktiviteter

Indledning

Denne del af rapporten belyser børn og unges deltagelse i både idræt og motion samt andre kultur- og fritidsaktiviteter. Tallene er baseret på en elektronisk spørgeskemaundersøgelse blandt skolebørn i Faxe Kommune, som eleverne har haft mulighed for at besvare som en del af undervisningen. Det elektroniske spørgeskema blev sendt til samtlige skoler og henvendt til alle eleverne på 4.-9. klassetrin¹. Alle skolebørn på de nævnte klassetrin i skoler i Faxe Kommune har derfor været inviteret til at deltage.

Metode

Undersøgelsen blev gennemført i foråret 2018. I samarbejde med skoleforvaltningen og kommunens skoler blev spørgeskemaet formidlet til alle elever fra 4. - 9. klassetrin på kommunens skoler. Eleverne skulle besvare spørgeskemaet i løbet af en undervisningstime under vejledning af en lærer. Til hver skole blev der sendt en udførlig vejledning til klasselærerne om, hvad undersøgelsen gik ud på, og de blev opfordret til at hjælpe de yngste elever, der måtte have brug for det. I vejledningen var der et internetlink til undersøgelsen, som eleverne skulle gå ind på via en computer. Hver gang en elev åbnede linket og gennemførte spørgeskemaet, blev der oprettet en respondent i undersøgelsen. Spørgeskemaet var konstrueret med en række indbyggede 'spring', således at ikke alle børn blev stillet over for de samme spørgsmål, men blev kun bedt om at svare på spørgsmål, der var relevante for deres situation vurderet ud fra svarene på de foregående spørgsmål.

Af samme grund, og fordi nogle børn og unge har glemt/fravalgt at svare på enkelte spørgsmål, varierer antallet af svar på de enkelte spørgsmål² i forhold til det samlede antal svar, som kan ses herunder. Flere respondenter har benyttet sig af denne mulighed – særligt ved spørgsmål om forældres arbejde og idrætsdeltagelse.

Som det fremgår af tabel 1.1., har i alt 1.528 børn besvaret³ spørgeskemaet, hvilket giver en samlet svarprocent på 61. Det fremgår også, at svarprocenten er en smule lavere blandt elever i 8. og 9. klasse. Der er stort set en lige fordeling mellem drenge og piger i respondentgruppen. Der er en lille overvægt af drenge (52-55 pct.) hos respondenterne fra de yngre årgange (4.-7. klasse), og omvendt er der en lille overvægt af piger, som har besvaret spørgeskemaet, fra 8. og 9. klasse (54 pct.).

Det er værd at bemærke, at man i de mindre afdelinger (Terslev Skole, Øen, Skolen ved Skoven) har opnået en høj svarprocent på mellem 53 og 100. Det betyder, at resultater knyttet til disse tre afdelinger bygger på et lavt antal respondenter, men grundet den meget høje svarprocent er tallene med stor sandsynlighed en korrekt repræsentation af virkeligheden.

---

1 Modtageklasser har ikke været en del af undersøgelsen.

2 Noteret som 'n = xxx' i tabeller/figurer og i tekstforklaringen.

3 I alt 76 respondenter svarede ikke på alle spørgsmålene i undersøgelsen. Ud af disse er 45 besvarelser inkluderet, idet respondenterne havde svaret på de to mest centrale spørgsmål knyttet til idrætsdeltagelse ('Dyrker du normalt motion, sport og idræt?' samt 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket meget i det seneste år?').

Tabel 1.1. Svarprocenter fordelt på klassetrin og skoler.

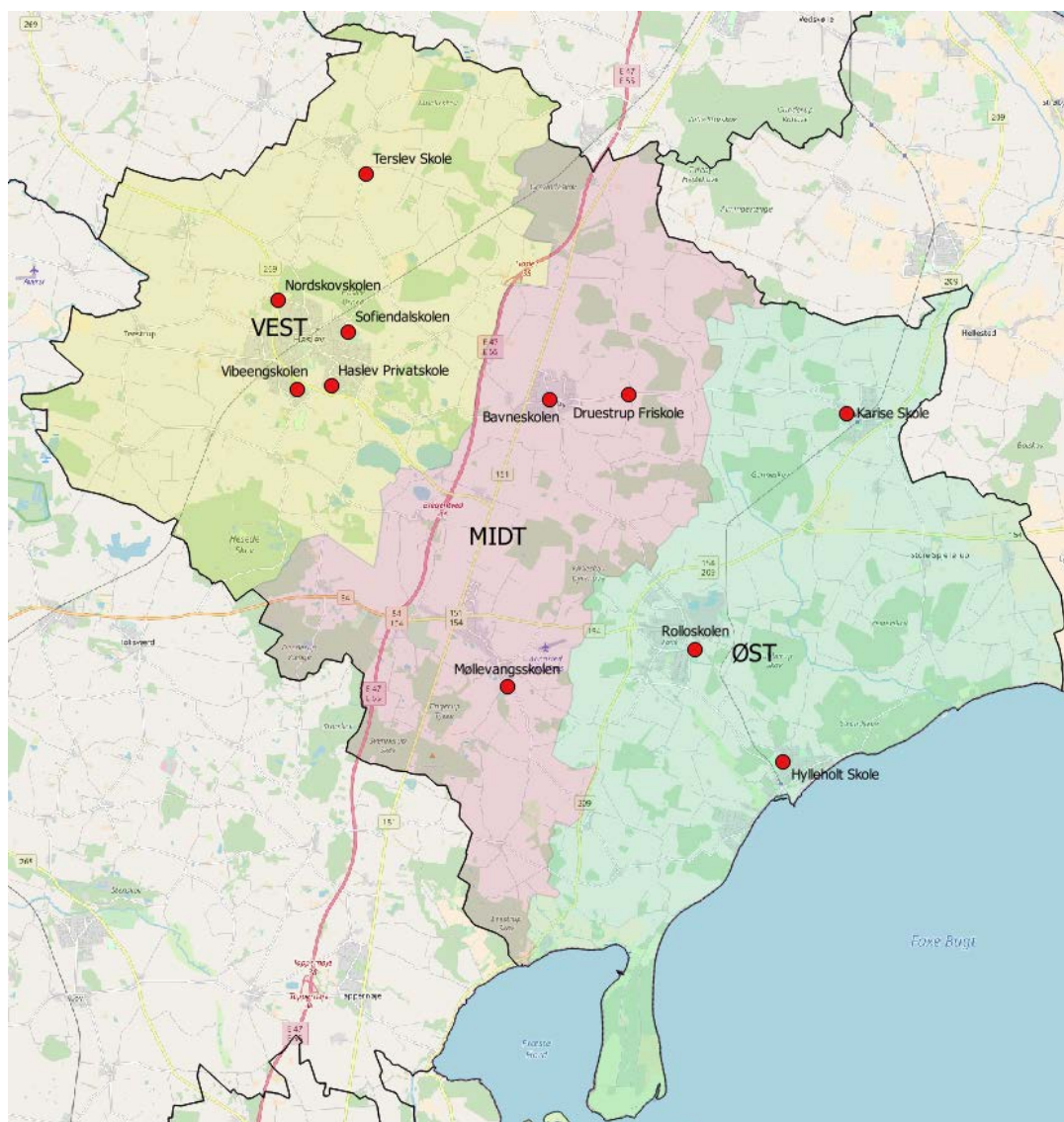
		Antal elever	Antal svar	Svarprocent
TOTAL		2506	1528	61
KLASSETRIN	4. klasse	451	288	64
	5. klasse	413	296	72
	6. klasse	419	302	72
	7. klasse	446	302	68
	8. klasse	390	143	37
	9. klasse	338	164	49
SKOLE	Bavneskolen	209	169	81
	Sofiendalskolen	272	218	80
	Møllevangsskolen	197	117	59
	Rolloskolen	234	66	28
	Hylleholt Skole	238	166	70
	Karise Skole	144	132	92
	Nordskovskolen	520	233	45
	Vibeengskolen	213	154	72
	Terslev Skole	46	41	89
	Haslev Privatskole	267	105	39
	Druestrup Friskole	117	93	79
	Øen	36	19	53
	Skolen ved skoven	14	14	100

Tabellen viser antallet af respondenter samt svarprocenter fordelt på hhv. klassetrin og skoler. Antallet af elever er i forbindelse med udarbejdelsen af rapporten oplyst af Faxe Kommune.

Lokalområder

I analyserne af forskelle og ligheder mellem lokalområder er kommunen opdelt i tre områder: Øst, Midt og Vest. Undersøgelsen af børns og unges idræts-, kultur- og fritidsvaner ser bl.a. nærmere på forskelle og ligheder mellem disse tre områder, som næsten svarer til Faxe Kommunes tre skoledistrikter. Dvs. Sofiendalskolen er ændret fra at høre til distriktet 'Midt' til at høre med til 'Vest'. Derved bliver inddelingen af børn og unge i undersøgelsen den samme som i undersøgelsen af voksne respondenter. På grund af det frie skolevalg kan man dog ikke udelukke, at nogle børn bor i et andet distrikt, og man skal derfor holde sig for øje, at analyserne er udarbejdet ud fra skoletilhørsforhold og ikke elevernes bopæl. Se figur 1.1 med de tre lokalområder og tilhørende skoler samt svarprocenter for lokalområderne (se tabel 1.2).

Figur 1.1. Inndeling af børn og unge i lokalområder i Faxe Kommune.

Tabel 1.2. Opdelingen af børn og unge i lokalområder og svarprocenter

	Skoler	Antal elever	Antal svar	Svarprocent
Total		2506	1528	61
Øst	Hylleholt Skole Karise Skole Rolloskolen	616	364	59
Midt	Bavnaskolen Druestrup Friskole Møllevangsskolen Øen	559	398	71
Vest	Haslev Privatskole Nordskovskolen Sofiendalskolen Terslev Skole Vibeengskolen Skolen ved skoven	1.332	765	57

Sammenligninger med tidligere undersøgelse, med andre kommuner og med landstal

Undersøgelsen giver mulighed for at sammenligne resultaterne med resultaterne fra andre kommuner, hvor tilsvarende undersøgelser er gennemført de seneste år. Vi har her valgt at sammenholde resultaterne fra denne undersøgelse i Faxe Kommune med resultaterne fra undersøgelser i Næstved Kommune (2018), Lejre Kommune (2015), Gladsaxe Kommune (2015), Ballerup Kommune (2015), Halsnæs Kommune (2015) og Greve Kommune (2014) (tabel 1.3).

Endvidere indeholder spørgeskemaet en række af spørgsmål, som også er brugt i landsdækkende undersøgelser. Først og fremmest en landsdækkende undersøgelse af børns og voksnes motions- og sportsvaner fra 2016 (Pilgaard og Rask, 2016) men også en landsdækkende undersøgelse af borgernes kulturvaner fra 2012 (Epinion / Kulturministeriet, 2012). Idrætsvaneundersøgelsen blev gennemført på den måde, at et repræsentativt udsnit af børn og unge mellem 7 og 15 år fik tilsendt et brev med en invitation til at besvare spørgeskemaet elektronisk. Undersøgelsen opnåede en svarprocent på 50, dvs. lidt højere end i undersøgelsen i Næstved Kommune. I sammenligninger i denne rapport sammenholdes idrætsdeltagelsen for børn mellem 10 og 15 år (4. til 9. klassetrin). Sådanne forskelle i undersøgelsesmetode og svarprocent kan være en mindre del af forklaringen på forskelle i resultaterne mellem de to undersøgelser, og derfor bør mindre forskelle ikke tillægges for stor betydning. Hvor det er muligt og relevant, sammenholdes resultaterne fra denne undersøgelse med resultaterne fra de landsdækkende undersøgelser.

Tabel 1.3. Årstal, metode, antal respondenter samt svarprocent for undersøgelser af børn og unges idræts- og kulturvaner i sjællandske kommuner og hele landet.

	Næstved ¹	Faxe	Lejre ²	Ballerup ³	Gladsaxe ⁴	Halsnæs ⁵	Greve ⁶	Hele landet ⁷
Årstal	2018	2018	2015	2015	2015	2015	2015	2016
Metode	Elektronisk besvarelse på skole 4. til 9. klasse	Elektronisk besvarelse på skole 4. til 9. klasse	Elektronisk besvarelse på skole 4. til 9. klasse	Elektronisk besvarelse på skole 4. til 9. klasse	Elektronisk besvarelse på skole 4. til 9. klasse	Elektronisk besvarelse på skole 4. til 9. klasse	Elektronisk besvarelse på skole 4. til 9. klasse	Brev, elektronisk besvarelse 7 til 15 år
Antal svar	2.287	1.528	1.381	2.517	3.072	1.307	2.580	3.221
Svarprocent	45	61	73	73	69	67	69	54

¹ Høyer-Kruse, J., Jørgensen, C.R., Ibsen, B. og Pedersen, M.R.L. (2018). Børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter i Næstved Kommune. Movements 2018: 3.

² Høyer-Kruse, J., Forsberg, P., Nielsen, C.G. og Nielsen, C.D. (2016). Undersøgelse af idræts- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune. Movements 2016:1, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

³ Forsberg, P., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Idrætsfaciliteter i Ballerup Kommune. Idrættens Analyseinstitut

⁴ Pilgaard, M., Forsberg, P., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Analyse af idræts- og bevægelsesfaciliteter i Gladsaxe Kommune. Idrættens Analyseinstitut.

⁵ Forsberg, P., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Idrætsfaciliteter i Halsnæs Kommune. Idrættens Analyseinstitut

⁶ Høyer-Kruse, J., Asserhøj, T.L., Nielsen, C.D. (2015). Skoleelevers og voksne borgers deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter i Greve Kommune. Movements 2015: 9. Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

⁷ Pilgaard, M. og Rask, S. (2016). Danskernes motions- og sportsvaner 2016. Idrættens Analyseinstitut.

Hvor mange dyrker idræt, sport eller motion?

Det centrale spørgsmål, der afdækker idrætsdeltagelsen, lyder: Dyrker du normalt idræt, sport eller motion? Forud for dette spørgsmål præciserer spørgeskemaet, at spørgsmålene handler om idræt, sport og motion i fritiden (altså uden for skoletiden).

I Faxe Kommune angiver 75 pct. af alle børn og unge i 4.-9. klasse, at de normalt dyrker idræt, sport eller motion (se tabel 1.4).

Tabel 1.4. Overordnet deltagelse i idræt, sport eller motion i Faxe Kommune (pct.)

n = 1.528	TOTAL	KØN		ALDER	
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år
Ja	75	78	72	78	72
Ja, men ikke for tiden	14	12	16	13	16
Nej	11	10	12	9	12

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' opdelt på køn og alder i henholdsvis Faxe Kommune og på landsplan (n=1.528).

Som det fremgår af tabel 1.4, er en smule flere drenge end piger i Faxe Kommune idrætsaktive. Samtidigt har flere piger end drenge angivet, at de normalt – men ikke for tiden – er idrætsaktive. Derfor er der ikke stor forskel mellem andelen af drenge og piger, der ikke er idrætsaktive (henholdsvis 10 procent af drengene og 12 procent af pigerne).

Der ses et mindre fald i andelen af idrætsaktive, når man sammenligner de yngre børn (10-12 år) med de lidt ældre (13-15 år). Det skal dog bemærkes, at undersøgelsen ikke følger de samme børn og unge over tid. Derfor er 'fracfaldet' et udtryk for, at ældre børn og unge er mindre idrætsaktive end yngre børn på undersøgelsestidspunktet.

Sammenligning med andre kommuner

Tilsvarende undersøgelser gennemført på samme måde som denne undersøgelse i Faxe Kommune er inden for de seneste år gennemført i andre kommuner, som det derfor er muligt at sammenligne resultaterne fra Faxe Kommune med. Her har vi afgrænset sammenligningen til kommuner i Region Sjælland og Region Hovedstaden. Endvidere kan vi sammenligne med tallene fra en landsdækkende undersøgelse af børn og unges idræts- og motionsdeltagelse, som blev gennemført i 2016.

Spørgsmålene i kommuneundersøgelserne og den landsdækkende undersøgelse er næsten identiske, men den landsdækkende undersøgelse er gennemført på en anden måde, og det kan være noget af forklaringen på forskellene mellem landstallene og de fleste af kommunetallene (uddybet i fodnote til tabellen nedenfor).

En sammenligning af tallene for børn og unges idrætsdeltagelse i Faxe Kommune med tallene fra de tilsvarende undersøgelser i Næstved Kommune (2018), Lejre Kommune (2015), Gladsaxe Kommune (2015), Ballerup Kommune (2015), Halsnæs Kommune (2015) og Greve Kommune (2014) viser forholdsvis små forskelle (tabel 1.5). Deltagelsesniveauet i Faxe Kom-

mune er lidt lavere end i Lejre Kommune, på samme niveau som i Næstved Kommune og Greve Kommune men lidt højere end i Ballerup Kommune og Halsnæs Kommune. I sammenligning med tallene fra den seneste landsundersøgelse, er andelen af børn og unge, som dyrker idræt i alle de her refererede kommuner, imidlertid lavere end i landet i gennemsnit. Noget af denne forskel kan dog skyldes de metodiske forskelle mellem kommuneundersøgelsen og landsundersøgelsen.

Tabel 1.5. Andelen af børn og unge i Faxe Kommune, som normalt dyrker sport/motion, sammenlignet med udvalgte sjællandske kommuner og landsplan (pct.)

	Faxe (2018)	Næstved (2018)	Lejre (2015)	Greve (2014)	Gladsaxe (2015)	Ballerup (2015)	Halsnæs (2015)	Landsplan (2016) ¹
Ja	75	73	79	75	74	71	72	83
Ja, men ikke for tiden	14	15	13	14	15	15	15	9
Nej	11	12	9	11	11	15	12	8

¹ Mens de kommunale undersøgelser er gennemført ved, at børn fra 4. til 9. klassetrin besvarede det elektroniske spørgeskema online på skolen, blev den landsdækkende undersøgelse gennemført ved, at et repræsentativt udsnit af borgere bosiddende i Danmark blev inviteret til at besvare et online spørgeskema. 6.500 børn blev inviteret til at besvare spørgeskemaet, hvoraf halvdelen svarede. Svarprocenten er således noget lavere end i de fleste af kommuneundersøgelserne, og det kan have som konsekvens, at de mest idrætsinteresserede i højere grad har besvaret spørgeskemaet, end de mindre interesserede

Sociale forskelle

Børn og unges idrætsdeltagelse hænger i høj grad sammen med deres sociale baggrund. Adskillige studier viser, at børns idrætsdeltagelse er påvirket af forældrenes socioøkonomiske status og egen interesse for sport eller motion⁴. Desuden viser en række studier af kulturelle forskelle, at etnicitet dels påvirker tilbøjeligheden til at dyrke sport og motion, og dels de organisationsformer som børnene dyrker idræt i (Ibsen & Fehsenfeld, 2013).

Væsentligt flere af de børn i Faxe Kommune, hvor begge forældre er i arbejde, er idrætsaktive (80 pct.) end børn i familier, hvor den ene forælder står uden for arbejdsmarkedet (69 pct.). Tendensen forstærkes, hvis begge forældre er uden for arbejdsmarkedet, idet kun 60 pct. af børn med begge forældre uden for arbejdsmarkedet er idrætsaktive. Børnenes boligsituation spiller ligeledes en rolle for idrætsdeltagelsen, således at børn, der bor sammen med både mor og far, er en smule mere idrætsaktive (77 pct.) end børn, der bor sammen med den ene forælder alene (71 pct.).

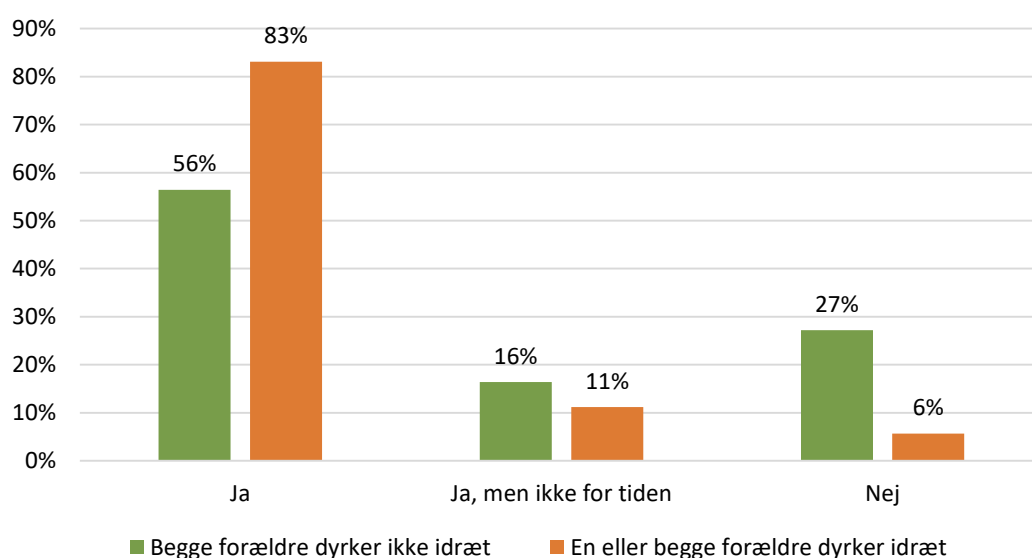
Forældrenes oprindelsesland ser ligeledes ud til at spille en væsentlig rolle for idrætsdeltagelsen blandt børn i Faxe Kommune. Hos børn, hvis forældre begge er født i et europæisk land, ser man en markant højere idrætsdeltagelse (76 pct.) end hos børn, hvis forældre begge oprindeligt er fra et ikke-europæisk land (56 pct.). Der er ikke forskel på andelen af idrætsaktive børn, afhængigt af om begge forældre oprindeligt er fra enten Danmark eller andre lande i Norden og Europa. Således bekræfter undersøgelsen, at forældrenes oprindelsesland ser ud til at spille en betydelig rolle for børnenes idrætsdeltagelse. Større nationale undersøgelser peger på, at idrætsdeltagelse generelt er lavere blandt børn med ikke-europæisk baggrund end

⁴ En lang række forskningstitler om emnet er samlet i Ibsen et al., 2015.

børn af etnisk danske forældre, og forskellene er særligt fremtrædende blandt pigerne (Ibsen et al. 2015).

Forældrenes egne idrætsvaner spiller ligeledes en afgørende rolle for, om børnene dyrker idræt eller ej. Som figur 1.2 herunder viser, er der således en høj grad af sammenhæng mellem børn og unges egen idrætsdeltagelse og deres øvrige families ditto. Det er ikke til at sige entydigt, at inspirationen kun går fra forældre til børn, men der er ingen tvivl om, at forældre med en idrætsaktiv hverdag også i højere grad har børn med en idrætsaktiv hverdag.

Figur 1.2. Sammenhæng mellem forældre og børns idrætsaktivitet (pct.)

Figuren viser andelen af børn og unge i Faxe Kommune, der er henholdsvis idrætsaktive og ikke-idrætsaktive afhængig af, om forældrene er idrætsaktive (n=882).

Lokale forskelle

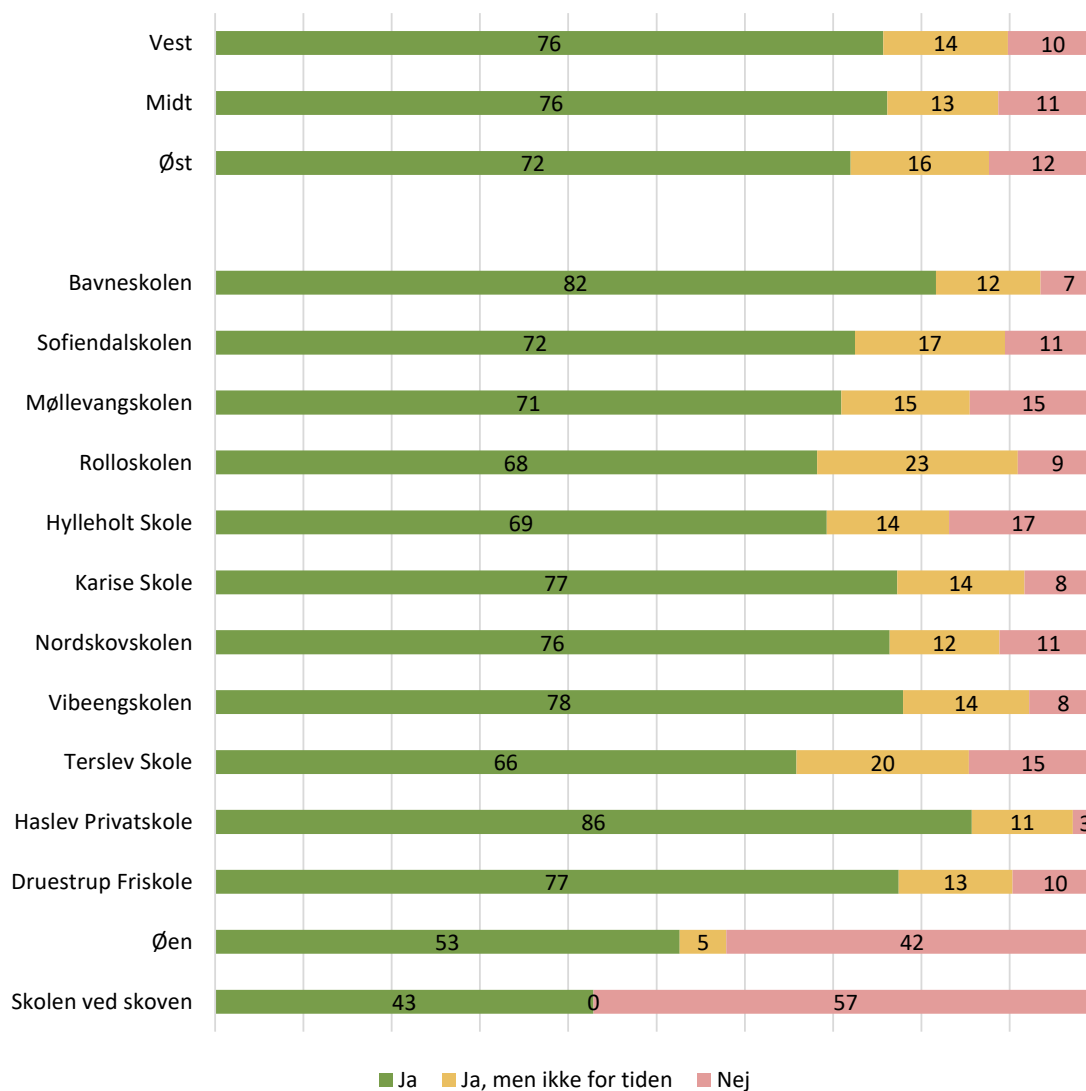
Idrætsdeltagelsen varierer i meget lille grad på tværs af de tre lokalområder i Faxe Kommune. Således ser man i Øst en mindre idrætsdeltagelse (72 pct.) end i henholdsvis Vest (76 pct.) og Midt (76 pct.), hvor idrætsdeltagelsen stort set er på samme niveau.

Sammenligner man de forskellige skoleafdelinger, ses derimod væsentlige forskelle i idrætsdeltagelsen. Haslev Privatskole samt Bavnesholen har en væsentligt højere idrætsdeltagelse end kommunens andre skole afdelinger (henholdsvis 86 og 82 pct.). De resterende skoler er fordelt med en relativ jævn spredning på idrætsdeltagelsen (fra 66-78 pct.).

I special-afdelingerne (Øen og Skolen ved Skoven) ser man en lavere idrætsdeltagelse (henholdsvis 53 og 43 pct.) end i kommunens resterende skoleafdelinger. Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at variationen i tallene på tværs af skoleafdelingerne også vil

skyldes forskelle på fordelingen af elever (aldersmæssigt, geografisk placering, funktionsniveau osv.) (figur 1.3).

Figur 1.3. Forskelle i idrætsdeltagelse på tværs af lokalområder og skoler (pct.)

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' fordelt på de tre lokalområder og 13 skoler / skoleafdelinger i Faxe Kommune (n=14-772 (i alt 1528)).

Hvilke idrætsaktiviteter dyrker børn og unge i Faxe Kommune?

I undersøgelsen er børnene blevet bedt om at angive, hvilke aktiviteter de har dyrket regelmæssigt inden for det seneste år. Her har de haft mulighed for at angive flere forskellige aktiviteter og ikke blot aktiviteter, som de dyrkede på tidspunktet for udfyldelse af spørgeskemaet. På den baggrund viser sig samlet set en større andel idrætsaktive børn og unge, idet hele 90 pct. har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. Det er en noget større andel end de 75 pct., som svarer 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'. Grunden hertil er det bredere tidsperspektiv i formuleringen '...inden for det seneste år', som også inkluderer mange af de børn og unge, der svarer 'Ja, men ikke for tiden' på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'.

De følgende opgørelser over aktiviteter er beregnet som andele af hele respondentgruppen og giver derved et indblik i, hvor mange børn og unge af samtlige 4.-9. klasser i Faxe Kommune, der dyrker de forskellige idrætsaktiviteter (tabel 1.6).

Fodbold er den mest populære idrætsaktivitet blandt børn og unge i Faxe Kommune (28 pct.). Det gælder imidlertid kun for drengene, idet en væsentlig højere andel af drengene (39 pct.) end pigerne (15 pct.) angiver, at de spiller eller har spillet fodbold regelmæssigt inden for det seneste år.

De efterfølgende populære idrætter på listen er svømning (20 pct.), gymnastik (16 pct.) og løb/jogging (14 pct.). Her er kønsmønsteret omvendt fra tidligere, idet markant flere piger har dyrket disse aktiviteter inden for det seneste år. Særligt for 'løb/jogging' ser man, at der er flere piger (18 pct.) end drenge (10 pct.), der har dyrket aktiviteten inde for det seneste år. De efterfølgende aktiviteter på listen er håndbold, badminton, styrketræning og ridning (9-11 pct.), men disse aktiviteter kommer ikke i nærheden af fodboldens popularitet (28 pct.) og udbredelse generelt blandt børn og unge i Faxe Kommune.

Deltagelsen i enkelte aktiviteter er som fodbold, svømning og gymnastik domineret af ét af kønnene. I dans, ridning og trampolin ser man markant flere piger end drenge. Omvendt ser man i aktiviteter som parkour, skydning og mountainbike markant flere drenge end piger.

Aldersmæssigt ser man også væsentlige forskelle, som til en vis grad kan tages som udtryk for, at børn skifter prioriteter og interesserer, når de kommer i teenagealderen. Det kan også skyldes, at de ældre børn i højere grad selv bestemmer, hvilke aktiviteter de vil dyrke. Fodbold bibeholder sin store popularitet, mens svømning og gymnastik har væsentligt færre aktive blandt de 13-15-årige. Omvendt stiger tilslutningen til idrætter som løb og styrketræning markant hos de ældre børn. Badminton og håndbold ser, ligesom fodbold, ud til at kunne fastholde børnene i aktiviteten.

Tabel 1.6. Børn og unges deltagelse i forskellige idræts-, sports- eller motionsaktiviteter i Faxe Kommune (pct.)

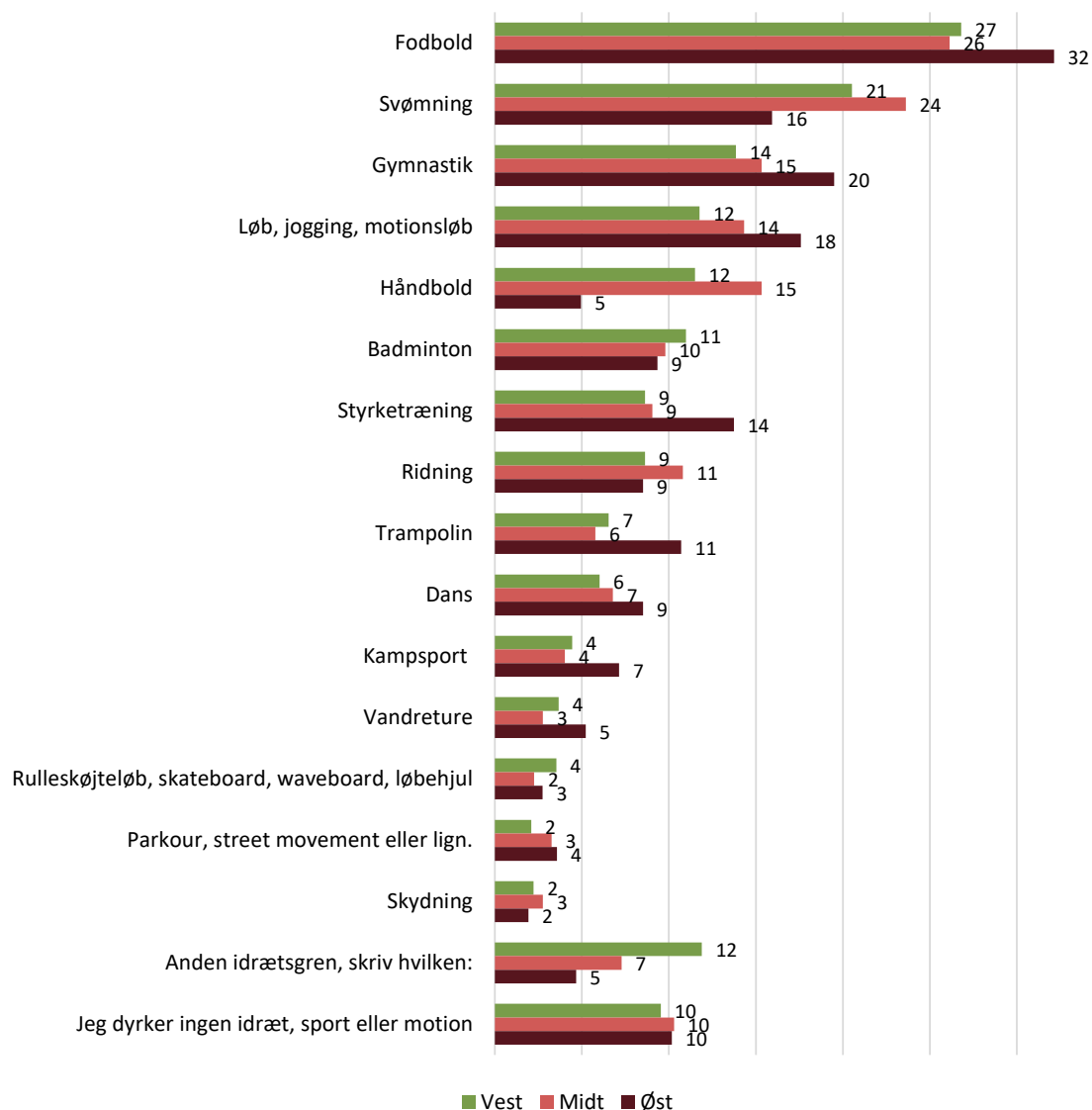
	FAXE KOMMUNE				
	TOTAL	KØN		ALDER	
		Piger	Dreng	10-12 år	13-15 år
Fodbold	28	15	39	28	29
Svømning	20	23	18	26	12
Gymnastik	16	27	5	20	9
Løb, jogging, motionsløb	14	18	10	9	21
Håndbold	11	12	10	11	11
Badminton	10	8	12	11	10
Styrketræning	10	12	8	4	20
Ridning	9	18	1	9	10
Trampolin	7	10	5	9	5
Dans (alle former)	7	14	0	6	8
Kampsport (boksning, karate, aikido, taekwondo, judo, brydning mv.)	5	4	6	6	4
Vandreture	4	4	3	3	6
Rulleskøjtølb, skateboard, waveboard, løbehjul	3	3	3	4	2
Parkour, street movement eller lign.	3	1	4	3	2
Skydning	2	1	4	3	2
Tennis	2	2	2	1	3
Mountainbike	2	1	4	2	3
Bordtennis	2	1	3	2	2
Landevejscykling	2	1	2	1	3
Basketball	2	1	2	2	2
Yoga, meditation, afspænding	1	2	1	1	2
Friluftaktiviteter	1	1	1	1	1
Andet boldspil for hold	1	0	1	1	1
Golf	1	0	1	1	1
Andet individuelt boldspil	1	0	1	1	1
Fiskeri	1	0	1	1	0
Kano, kajak, roning	1	0	1	1	1
Atletik	0	1	0	1	0
Spinning, kondicykel	0	0	0	0	1
Sejlsport, surfing	0	0	1	0	0
Aerobic, step, pump, Zumba eller lignende træning på hold	0	0	0	0	1
Volleyball, beachvolley, kids volley	0	0	0	0	0
Handicapidræt	0	0	0	0	0
Anden idrætsgren	9	8	10	9	10
Jeg dyrker ingen idræt, sport eller motion	10	9	11	9	9

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?' opdelt på køn og alder.

Lokale forskelle i aktivitetsvalg

Lokalt ses enkelte mindre forskelle i andelen af børn, der har dyrket aktiviteterne inden for det seneste år. I figur 1.4 afbildes de 15 mest populære aktiviteter og andelen af børn, der har dyrket disse fordelt på lokalområder.

Figur 1.4. Idrætsaktivitetsvalg på tværs af lokalområder (pct.)

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Hvilken slags idræt, sport eller motion har du gået til fast eller dyrket regelmæssigt inden for det seneste år?' opdelt på lokalområder i Faxe Kommune (n = 1.527). Kun de 15 mest populære aktiviteter er vist.

Figuren viser, at væsentligt flere børn i Øst (32 pct.) dyrker fodbold end i Vest og Midt (27 og 26 pct.). Det samme ses i flere af de andre aktiviteter (gymnastik, løb, styrketræning og kampsport). Det er interessant, når vi tidligere har beskrevet, at Øst er det lokalområde, der

har forholdsvis færrest idrætsaktive børn. En del af forklaringen kan muligvis findes i deltagelsen i svømning og håndbold. Her ser man nemlig en væsentligt lavere deltagelse blandt børnene i Øst. Særligt deltagelsen i håndbold er markant lavere i Øst (5 pct.) end i Vest (12 pct.) og Midt (15 pct.).

Sammenligning med andre kommuner

Andelen af børn og unge, som deltager i forskellige idrætsaktiviteter, er næsten identisk med det billede, som undersøgelserne fra de andre kommuner, som sammenlignes med i tabel 1.7., og med tallene fra den seneste landsdækkende undersøgelse.

I alle kommunerne og på landsplan er fodbold suverænt den mest populære idrætsaktivitet blandt børn og unge. Dernæst kommer svømning og gymnastik, men det varierer en del mellem kommunerne, hvor mange børn og unge, der dyrker disse aktiviteter. Forholdsvis mange børn og unge i Faxe Kommune går til svømning. På de øvrige af de mest populære idrætsaktiviteter, er der små forskelle på udbredelsen mellem kommunerne. Tallene for andelen af børn og unge, som går til de forskellige idrætsgrene, er generelt højere i landsundersøgelsen for de mest populære idrætsgrene. Noget af forskellen kan som tidligere nævnt skyldes, at landsundersøgelsen er gennemført på en anden måde, end kommuneundersøgelserne er.

Svarene fra børn og unge i Faxe Kommune er udtryk for en generel tendens, som også viser sig i tallene på landsplan og tallene fra de andre kommuner, som her sammenlignes med. Der er en generel tendens til, at der allerede i 13-15-års-alderen sker store forandringer i børn og unges idrætsvaner, og at typiske foreningsidrætter i høj grad udskiftes med mere fleksible aktiviteter som styrketræning og løb, der kan dyrkes individuelt. Denne udvikling hænger i høj grad sammen med udviklingen fra barn til ung med tilhørende store forandringer i fysik, individualitet, venskaber og hverdag. En større mængde forskningslitteratur beskæftiger sig mere indgående med idræt i denne omskiftelige fase i livet (Pilgaard, 2012; Ibsen et al., 2015).

Tabel 1.7. Andel af børn og unge i Faxe Kommune, som dyrker de mest populære idrætsaktiviteter, sammenlignet med udvalgte sjællandske kommuner og landsplan (pct.)

	Faxe (2018)	Næstved (2018)	Lejre (2015)	Greve (2014)	Gladsaxe (2015)	Ballerup (2015)	Halsnæs (2015)	Landsplan
Fodbold	28	28	34	35	34	37	36	37
Svømning	20	15	14	13	15	16	13	35
Gymnastik	16	16	18	13	11	8	12	24
Løb	14	11	11	10	10	6	6	18
Håndbold	11	8	10	8	8	8	16	13
Badminton	10	9	13	11	9	10	9	9
Styrketræning	10	12	13	13	11	9	7	12
Ridning	9	9	13	8	6	10	9	8
Trampolin	7	5	/	/	/	/	/	17
Dans	7	9	12	8	11	12	9	12
Kampsport	5	4	5	6	6	5	7	7

Hvordan er idrætten organiseret?

Foreningsidrætten er den mest udbredte organiseringsform blandt børnene i Faxe Kommune. I alt 66 pct. af de idrætsaktive børn i Faxe Kommune fra 4.-9. klassestrin har dyrket en eller flere aktiviteter som medlem af en idrætsforening inden for det seneste år. Lidt over en tredjedel (39 pct.) har været aktive 'på egen hånd' (dvs. selvorganiseret idræt for sig selv eller sammen med andre). Lidt over en tiendedel (13 pct.) af børnene og de unge har dyrket idræt i privat regi, det vil sige i private eller kommercielle centre som for eksempel fitnesscentre eller private danseskoler. En lille del (hhv. 2 og 3 pct.) af børnene har dyrket idrætsaktiviteter i SFO eller ungdomsskole.

Som det fremgår af tabel 1.8 herunder, er drenge lidt oftere end piger aktive i foreninger, mens piger lidt oftere end drenge er aktive i private centre. Ligeledes er piger oftere aktive på egen hånd. Hos pigerne ser man altså en større tendens til en individualiseret deltagelse i motion og idræt end hos drengene. Det er dog stadig væsentligt at påpege, at langt over halvdelen af både piger og drenge har deltaget i aktiviteter i foreningsregi inden for det seneste år forud for undersøgelsen.

Ligesom for resten af landet falder andelen af børnene og de unge, som er foreningsaktive, med alderen. Tallene i tabellen herunder viser også, at idræt på egen hånd og idræt i privat regi stiger i popularitet i takt med stigende alder. Det peger samlet set i retning af en tendens til en bevægelse fra foreningsorganiseret idræt til mere fleksible og uforpligtende aktivitets- og organiseringsformer i ungdomsårene. Dette mønster er helt i overensstemmelse med, hvad landsdækkende undersøgelser har vist.

Tabel 1.8. Organisering af børn og unges idræt, sport og motion i Faxe Kommune (pct.)

	FAXE KOMMUNE				
	TOTAL	KØN		ALDER	
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år
Forening	66	70	62	71	60
Privat	13	9	17	8	20
SFO/fritidsklub	2	2	1	2	1
Ungdomsskole	3	3	2	3	2
På egen hånd	39	33	45	34	48
I anden sammenhæng	17	17	18	19	15

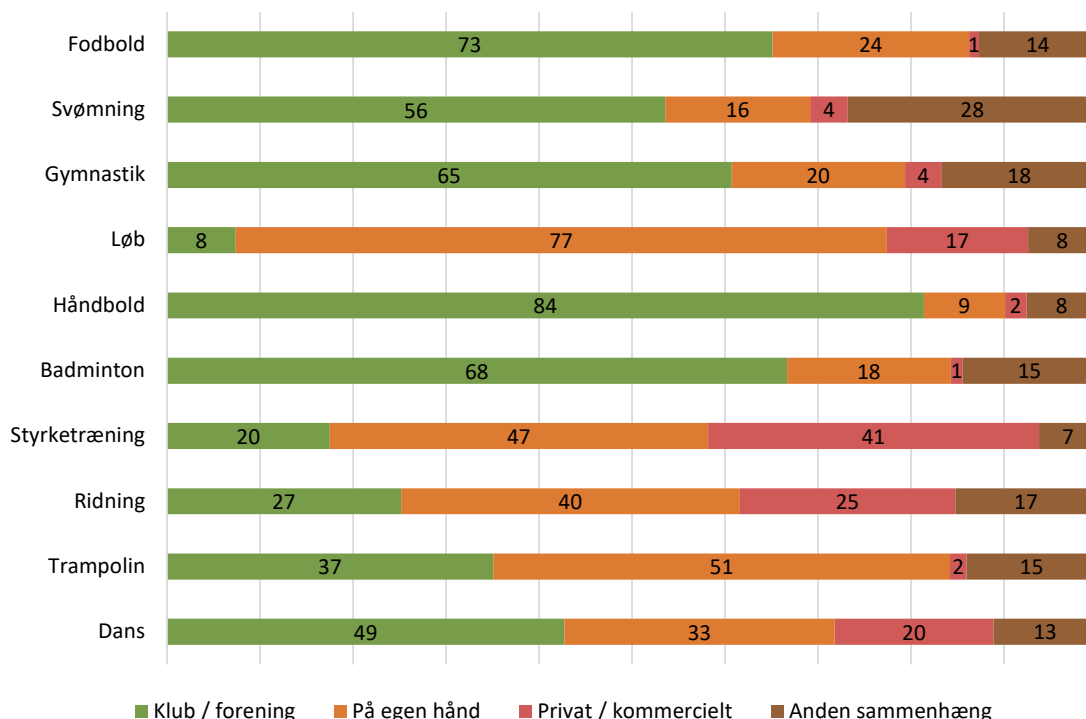
Tabellen viser, i hvilken organiseringsmæssig sammenhæng de idrætsaktive (de, der dyrker mindst én aktivitet) børn og unge dyrker idræt, sport eller motion, opdelt på køn og alder (n=1.377(køn)-1.357(alder))

Idrætsaktiviteter og organiseringsformer

På tværs af idrætsgrenene er der store forskelle på, hvordan fordelingen er på organiseringsformer. I figur 1.5 illustreres organiseringsformerne på de mest populære aktiviteter.

Figur 1.5. Andelen af de idrætsaktive børn og unge i de ti største aktiviteter i Faxe Kommune, som dyrker aktiviteterne i forskellige organiseringsformer (pct.)

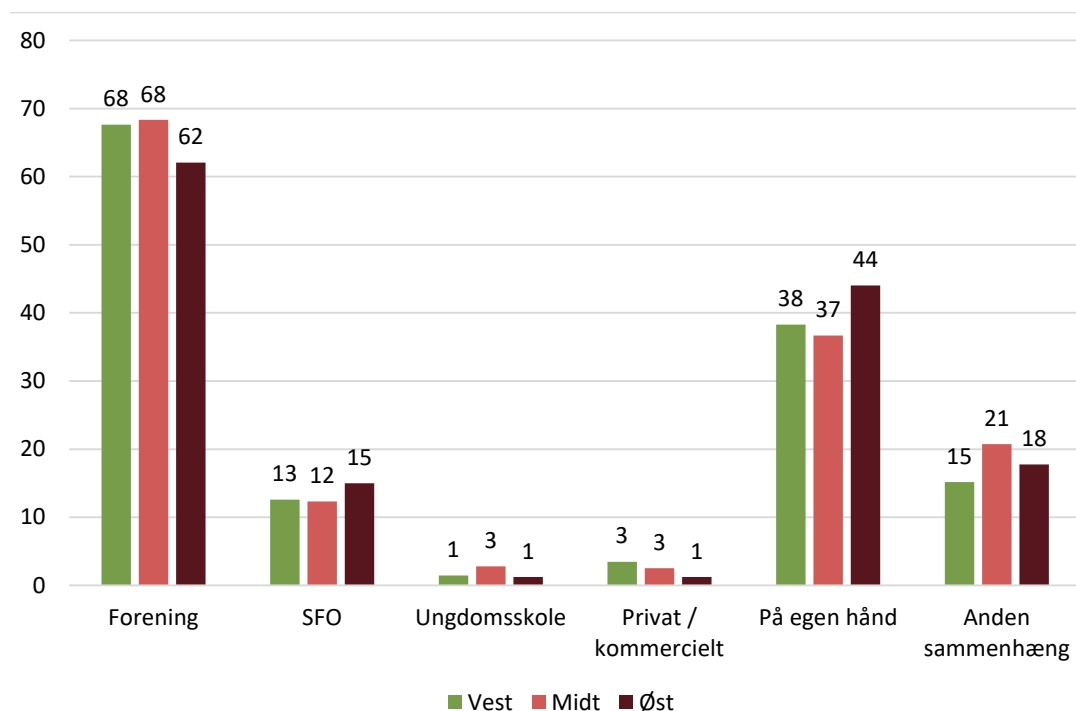
Figuren viser andelen, der dyrker en specifik idrætsaktivitet i foreningsregi, samt den resterende andel, som dyrker aktiviteten uden for foreningsregi i Faxe Kommune. De ti største aktiviteter er inkluderet (n = 103-424).

Fælles for fem af de seks mest populære aktiviteter (fodbold, svømning, gymnastik, håndbold og badminton) er, at klart størstedelen (mellem 56 og 84 pct.) af deltagelsen i disse aktiviteter primært foregår i foreningsregi. Disse aktiviteter kan da også klassificeres som traditionelle foreningsidrætter. I modsætning hertil ser man, at løb, styrketræning, ridning og trampolin i høj grad dyrkes på egen hånd. Særligt løb dyrkes altovervejende på egen hånd (77 pct.). Fælles for styrketræning og ridning er, at de i højere grad end de andre aktiviteter foregår i private/kommercielle sammenhænge.

Lokale forskelle i organisering

Der er enkelte forskelle på tværs af lokalområderne på børn og unges deltagelse i idræt i de forskellige organiseringsformer. Disse er illustreret i nedenstående figur 1.6. Særligt bemærkelsesværdigt er det, at børnene i Øst i mindre grad dyrker aktiviteter i foreningsregi (62 pct.) end i Midt og Vest (68 pct.). Omvendt er børnene i Øst mere aktive på egen hånd (44 pct.) end i Midt (37 pct.) og Vest (38 pct.). En del af forklaringen kan skyldes, at de 13-15 årige børn i Øst udgør en større andel af børnene og de unge i den undersøgte aldersgruppe (51 pct.) end i Midt (37 pct.) og Vest (38 pct.). Som beskrevet tidligere er der en tendens til, at ældre børn i mindre grad deltager i aktiviteter i foreningsregi, men i højere grad deltager i aktiviteter i private centre og på egen hånd. Derfor er det også overraskende, at de private/kommercielle aktiviteter fylder mindst i Øst sammenlignet med Midt og Vest.

Figur 1.6. Børn og unges deltagelse i idrætsaktiviteter i forskellige organiseringsformer opdelt på lokalområder (pct.)

Figuren viser andelen af idrætsaktive børn og unge, der deltager i idrætsaktiviteter i forskellige organisatoriske sammenhænge opdelt på lokalområder (n=1.376).

Sammenligning med andre kommuner

I sammenligning med de andre sjællandske kommuner, som der her sammenlignes med, afviger mønsteret for, under hvilke organiseringsformer børn og unge dyrker idræt, ikke ret meget (tabel 1.9). Andelen af de idrætsaktive børn og unge, der dyrker idræt i en forening, er

dog lidt lavere i Faxe Kommune end især i Lejre Kommune samt Gladsaxe Kommune og Ballerup Kommune, og andelen, som dyrker idræt i SFO-sammenhæng er meget lavere i både Faxe Kommune og Næstved Kommune end i de øvrige kommuner. Landsundersøgelsen viser en noget højere deltagelse under de forskellige organiseringsformer. Det kan ikke forklares med, at denne undersøgelse kommer til et noget højere tal for idrætsdeltagelsen generelt, da andelen som her sammenlignes, er andelen af de idrætsaktive, som dyrker idræt i forening, i privat regi, selvorganiseret mv.

Tabel 1.9: Under hvilke organiseringsformer dyrker idrætsaktive børn og unge i Faxe Kommune idræt, sammenlignet med udvalgte sjællandske kommuner og landsplan (pct.)

	Faxe (2018)	Næstved (2018)	Lejre (2015)	Greve (2014)	Gladsaxe (2015)	Ballerup (2015)	Halsnæs (2015)	Landsplan (2016)
Forening	66	68	76	68	70	72	69	86
Privat	13	15	10	10	13	11	11	22
SFO/fritidsklub	2	2	9	6	11	13	6	18
Ungdomsskole	/	5	/	/	/	/	/	/
På egen hånd	39	36	36	34	37	32	35	47
I anden sammenhæng	10	13	10	10	12	12	10	11

Hvor ofte dyrker børn og unge idræt, sport eller motion?

De idrætsaktive børn og unge har svaret på, hvor ofte de normalt dyrker idræt, sport eller motion. Det er kun de børn, der har angivet, at de har dyrket én eller flere aktiviteter inden for det seneste år (se tabel 1.6), der er medtaget i denne del af analysen (90 pct. af børnene). I det følgende er disse børn betegnet som 'idrætsaktive'. Dette tal må ikke forveksles med de 73 pct., der normalt dyrker sport, idræt eller motion (fra tabel 1.4). Hyppigheden af de idrætsaktives idrætsdeltagelse ses i tabel 1.10.

Langt de fleste (92 pct. af de idrætsaktive) dyrker idræt, sport eller motion mindst én gang om ugen, og over halvdelen er aktive mindst tre gange om ugen. Andelen af drenge og piger, som er aktive mere end én gang om ugen, er nogenlunde lige stor. Der er en tendens til, at drengene dyrker idræt med en smule højere hyppighed end pigerne.

Overordnet set ser man et mindre fald i hyppigheden fra de yngre børn (10-12 årige) til de lidt ældre (13-15 årige). Der er således et fald i andelen, der dyrker idræt tre eller flere gange om ugen fra de 10-12 årige (64 pct.) til de 13-15 årige (58 pct.). Samtidigt stiger andelen af børnene, der normalt dyrker deres idræt 1-2 gange om ugen fra de 10-12 årige (29 pct.) til de 13-15 årige (35 pct.). At hyppigheden for idrætsdeltagelse falder i takt med alderen, er modsat den tendens man ser i landstallene.

Tabel 1.10. Hyppighed for idrætsaktive børn og unges idrætsdeltagelse (pct.)

	FAXE KOMMUNE				
	TOTAL	KØN		ALDER	
		Dreng	Piger	10-12 år	13-15 år
5 gange om ugen eller mere	20	20	18	23	20
3-4 gange om ugen	38	35	33	41	38
1-2 gange om ugen	35	37	41	29	35
1-3 gange om måneden	6	5	5	5	6
Sjældnere	2	3	3	2	2

Tabellen viser, hvor ofte de idrætsaktive børn og unge dyrker idræt, opdelt på køn og alder.

Hvis børnene har angivet, at de har dyrket en aktivitet mindst én gang det seneste år, er de blevet spurgt om, hvor ofte de dyrker denne aktivitet. Svarene kan læses i tabel 1.11.

Tabellen viser, at der er stor variation i hyppigheden på tværs af aktiviteterne. Ridning har en markant højere hyppighed end de andre aktiviteter, idet næsten hver fjerde, der dyrker ridning, er aktive mindst 5 gange om ugen. For de fleste af aktiviteterne (også ridning) gør det sig gældende, at mellem 30 og 40 pct. dyrker aktiviteten tre eller flere gange om ugen. Størstedelen af udøverne i svømning og badminton dyrker aktiviteten op til to gange ugentlig.

Tabel 1.11. Hyppigheden af børn og unges idrætsdeltagelse fordelt på de 10 mest populære aktiviteter (pct.)

n=103-424	5 gange om ugen eller mere	3-4 gange om ugen	1-2 gange om ugen	1-3 gange om måneden	Sjældnere
Fodbold	9	29	45	7	9
Svømning	3	5	68	6	19
Gymnastik	5	23	51	3	18
Løb, jogging, motionsløb	11	19	55	11	4
Håndbold	4	35	48	5	9
Badminton	3	11	59	7	20
Styrketræning	11	30	46	9	5
Ridning	27	9	47	5	11
Trampolin	17	23	39	5	15
Dans (alle former)	13	16	53	3	16
Anden idrætsgren	11	25	47	7	11

Tabellen viser, hvor ofte børn og unge dyrker de aktiviteter, de har gået til inden for det seneste år. Kun de 10 mest populære aktiviteter er inkluderet i tabellen (n=103-424).

Brug af faciliteter

De følgende analyser ser på, hvilke idrætsfaciliteter børn og unge i Faxe Kommune dyrker idræt i. Kun de børn, der har angivet, at de har deltaget i én eller flere aktiviteter det seneste år, er medtaget i analysen. Da det er relativt få børn og unge, der slet ikke dyrker en idrætsaktivitet, får man et godt billede af, hvor mange børn og unge i kommunen, der benytter sig af forskellige typer af faciliteter. I tabel 1.12 vises børnenes brug af forskellige typer af faciliteter.

Her fremgår det, at haller/sale er de mest benyttede faciliteter til idræt blandt idrætsaktive børn og unge i Faxe Kommune. Med 53 pct. er det godt halvdelen af de idrætsaktive børn og unge i kommunen, der svarer 'Hal/sal' på spørgsmålet om, hvor de dyrker idræt, sport eller motion. Fodboldbaner er den næstmest benyttede facilitet, som bruges af 29 pct. af de idrætsaktive børn og unge i Faxe Kommune.

Derefter kommer svømmehaller (20 pct.) og fitnesscentre/motionsrum (16 pct.). Også hjemme/i haven, naturen og veje/gader, der ikke er idrætsfaciliteter i traditionel forstand, bruges forholdsvis meget til idræt (henholdsvis 25 pct., 15 pct. og 14 pct.).

Der er stor forskel på drenges og pigers brug af fodboldbaner. Betydeligt flere af drengene (41 pct.) bruger fodboldbanerne, end pigerne gør (16 pct.), hvilket selvfølgelig hænger sammen med, at drenge i meget højere grad end piger spiller fodbold. Omvendt bruger en større del af pigerne både haller/sale, fitnesscentre og svømmehaller end drengene. Også veje/gader og naturen bliver benyttet af flere af pigerne end drengene. Tallene afviger lidt fra resultaterne af tilsvarende undersøgelser i andre kommuner, hvor det i højere grad er drengene end pigerne, der bruger de traditionelle idrætsfaciliteter. I Faxe Kommune ser det imidlertid ud til, at pigerne i højere grad end drengene benytter sig af både de traditionelle idrætsfaciliteter (haller/sale, svømmehaller, fitnessrum) og de mere åbne rum (naturen, veje/stier). Kun fodboldbanerne er fortsat mest brugt af drengene.

Der er en markant stigning i børnenes brug af motions- og fitnessrum hos de 13-15 årige børn sammenlignet med de 10-12 årige. Det samme gør sig gældende for naturen og stier/veje, som også i højere grad bruges af de ældste børn og unge. Samtidigt ser man et fald i brugen af haller/sale og svømmehaller, der traditionelt set huser de mere foreningsorienterede idrætsgrene. Derfor kan dette ses i sammenhæng med de mere individualiserede idrætsvaner, der indtræder i takt med, at børnene bliver ældre. Brugen af fodboldbaner ser dog ikke ud til at falde.

Tabel 1.12. De idrætsaktive børn og unges brug af faciliteter og 'rum' til idræt i Faxe Kommune (pct.)

n = 1.377	TOTAL	KØN		ALDER	
		Drenge	Piger	10-12 år	13-15 år
Haller/sale	53	48	58	58	45
Fodboldbaner	29	41	16	29	29
Andre baner/anlæg	8	7	10	7	10
Svømmehal	20	18	23	26	12
Fitnesscenter/motionsrum	16	13	18	6	30
Anlæg ved vand	1	2	0	1	1
Aktivitetsanlæg	3	3	2	2	3
Veje, gader, fortove og lign.	14	12	17	9	23
Naturen	15	12	18	11	20
Hjemme/i haven	25	18	33	26	26
Andet	8	7	10	8	9

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter i Faxe Kommune. Fordelt på køn og alder (n= 1.377).

Facilitetsbrug på tværs af lokalområder

Facilitetsbrugen på tværs af lokalområderne er stort set ens på tværs af de forskellige facilitetsformer (tabel 1.13). Der er dog enkelte forskelle. Svømmehaller benyttes i højere grad i Midt (25 pct.) end i Vest (21 pct.) og i særdeleshed Øst (16 pct.). Omvendt benyttes haller/sale mere i Øst og Midt (54 pct. og 56 pct.) end i Vest (50 pct.). En stor forskel ses i anvendelsen af fitnesscentre/motionsrum, hvor 24 pct. af børnene i Øst er aktive, mens kun 14 pct. i Vest og 11 pct. i Midt benytter denne facilitetstype. Børnene i Vest bruger i mindre grad hjemmet til idræt (22 pct.) end børnene gør i Øst (28 pct.) og Midt (29 pct.). Brugen af fodboldbaner er

Tabel 1.13. De idrætsaktive børn og unges brug af faciliteter og 'rum' til idræt fordelt på lokalområde (pct.)

n = 1376	TOTAL	LOKALOMRÅDE		
		Vest	Midt	Øst
Haller/sale	53	50	56	54
Fodboldbaner	29	27	29	32
Andre baner/anlæg	8	9	8	7
Svømmehal	20	21	25	16
Fitnesscenter/motionsrum	16	14	11	24
Anlæg ved vand	1	1	1	2
Aktivitetsanlæg	3	3	2	2
Veje, gader, fortove og lign.	14	13	16	15
Naturen	15	14	15	15
Hjemme/i haven	25	22	29	28
Andet	8	8	10	6

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter og rum / steder til idræt i Faxe Kommune. Fordelt på lokalområde (n= 1.376).

større i Øst (32 pct.) end i Midt (27 pct.) og Vest (27 pct.). Brugen af de resterende faciliteter (andre baner/anlæg, aktivitetsanlæg, anlæg ved vand) er stort set ens på tværs af de tre lokalområder.

Sammenligning med andre kommuner

En sammenligning med de andre sjællandske kommuner, hvor tilsvarende undersøgelser er blevet gennemført inden for de seneste år, viser små forskelle på, hvor meget de idrætsaktive børn og unge benytter de forskellige facilitetstyper. Børn og unge i Faxe Kommune benytter i højere grad end i de andre kommuner svømmehal og sammen med Næstved Kommune benyttes fodboldbaner ikke lige så meget, som børnene og de unge gør i de øvrige kommuner (tabel 1.14).

Tabel 1.14. Andel af idrætsaktive børn og unge i Faxe Kommune, som dyrker idræt i forskellige typer af faciliteter og rum, sammenlignet med udvalgte sjællandske kommuner (pct.)

	Faxe (2018)	Næstved (2018)	Lejre (2015)	Greve (2014)	Gladsaxe (2015)	Ballerup (2015)	Halsnæs (2015)
Hal/sal	53	50	64	54	50	59	55
Fodboldbane	29	29	34	34	34	37	39
Andre baner/anlæg	8	9	14	11	10	9	9
Svømmehal	20	17	13	12	15	17	14
Fitnesscenter/ motionsrum	16	17	10	14	16	15	11
Anlæg ved vand	1	1	1	1	2	1	2
Aktivitets-anlæg	3	2	4	2	3	4	4
Veje, gader, fortove	14	13	15	13	15	12	13
Naturen	15	16	21	13	16	18	21
Hjemme/i haven	25	24	26	19	21	20	21
Andet	8	9	5	4	10	10	9

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge (andelen, der dyrker mindst én idrætsaktivitet), som benytter forskellige typer af faciliteter. Opdelt på kommuner.

Brug af specifikke faciliteter i Faxe Kommune

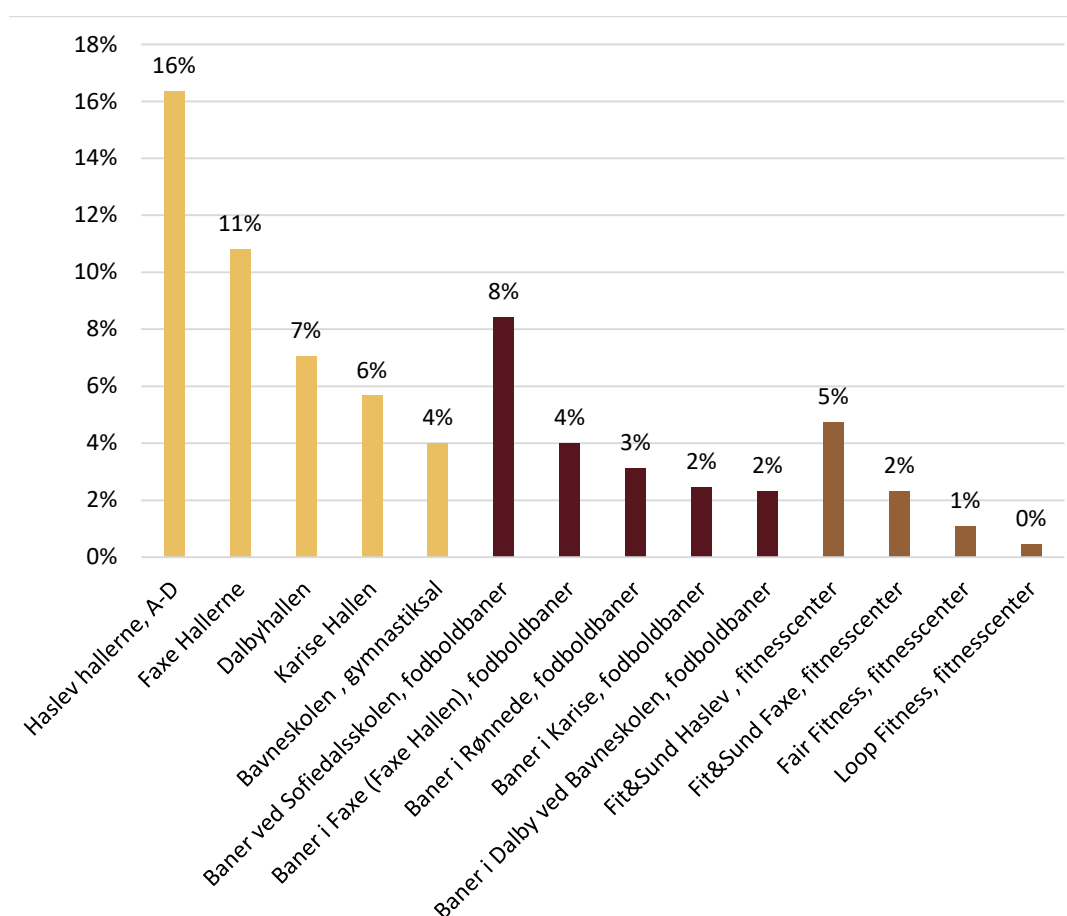
I figur 1.7 ses andelen af idrætsaktive børn og unge, der bruger de mest populære haller/sale, fodboldbaner og fitness/motionsrum i Faxe Kommune. Brugen af haller er fordelt på en lang række faciliteter, hvor de mest anvendte er Haslev hallerne (16 pct.) og Faxe Hallerne (11 pct.) efterfulgt af en række lidt mindre anvendte haller i Dalby (7 pct.) og Karise (6 pct.). Haslev hallerne er altså noget mere anvendt end de øvrige haller.

Brugen af fodboldbaner er ligeledes fordelt over en lang række faciliteter, men der er markant flere idrætsaktive børn, der har spillet fodbold på banerne ved Sofiedalsskolen (8 pct.)

end de øvrige baner (<4 pct.).

De idrætsaktive børns brug af fitness/motionsrum er stort set udelukkende placeret i Fit&Sund i henholdsvis Haslev (5 pct.) og Faxe. En lille andel benytter sig af Fair Fitness (1 pct.), mens mindre end 1 pct. benytter sig af Loop Fitness.

Figur 1.7. Idrætsaktive børn og unges brug af specifikke haller/sale, fodboldbaner og fitness/ motionsrum i Faxe Kommune.

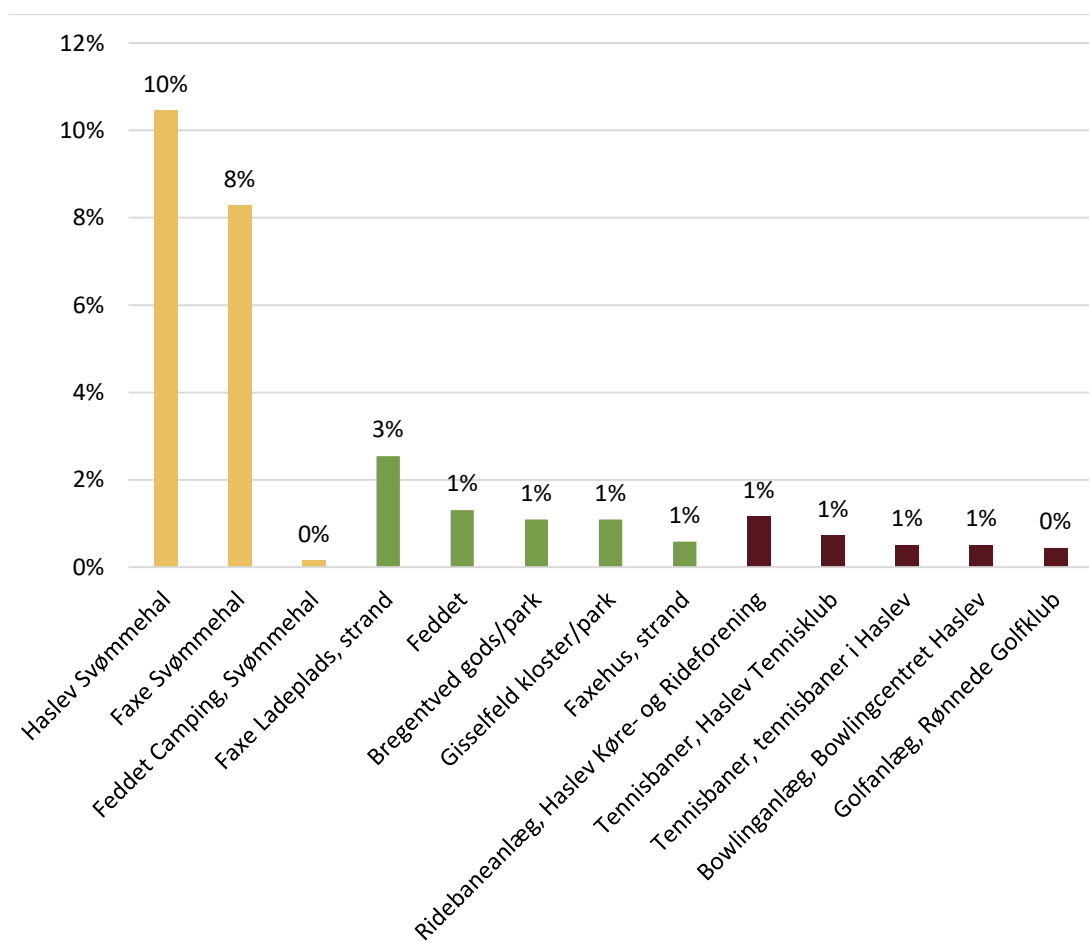

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge i Faxe Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter specifikke faciliteter. Kun de fem mest benyttede faciliteter inden for hver kategori er vist (for så vidt muligt). (n = 1.377).

I figur 1.8 ses andelen af idrætsaktive børn og unge, der bruger de mest populære naturområder, svømmehaller og andre baner/anlæg. Brugen af svømmehaller er fordelt nogenlunde ligeligt mellem kun to faciliteter: Haslev Svømmehal (10 pct.) og Faxe Svømmehal (8 pct.). Brugen af naturområder er fordelt over en større række aktiviteter, hvoraf kun Faxe Ladeplads er markant mere populære end de øvrige. De 'andre baner/anlæg' benyttes alle af en relativ lille andel af de idrætsaktive.

Figur 1.8. Idrætsaktive børn og unges brug af specifikke naturområder, svømmehaller og andre baner/anlæg i Faxe Kommune.

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge i Faxe Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet), som benytter specifikke faciliteter og naturområder. Kun de fem mest benyttede faciliteter inden for hver kategori er vist (for så vidt muligt). (n=1.377).

Deltagelse i kultur- og fritidsaktiviteter

I det følgende kortlægges børn og unges deltagelse i andre kultur- og fritidsaktiviteter end idræt i Faxe Kommune.

Først sættes fokus på fritidsaktiviteter, der ikke kan klassificeres som idræt, sport og motion. Her bliver det først og fremmest tydeligt, at idræt er den dominerende aktivitet i børnenes fritid. Det fremgår tydeligt af deres svar på, hvilke andre aktiviteter, de eventuelt går til i fritiden (tabel 1.15). Tre ud af fire børn i Faxe Kommune angiver, at de ikke går til andre faste aktiviteter i fritiden end idræt.

Computerspil er den hyppigst dyrkede fritidsaktivitet ud over idræt med 10 pct. af børnene, der har spillet computer andre steder end i hjemmet eller hos en kammerat. Det er næsten

udelukkende drengene, der spiller computer. Hver femte dreng har således spillet computer uden for hjemmet. Klart størstedelen af de børn, der spiller computer, angiver imidlertid, at de spiller computer 'på egen hånd (alene eller sammen med andre)'. Syv pct. af børnene i Faxe Kommune går til musik eller kor i deres fritid. Her er pigerne (10 pct.) mere aktive end drengene (5 pct.).

En meget lille del af børnene i Faxe Kommune går til spejder (3 pct.), teater (2 pct.) eller rollespil (2 pct.) i deres fritid. Rollespil er særligt populært blandt drengene – faktisk er der næsten ingen piger, der dyrker rollespil i deres fritid. De resterende fritidsaktiviteter kan betragtes som 'niche-aktiviteter' idet de har en meget lav tilslutning (<2 pct.). En relativ stor del (9 pct.) af børnene har angivet, at de går til 'andre fritidsaktiviteter'. Der er imidlertid en lang række gengangere, når børnene angiver hvilken 'anden aktivitet' de går til⁵. Der er ingen fremtrædende forskelle på tværs af lokalområderne.

Tabel 1.15. Børn og unges deltagelse i andre fritidsaktiviteter end idræt, opdelt på køn, alder og lokalområde (pct.)

n = 1500	TOTAL	KØN		LOKALOMRÅDE		
		Piger	Dreng	Vest	Midt	Øst
Computerspil (gælder ikke det du spiller hjemme hos dig selv eller dine venner)	10	1	19	11	9	10
Musik/kor	7	10	5	7	8	6
Spejder, FDF eller lignende	3	4	3	4	4	1
Teater/Drama	2	4	1	2	1	3
Rollespil	2	0	3	2	2	0
Film	1	1	2	2	1	1
Madlavning	1	2	1	2	2	0
Maling/Billedkunst	1	2	0	0	1	2
Sprog	1	0	1	1	1	1
Håndarbejde	1	1	0	0	2	0
Brætspil (inkl. kortspil)	1	0	1	1	1	0
Glas/Keramik	0	0	0	0	0	0
Andre fritidsaktiviteter	9	9	9	9	11	8
Jeg går ikke fast til andre aktiviteter	64	66	62	64	63	68

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'Går du fast til nogle af de følgende aktiviteter i din fritid?' opdelt på køn og lokalområde (n=1.500).

⁵ Stort set alle aktiviteterne, der nævnes, er aktiviteter som svømning, ridning, og andre svar, som børnene har kunne vælge. Enkelte originale aktiviteter fremgår dog som for eksempel 'husflid' og 'fotografering'.

Forskelle mellem kommunerne

I to andre sjællandske kommuner har undersøgelsen også omfattet spørgsmål om børnene og de unges deltagelse i andre fritids- og kulturaktiviteter end idræt og motion. Sammenligningen af svarene fra børn og unge i Faxe Kommune med svarene fra Næstved Kommune og Greve Kommune viser små forskelle (tabel 1.16). Den store forskel mellem andelen i Faxe Kommune og andelen i Greve Kommune, som går til computerspil (dvs. uden for hjemme eller hos kammerater), kan skyldes, at antallet af computercafeer er reduceret betydeligt de seneste år. Det ser ud til, at lidt færre børn i Faxe Kommune end i de øvrige kommuner, går til spejder eller andet børne- og ungdomskorps.

Tabel 1.16. Andel af børn og unge i Faxe Kommune, som går til forskellige fritids- og kulturaktiviteter i fritiden (ikke idræt), sammenlignet med udvalgte sjællandske kommuner og landsplan (pct.)

	Faxe (2018)	Næstved (2018)	Greve (2014)
Computerspil ¹	10	9	17
Musik/kor	7	7	7
Spejder, FDF eller lignende	3	5	6
Teater/Drama	2	2	1
Rollespil	2	1	/
Film	1	2	/
Madlavning	1	2	3
Maling/Billedkunst	1	1	/
Sprog	1	1	2
Håndarbejde	1	1	/
Brætspil (inkl. kortspil)	1	1	1

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: Går du fast til nogle af de følgende aktiviteter i din fritid? opdelt på køn og lokalområde.

1) 'Gælder ikke det du spiller hjemme hos dig selv eller dine venner'

Hvor ofte deltager børnene i fritidsaktiviteterne?

De børn og unge, der har angivet, at de deltager i en given aktivitet, er efterfølgende blevet spurgt om, hvor ofte de dyrker aktiviteten (tabel 1.17). Klart størstedelen af børnene dyrker deres fritidsaktivitet 1-2 gange om ugen. Ser man bort fra de aktiviteter, der har et meget lavt antal respondenter, gælder det for stort set alle aktiviteterne, at størstedelen (69-91 pct.) af de aktive dyrker aktiviteten 1-2 gange om ugen. Kun computerspil og film dyrkes med væsentlig højere hyppighed, idet 55 pct. ser film og 77 pct. dyrker computerspil tre eller flere gange om ugen. Omvendt dyrkes rollespil væsentligt sjældnere end de andre aktiviteter.

Tabel 1.17. Frekvensen af børn og unge i Faxe Kommunes deltagelse i forskellige fritidsaktiviteter (pct.)

n = 1-155	5 gange om ugen eller mere	3-4 gange om ugen	1-2 gange om ugen	1-3 gange om måneden	Sjældnere
Spejder, FDF eller lignende	6	2	82	8	2
Musik/kor	8	9	74	3	6
Teater/drama	3	3	91	3	0
Sprog ¹	27	27	36	9	0
Maling/Billedkunst ¹	23	8	69	0	0
Håndarbejde ¹	10	20	30	0	40
Glas/Keramik ¹	100	0	0	0	0
Madlavning ¹	0	20	55	10	15
Film	43	14	5	29	10
Brætspil (inkl. kortspil) ¹	11	11	33	44	0
Rollespil	0	0	32	56	12
Computerspil (gælder ikke det du spiller hjemme hos dig selv eller dine venner)	66	11	15	4	5
Andre fritidsaktiviteter	18	23	46	3	10

Tabellen viser, hvor ofte de fritidsaktive går til en fritids- eller kulturaktivitet, dvs. deres svar på spørgsmålet 'Hvor ofte dyrker du dine fritidsaktiviteter?', opdelt på fritidsaktiviteter (n = 1-155).

¹ Antallet af respondenter, der regelmæssigt dyrker denne aktivitet, er forholdsvist lavt (jf. tabel 1.15). Hyppigheden er derfor behæftet med en høj grad af usikkerhed.

Brug af kultur- og fritidstilbud

Børnene og de unge er ligeledes blevet spurgt og deres brug af forskellige kultur- og fritidstilbud i Faxe Kommune. I tabel 1.18 ses de aktiviteter, som børnene i Faxe Kommune har deltaget i inden for det seneste år. Omkring hvert tredje barn har været i biografen, mens hvert femte barn har deltaget i en koncert eller lignende musikarrangement. På samme niveau finder vi forlystelsesparker og lignende, der inden for det seneste år har haft besøg af næsten hvert femte barn i Faxe Kommune. Halvt så mange børn (cirka hver tiende) har besøgt et museum, et akvarium/en zoologisk have eller et teater. Til trods for at computerspil fylder meget som fritidsaktivitet, er internetcaféer ikke så velbesøgt af børnene. Det samme gør sig gældende for kunststillinger, foredrag, aktiviteter på biblioteker og cirkus.

Tabel 1.18. Børn og unges brug af kultur- og fritidstilbud i Faxe Kommune fordelt på køn, alder og lokalområder (pct.)

N = 1496	TOTAL	KØN		ALDERSGRUPPE		LOKALOMRÅDER		
		Pige	Dreng	10-12 år	13-15 år	Vest	Midt	Øst
Film i biograf	34	33	34	29	40	34	29	33
Koncert, musikarrangement eller musikfestival	20	25	16	17	26	21	14	23
Forlystelsespark eller lign.	17	20	14	15	21	17	11	20
Sportsarrangement som betalende tilskuer	11	12	11	9	15	11	9	14
Museum	11	10	11	10	12	9	10	13
Akvarium, zoologisk have, dyrepark eller lign.	11	12	9	11	10	10	10	10
Teater (fx skuespil, opera, musical, ballet/dans, børneteater)	10	15	6	8	14	9	8	13
Aktiviteter på bibliotek	5	5	4	5	4	6	2	3
Cirkus	4	5	4	5	3	4	4	5
Kunstudstilling/galleri	4	5	2	3	5	3	2	5
Foredrag eller debatarrangementer	3	3	3	2	4	3	1	3
Internetcafé eller lignende	2	2	3	1	4	3	1	2
Anden kultur- eller fritidsaktivitet (ikke idræt)	8	9	6	8	7	9	7	6
Ingen af delene	44	41	47	49	37	42	46	41

Tabellen viser fordelingen af børn og unge i Faxe kommunes svar på spørgsmålet 'Hvilke af følgende kultur- og fritidsaktiviteter har du deltaget i det seneste år?' fordelt på køn og aldersgrupper (n = 1496) samt på landsplan (n = ???).

Hvor ofte deltager børnene i kultur- og fritidstilbud

I den følgende tabel 1.19 vises hyppigheden af børnenes deltagelse i de kultur- og fritidsaktiviteter, de har deltaget i det seneste år. Størstedelen af aktiviteterne foregår med relativ lav frekvens (mindre end én gang i kvartalet). Enkelte aktiviteter dyrkes dog lidt hyppigere (biograf, sportsarrangementer og internetcaféer) med mere end 20 pct., der deltager mindst én gang om måneden.

Tabel 1.19. Hvor ofte har børn og unge i Faxe Kommune deltaget i forskellige kultur- og fritidsaktiviteter i løbet af det seneste år (andel af de børn og unge, der har deltaget i den pågældende aktivitet det seneste år)?

n = 32-501	Som regel hver uge	Mindst én gang om måneden	Mindst én gang i kvartalet	Mindst én gang om året
Biograf	1	18	43	37
Koncert, musikarrangement eller musikfestival	2	9	16	73
Forlystelsespark, oplevelsescenter eller lign.	2	9	36	54
Sportsarrangement som betalende tilskuer	9	19	24	48
Museum	1	4	23	71
Akvarium, zoologisk have, dyrepark eller lign.	0	7	18	75
Teater	10	5	8	78
Bibliotek	12	21	25	43
Cirkus	2	5	8	86
Kunstudstilling/galleri	6	2	23	69
Foredrag eller debatarrangementer	3	3	28	68
Internetcafé eller lign.	3	34	16	47
Anden kultur- eller fritidsaktivitet (ikke idræt)	38	22	16	23

Tabellen viser fordelingen af børn og unges svar på spørgsmålet 'Hvor ofte har du været til eller deltaget i en af følgende kultur- og fritidsaktiviteter det seneste år?' særskilt for hver enkelt aktivitet. Kun de børn og unge, der har deltaget i den specifikke aktivitet, er inkluderet (n = 32-501).

Sammenligning med andre kommuner

I undersøgelsen i Næstved Kommune er der ligesom i Faxe Kommune også spurgt om børnene og de unges benyttelse af forskellige kultur- og fritidstilbud, som man typisk ikke 'går til', og som hovedsageligt udbydes enten kommercielt eller af kommunen. Der er forholdsvis små forskelle mellem de to kommuner på børnene og de unges benyttelse af de forskellige kultur- og fritidstilbud, som der er spurgt om. Børnene i Næstved kommer oftere i biografen, end de gør i Faxe Kommune. De kommer også oftere i forlystelsespark, til sportsarrangement og i teater og er i det hele taget lidt mere aktive på denne front, end børnene og de unge er i Faxe Kommune (tabel 1.20).

Tallene for landsplan afviger så meget, så det er problematisk at sammenligne. Den store forskel skyldes givetvis, at der både er spurgt på en anden måde, og at undersøgelsen er gennemført på en anden måde, end undersøgelserne i Faxe Kommune og Næstved Kommune er.

Tabel 1.20. Andel af børn og unge i Faxe Kommune, Næstved Kommune og på landsplan, som 'inden for det seneste år' har gået til eller benyttet forskellige kulturtilbud (pct.)

	Faxe (2018)	Næstved (2018)	Landsplan ⁰
Film i biograf	34	41	90
Koncert, musikarrangement eller musikfestival	20	21	45
Forlystelsespark eller lign.	17	22	89
Sportsarrangement som betalende tilskuer	11	15	/
Museum	11	12	33/53 ¹
Akvarium, zoologisk have, dyrepark eller lign.	11	13	55/27 ²
Teater (fx skuespil, opera, musical, ballet/dans, børneteater)	10	14	54
Aktiviteter på bibliotek	5	6	41 ³
Cirkus	4	4	35
Kunstudstilling/galleri	4	4	/
Foredrag eller debatarrangementer	3	3	/
Internetcafé eller lignende	2	2	/
Anden kultur- eller fritidsaktivitet (ikke idræt)	8	8	/
Ingen af delene	44	39	/

⁰ Data fra Danskernes Kulturvaner 2012. Kulturministeriet. Børn omfatter aldersgruppen 7 til 14 år. Lidt om metoden.

¹ Andel der henholdsvis har været på et kunstmuseum eller -udstilling / kultur- eller naturhistorisk museum.

² Andel som inden for det seneste år har været i en zoologisk have eller dyrepark / akvarium.

³ Andel som kommer på et bibliotek. Andel som svarede 'månedligt' eller 'dagligt / ugentligt'.

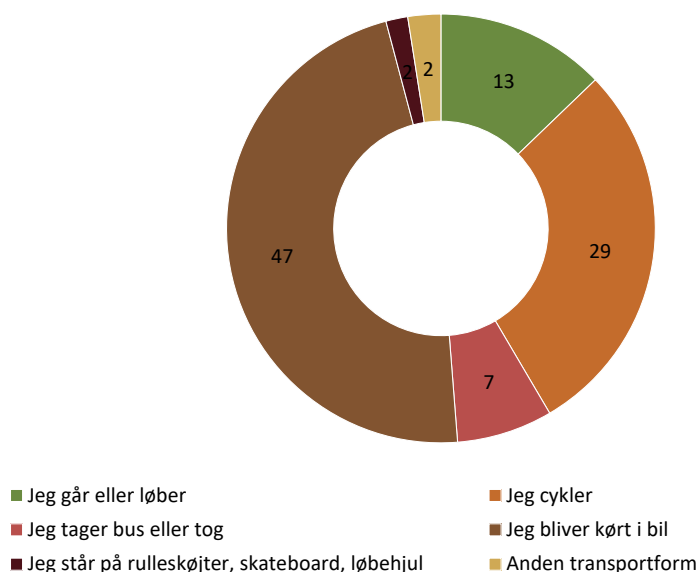
Tabellen viser fordelingen af børn og unges svar på spørgsmålet 'Hvilke af følgende kultur- og fritidsaktiviteter har du deltaget i det seneste år?' fordelt på udvalgte kommuner og landsplan.

Transport til idræts- og fritidsaktiviteter

Herunder følger en opgørelse over idrætsaktive børn og unges transportvaner i forbindelse med sport og motion. Børnene er blevet spurgt om deres transportform og transporttid. Igen tages der udgangspunkt i transportvanerne hos de *idrætsaktive* børn - altså de børn og unge, der har dyrket mindst én aktivitet det seneste år.

I figur 1.9 viser det samlede billede af den transportform, de idrætsaktive børnene i Faxe Kommunes typisk benytter sig af, når de skal til det sted, hvor de oftest er idrætsaktive. Næsten halvdelen (47 pct.) af børnene bliver kørt i bil, mens en lidt mindre del (44 pct.) enten løber, går, står på rulleskøjter eller cykler. En lille del af børnene tager bus eller tog (7 pct.).

Figur 1.9. Idrætsaktive børn og unges transportform til deres idræts og fritidsaktiviteter (pct.)

Figuren viser, hvordan idrætsaktive børn (andelen, der dyrker mindst én aktivitet) i Faxe Kommune normalt kommer til og fra deres idræts- og fritidsinteresser (n=484⁶).

Der findes stort set ingen væsentlige forskelle mellem andelen af drenge og piger, der benytter sig af de forskellige transportformer (tabel 1.21). Der er dog en lidt større del af pigerne (50 pct.) end drengene (45 pct.), der bliver kørt i bil. Der er store forskelle i transportformerne mellem de yngste og de ældste børn og unge. Flere af de 13-15 årige børn (47 pct.) går, løber eller cykler end de 10-12 årige (39 pct.). En lignende forskel ses i brugen af bus eller tog. De 10-12 årige børn bliver i højere grad end de 13-15 årige kørt i bil. Det tyder på, at forældrene altså stopper med at køre børnene i takt med, at de bliver ældre – og at børnene i stedet går, løber eller cykler til deres aktiviteter.

Der er store forskelle på børnenes transportformer på tværs af lokalområderne (tabel 1.21). I Vest bruger en markant større del af børnene deres cykel (40 pct.) end i Øst (19 pct.) og Midt (15 pct.). I Midt bliver en stor del af børnene (59 pct.) kørt i bil sammenlignet med Vest (44 pct.) og Øst (39 pct.). Overordnet set benytter flest børn i Vest sig af aktiv transport⁷ (51 pct.) sammenlignet med Midt (31 pct.) og Øst (44 pct.).

6 Det forholdsvis lave antal respondenter skyldes en begrænsning i spørgeskemaets udformning. Det er kun en begrænset gruppe af respondenterne, der har haft mulighed for at svare på spørgsmålet.

7 Gang, løb, cykel, skateboard og lignende.

Tabel 1.21. Idrætsaktive børn og unges normale transportform til og fra idræts- og fritidsinteresser fordelt på køn, alder og lokalområde (pct.).

n = 848	TOTAL	KØN		ALDERSGRUPPE		LOKALOMRÅDE		
		Dreng	Pige	10-12 år	13-15 år	Vest	Midt	Øst
Jeg går eller løber	13	14	12	12	14	7	15	24
Jeg cykler	29	29	28	27	33	40	15	19
Jeg tager bus eller tog	7	7	8	5	12	4	7	15
Jeg bliver kørt i bil	47	45	50	53	36	44	59	39
Jeg står på rulleskøjter, skateboard, løbehjul	2	2	2	2	1	2	1	1
Anden transportform	2	3	2	1	5	2	2	3

Tabellen viser fordelingen af idrætsaktive børn og unge i Faxe Kommunes på svar på spørgsmålet 'Hvordan kommer du normalt til og fra dine idræts- og fritidsinteresser?' fordelt på hhv. køn, alder og lokalområde (n=484).

Størstedelen (65 pct.) af de idrætsaktive børn har mindre end et kvarters transporttid til deres aktivitet. En lille – men ikke uvæsentlig - del (10 pct.) må transportere sig mere end 30 minutter hver vej. Pigerne har overordnet set længere transporttid end drengene, idet 70 pct. af drengene har under et kvarter, mens det samme gør sig gældende for 60 pct. af pigerne. Der er ikke betydelige forskelle på tværs af de yngre og ældre børn (tabel 1.22).

Der er særligt mange i Øst (15 pct.), der har mere end 30 minutters transporttid sammenlignet med Vest (9 pct.) og Midt (6 pct.). Det afspejles ligeledes i andelen af børnene, der har mindre end et kvarters transporttid. I Øst drejer det sig om 45 pct. af de idræts- og fritidsaktive børn, hvorimod det er 69 pct. i Vest og 65 pct. i Midt.

Tabel 1.22. Idrætsaktive børn og unges transporttid til den aktivitet, de dyrker i størst omfang (den ene vej) fordelt på køn, alder og lokalområde (pct.).

n = 484 ⁸	TOTAL	KØN		ALDER		LOKALOMRÅDE		
		Dreng	Piger	10-12 år	13-15 år	Vest	Midt	Øst
Under 5 minutter	23	27	19	24	21	21	23	27
5-14 minutter	42	43	41	43	42	48	42	28
15-29 minutter	20	16	26	19	22	16	25	25
30-45 minutter	6	5	7	5	7	5	6	8
Over 45 minutter	4	4	3	4	3	4	0	7
Ved ikke/ikke relevant	5	5	5	6	4	5	5	5

Tabellen viser transporttiden (den ene vej) til den aktivitet, idrætsaktive børn og unge i Faxe Kommune (andelen, der dyrker mindst én aktivitet) dyrker i størst omfang. Total og opdelt på køn, alder og lokalområde (n = 484).

8 Det forholdsvist lave antal af respondenter skyldes en begrænsning i spørgeskemaets udformning.

Muligheder og ønsker til kultur og fritidsområdet

For børn og unge er 'lokalområdet' en subjektiv størrelse, der er defineret af mulighederne for transport i form af cykling/gang på egen hånd, offentlig transport eller kørsel af forældre. Med andre ord er det interessant, hvilke muligheder og steder børnene og de unge selv ønsker eller savner i deres lokale omgivelser.

I spørgeskemaet indgår to spørgsmål, som søger at afdække, hvorvidt børnene og de unge savner muligheder for idræt, sport eller motion, og om de savner muligheder for at deltage i andre (ikke idrætslige) fritids- og kulturaktiviteter i det område, hvor de bor. Det har været muligt at skrive ønsker/afsnit med egne ord i en fritekst.

De kvalitative svar i fritekst blev analyseret ved 'simpel' ordtælling for at få et generelt indblik i, hvad børnene tænker på. Alle angivne ord opsummeres i en liste, og ved hjælp af internetprogrammet 'Wordle'^{TM} (<http://wordle.net>) udformes dernæst en slags 'sky' af ord. Wordle tæller ordene, sorterer de mest almindelige ord væk (fx: i, en, som, at osv.) og genererer et billede, som kan bruges som et slags 'indholds-identificerende' grafisk element. Undervejs i udformningen af skyen bliver ordene valideret, så lignende eller enslydende ord bliver lagt sammen og talt som ét ord. Jo flere gange et ord nævnes af børnene, jo større bliver ordet i 'skyen'. Dermed kan denne form for opsummering og fremstilling give en indikation af en særlig tematisk retning og analytisk samles i en kategori eller et udsagn. Børnenes svar er opdelt på køn.

Muligheder og ønsker til idræts, motion og sport i børnenes lokalområde

Ud af de deltagende børn og unge valgte 1.025 (537 drenge og 488 piger) at skrive i de åbne svar-felter i spørgeskemaet. Af disse svarer mere end 461 af børn og unge, at de ikke mangler muligheder eller ikke savner noget specifikt. De resterende 564 børn og unges svar er angivet i nedenstående ordskyer for henholdsvis piger og drenge (se figur 1.10 og figur 1.11).

Både pigernes og drengenes ønsker til muligheder afspejler henholdsvis pigernes og drengenes idrætsvaner. Det er således børnegruppens dominerende interesser og idrætsvaner, der især former deres ønsker til aktivitetsmuligheder i deres lokalområder.

Pigerne savner flere muligheder for ridning, gymnastik og dans. Fodbold og svømning ligger også højt på listen over aktiviteter, som de ønsker bedre muligheder for i deres lokalområde. For drengenes vedkommende er det altoverskyggende ønske mere fodbold og baner til dette. Det er dog også værd at bemærke, at streetaktiviteter som parkour og skateboard spiller en forholdsvis stor rolle for drengene. Endelig savner drengene bedre muligheder for at dyrke basketball og e-sport.

Figur 1.10. Pigernes ønsker til muligheder for idræt, motion og sport (visualisering af antal ord).

Figur 1.11. Drengenes ønsker til muligheder for idræt, motion og sport (visualisering af antal ord).

Muligheder og ønsker til andre fritids- og kulturmuligheder i børnenes lokalområde

I forhold til det sidste åbne spørgsmål, hvor børnene kunne skrive om de savnede andre fritids- og kulturmuligheder (ikke idrætslige) i det område, hvor de bor, var der 876 (455 drenge og 421 piger), der svarede. Af disse var det 600, der svarede, at de ikke savnede andre muligheder. De resterende svar er samlet i en ordsky herunder i figur 1.12 og 1.13 (igen opdelt på køn).

Selvom der er spurgt om ikke-idrætslige aktiviteter i spørgsmålet, har der alligevel sneget sig ord og ønsker ind om idræt. Ridning og gymnastik spiller en stor rolle for piger – der dog også nævner kulturmuligheder som teater, billedkunst, sprogundervisning og musik. Drengene gentager her deres ønske om mere e-sport. Fælles for begge køn er ønsket om bedre og flere muligheder for leg og legepladser.

Figur 1.12. Pigers ønsker til (ikke idrætslige) fritids- og kulturmuligheder (visualisering af antal ord).

Figur 1.13. Drenges ønsker til (ikke idrætslige) fritids- og kulturmuligheder (visualisering af antal ord).

DEL II

Voksne borgeres deltagelse
i idræts-, fritids- og
kulturaktiviteter

Indledning

Denne del af undersøgelsen ser på deltagelsen i idræts- og fritidsaktiviteter blandt voksne borgere over 15 år i Faxe Kommune. Borgerne besvarede et spørgeskema i april måned 2018 om deres deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter, deres oplevelser og vurdering af de faciliteter og steder, de benytter dertil, samt deres ønsker og behov i forhold til aktivitetsmuligheder og -anlæg i kommunen.

Analyserne har særligt fokus på køns- og aldersforskelle og ser tillige på lokale forskelle ud fra en opdeling i syv lokalområder, som præsenteres i de efterfølgende afsnit. Endvidere sammenlignes resultaterne af undersøgelsen med tilsvarende undersøgelser fra andre kommuner på Sjælland samt landsdækkende undersøgelser.

Metode

I samarbejde med Faxe Kommune er der til denne undersøgelse foretaget et udtræk af 5.046 voksne borgere over 15 år bosiddende i kommunen. I stikprøven er der taget hensyn til, at fordelingen på køn og alder svarer til den samlede borgergruppe i kommunen. Udtrækket er således baseret på følgende hensyn:

- Borgere bosiddende i kommunen i alderen 16-80 år.
- Fødselsregistreringssted i Danmark (inkl. Grønland) og andre lande.
- Køns- og aldersfordelingen af de udtrukne svarende til den faktiske fordeling blandt alle borgere i kommunen mellem 16 og 80 år.
- Borgere med adressebeskyttelse, umyndige og tilmeldte på høje velkoder (hjemløse) medtages ikke.

Respondenterne i udtrækket fik via digital post tilsendt en indbydelse den 9. april 2018 til at deltage i undersøgelsen. Brevet indeholdt et link til en hjemmeside, hvor det var muligt at besvare det elektroniske spørgeskema. Der blev sendt to påmindelser ud via digital post henholdsvis den 23. april og den 7. maj 2018. Spørgeskemaet var konstrueret således, at det indeholdt en række 'spring', så det ikke var alle respondenter, der blev stillet over for de samme spørgsmål, men kun blev bedt om at svare på spørgsmål, der var relevante for deres situation vurderet ud fra svarene på de foregående spørgsmål. Hvis en respondent f.eks. svarede 'nej' til spørgsmålet, om vedkommende dyrker idræt, skulle vedkommende således ikke gennem alle spørgsmålene om idrætsaktiviteter og -faciliteter.

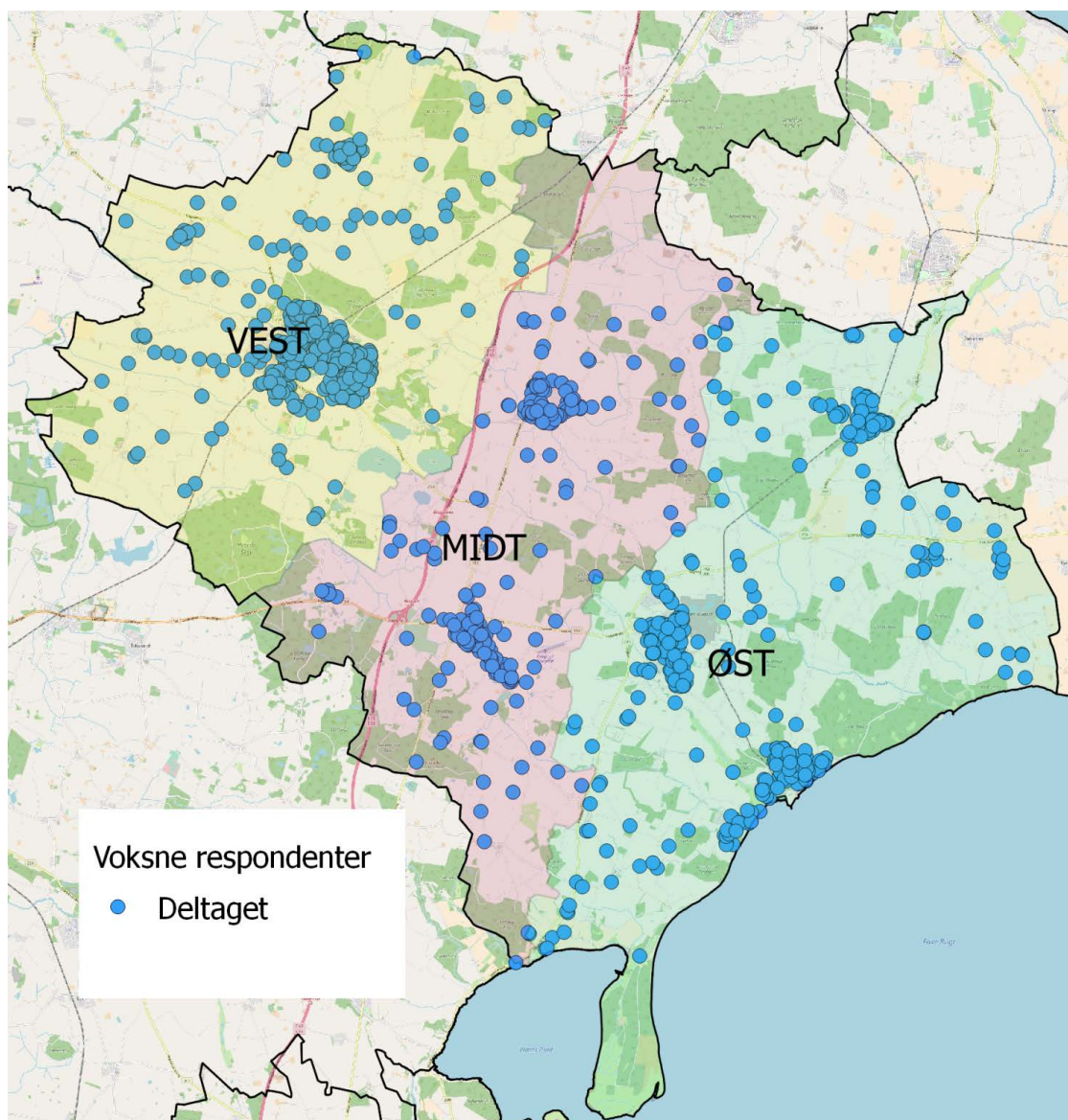
De voksne blev bl.a. spurgt om deres deltagelse i kulturelle arrangementer, idræts- og fritidsaktiviteter, deres oplevelser og vurdering af de faciliteter og steder, de benytter, samt deres ønsker og behov i forhold til aktivitetsmuligheder og -anlæg i kommunen. Endelig skulle respondenterne besvare en række baggrundsspørgsmål om køn, alder, uddannelse, arbejde, familieforhold mv. Spørgeskemaet indeholder en række af spørgsmål, som var med i en landsdækkende undersøgelse af befolkningens motions- og sportsvaner i 2016 (Pilgaard og Rask, 2016), som muliggør en sammenligning af resultaterne fra denne undersøgelse i

Faxe Kommune med den landsdækkende undersøgelse.

Undersøgelsen af de voksne borgeres idræts-, kultur- og fritidsvaner er ligesom for børn og unge delt op i lokalområder. De tre lokalområder Øst, Midt og Vest fremgår af nedenstående figur 2.1.

Figur 2.1. Faxe Kommunes planområder og de voksne respondenter fordeling heri.

Da indsamlingen blev afsluttet ultimo maj måned havde 1.250 personer besvaret spørgeskemaet. Dette gav en svarprocent for hele undersøgelsen på 25 pct. (tabel 2.1). De ældre var mere villige til at besvare spørgeskemaet, end de unge var. Faktisk er der blandt de 20-29 åri-

ge en meget lav svarprocent på 11 pct., mens den for de to ældste aldersgrupper er henholdsvis 37 pct. og 33 pct. Kvinderne var mere villige til at svare på spørgeskemaet end mændene, og derfor er der en mindre overvægt af kvindelige respondenter. På tværs af lokalområderne finder vi ikke nogen betydningsfuld forskel i svarprocenten.

Tabel 2.1. Svarfordeling på tværs af køn, aldersgruppe og lokalområde (pct.)

n=1.250 ⁹		Antal svar	Antal inviterede	Svarprocent
TOTAL		1250	5023	25
KØN	Kvinder	791	2376	30
	Mænd	531	2647	20
ALDER	16-19 år	63	328	19
	20-29 år	62	582	11
	30-39 år	95	613	15
	40-49 år	193	893	22
	50-59 år	283	1009	28
	60-69 år	315	845	37
	70 år+	230	688	33
LOKALOMRÅDE	Midt	259	1062	25
	Øst	453	1777	25
	Vest	538	2184	24

Tabellen viser antallet af respondenter samt svarprocent fordelt på hhv. alder, køn og lokalområde.

I alt 146 respondenter har ikke svaret på alle spørgsmål i det udsendte spørgeskema. Disse besvarelser er som udgangspunkt inkluderet i undersøgelsen, men de vil ikke blive medtaget i de specifikke analyser, såfremt de ikke har svaret på det pågældende spørgsmål. Derfor vil det samlede antal respondenter variere på tværs af de forskellige tabeller og figurer i rapporten.

Der er enkelte forskelle på befolkningssammensætningen på tværs af lokalområderne (se tabel 2.2). Lokalområde Midt adskiller sig på en række parametre, mens Øst og Vest er forholdsvis ens. I Midt er der forholdsvis flere kvinder end i både Vest og Øst. Der er ligeledes en lidt mindre andel af de ældste borgere (70+ år) i Midt (14 pct.) sammenlignet med Vest (19 pct.) og Øst (20 pct.). Andelen af respondenter med en videregående uddannelse er lavere i Midt, og samtidig er andelen, der har en kort uddannelse højere. Samlet set er der tale om små forskelle, og det er derfor stadig muligt at sammenligne på tværs af de tre lokalområder undervejs i undersøgelsen.

⁹ I tallet er inkluderet de respondenter, der kun delvist har svaret på hele spørgeskemaet (n=146).

Tabel 2.2. Befolkningssammensætningen i de tre lokalområder (pct.)

n = 1.250		LOKALOMRÅDE		
		Vest	Midt	Øst
KØN	Kvinde	58	55	59
	Mand	42	45	41
ALDERSGRUPPE	16-19 år	5	5	6
	20-29 år	6	3	5
	30-39 år	8	9	7
	40-49 år	18	17	12
	50-59 år	20	26	25
	60-69 år	25	27	25
	70+ år	19	14	20
UDDANNELSESNIVEAU	Grundskole	14	11	16
	Kort Uddannelse	36	43	37
	Kort Videregående Uddannelse	12	14	9
	Mellemlang videregående uddannelse	26	21	27
	Lang Videregående Uddannelse	7	7	8
	Anden Uddannelse	5	4	4

Tabellen viser andele af alle respondenterne i hvert lokalområde fordelt på køn, aldersgrupper og uddannelsesbaggrund (n = 1.250).

Sammenligninger med tidligere undersøgelser, med andre kommuner og med landstal

Undersøgelsen giver mulighed for at sammenligne resultaterne med resultaterne fra andre kommuner, hvor tilsvarende undersøgelser er gennemført de seneste år. Vi har her valgt at sammenholde resultaterne fra denne undersøgelse i Faxe Kommune med resultaterne fra undersøgelser i Næstved Kommune (2018), Lolland Kommune (2017), Lejre Kommune (2015), Gladsaxe Kommune (2015), Ballerup Kommune (2015), Halsnæs Kommune (2015) og Greve Kommune (2014) (tabel 2.3).

Endvidere indeholder spørgeskemaet en række af spørgsmål, som også er brugt i landsdækkende undersøgelser. Først og fremmest en landsdækkende undersøgelse af befolkningens motions- og sportsvaner fra 2016 (Pilgaard og Rask, 2016) men også en landsdækkende undersøgelse af borgernes kulturvaner fra 2012 (Epinion / Kulturministeriet, 2012) og to landsdækkende undersøgelser af det frivillige arbejde (Center for frivilligt socialt arbejde, 2017. Rambøll, 2017). Idrætsvaneundersøgelsen blev gennemført på den måde, at et repræsentativt udsnit af den voksne befolkning fik tilsendt et brev med en invitation til at besvare spørgeskemaet elektronisk. Undersøgelsen opnåede en svarprocent på 36, dvs. højere end i undersøgelsen i Faxe Kommune. Sådanne forskelle i undersøgelsesmetode og svarprocent kan være en mindre del af forklaringen på forskelle i resultaterne mellem de to undersøgelser, og derfor bør mindre forskelle ikke tillægges for stor betydning. Hvor det er muligt og rele-

vant sammenholdes resultaterne fra denne undersøgelse med resultaterne fra de landsdækkende undersøgelser.

Tabel 2.3. Årstal, metode, indhold, antal respondenter samt svarprocent for undersøgelser af voksnes idræts- og kulturvaner i kommuner i Region Sjælland og Hovedstadsregionen samt hele landet.

	Faxe	Næstved ¹	Lolland ²	Lejre ³	Ballerup ⁴	Gladsaxe ⁵	Halsnæs ⁶	Greve ⁷	Hele landet ⁸
Årstal	2018	2018	2017	2015	2015	2015	2015	2015	2016
Metode	Digital post elektronisk besvarelse	Digital post elektronisk besvarelse	Digital post elektronisk besvarelse	Digital post elektronisk besvarelse	Brev, elektronisk besvarelse	Brev, elektronisk besvarelse	Brev, elektronisk besvarelse	Digital post elektronisk besvarelse	Brev, elektronisk besvarelse
Indhold	Deltagelse i kultur, fritid og idræt	Deltagelse i kultur, fritid og idræt	Deltagelse i fritid og kultur	Deltagelse i kultur, fritid og idræt	Deltagelse i idræt og motion	Deltagelse i idræt og motion	Deltagelse i idræt og motion	Deltagelse i kultur, fritid og idræt	Deltagelse i idræt og motion
Antal svar	1250	1810	738	1009	949	914	911	938	3914
Svarprocent	25	22	25	31	32	31	31	31	36

¹ Høyer-Kruse, J., Jørgensen, C.R., Ibsen, B. og Pedersen, M.R.L. (2018). Børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter i Næstved Kommune. *Movements* 2018: 3.

² Knudsen, H.M. (2017). Lolland Kommune. Kortlægning af kultur- og fritidsområdet 2017. Lolland Kommune.

³ Høyer-Kruse, J., Forsberg, P., Nielsen, C.G. og Nielsen, C.D. (2016). Undersøgelse af idræts- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune. *Movements* 2016:1, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

⁴ Forsberg, P., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Idrætsfaciliteter i Ballerup Kommune. Idrættens Analyseinstitut

⁵ Pilgaard, M., Forsberg, P., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Analyse af idræts- og bevægelsesfaciliteter i Gladsaxe Kommune. Idrættens Analyseinstitut.

⁶ Forsberg, P., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Idrætsfaciliteter i Halsnæs Kommune. Idrættens Analyseinstitut

⁷ Høyer-Kruse, J., Asserhøj, T.L., Nielsen, C.D. (2015). Skoleelevers og voksne borgeres deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter i Greve Kommune. *Movements* 2015: 9. Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

⁸ Pilgaard, M. og Rask, S. (2016). Danskernes motions- og sportsvaner 2016. Idrættens Analyseinstitut.

I det følgende analyseres først de voksne borgeres deltagelse i idræt, sport og motion. Efterfølgende kastes lys over de voksnes deltagelse i andre kultur- og fritidsaktiviteter.

Hvem dyrker idræt, sport og motion i Faxe Kommune?

Andelen af voksne borgere i Faxe Kommune, der svarer, at de normalt dyrker idræt, sport eller motion, ligger samlet set på 60 pct. (se tabel 2.4). Det svarer til idrætsdeltagelsen for landet som helhed, da den seneste idrætsvaneundersøgelse viste, at 61 pct. af danskerne normalt dyrker idræt, sport eller motion (Pilgaard & Rask, 2016).

Tabel 2.4. Andelen af voksne borgere i Faxe Kommune, der dyrker idræt, sport eller motion (pct.)

		Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej	Idrætsaktive på landsplan ¹
Total		60	17	23	61
Køn n = 1.556	Kvinder	64	15	20	62
	Mænd	55	19	26	61
Alder n = 1.556	16-19 år	65	25	10	61
	20-29 år	56	23	21	61
	30-39 år	54	28	18	57
	40-49 år	62	21	18	62
	50-59 år	57	19	24	62
	60-69 år	59	12	29	66
	70 år+	68	9	23	61
Lokalområde n = 1.550	Øst	62	15	23	
	Vest	60	17	23	
	Midt	59	18	23	

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' Opdelt på køn, alder og lokalområde (n=1.550-1.556).

¹ Pilgaard, Maja og Rask, Steffen (2016). Danskernes motions- og sportsvaner 2016. Idrættens Analyseinstitut.

Køn og idrætsdeltagelse

Idrætsdeltagelsen fordelt på køn i Faxe Kommune viser, at kvinderne er betydeligt mere idrætsaktive, end mændene er. Henholdsvis 64 pct. og 55 pct. dyrker normalt idræt eller motion. Den store forskel er statistisk signifikant. Det står i kontrast til kønnenes deltagelsesmønster på landsplan, idet der stort set ikke er forskel på andelen af idrætsaktive mænd og kvinder på landsplan, der dyrker idræt. I Faxe Kommune er kvinderne altså mere aktive end kvinderne er i gennemsnit i Danmark, mens mændene er mindre aktive end mændene på landsplan er.

Alder og idrætsdeltagelse

I forhold til aldersgrupper finder man ligeledes en signifikant forskel på, hvilke grupper der er mest idrætsaktive. Der er forholdsvis flest i de yngste (16-19 årige) og de ældste (70 år+) aldersgrupper, der angiver, at de normalt dyrker idræt, sport eller motion (hhv. 65 pct. og 68 pct.). Omvendt er det blandt de 30-39 årige, man finder den laveste andel af idrætsaktive (54 pct.). Den lavere idrætsdeltagelse blandt de 30-39 årige ses også i andre kommuner – og til dels også på landsplan, men dog ikke så lavt som i Faxe Kommune.

Denne relativt lave idrætsdeltagelse blandt de midaldrende kan forklares med, at hele 28 pct. blandt de 30-39 årige har svaret 'Ja, men ikke for tiden' til spørgsmålet, om de normalt dyrker idræt, sport eller motion. Det kunne altså tyde på, at denne aldersgruppe i højere grad holder pause, men måske stadig har et ønske om at fastholde en fysisk aktiv livsstil i fremtiden. Den højere idrætsdeltagelse i de ældre aldersgrupper kunne tyde på, at de midaldrende

vender tilbage til en fysisk aktiv livsstil, når de bliver ældre. I sammenligning med idræts- og motionsdeltagelsen på landsplan er teenagerne og de ældste i Faxe Kommune mere aktive. I de øvrige aldersgrupper finder vi omvendt en lavere idrætsdeltagelse i Faxe Kommune sammenlignet med landstallene. Kun blandt de 40-49 årige er andelen af idrætsaktive lige så stor i Faxe Kommune som på landsplan.

Lokalområde og idrætsdeltagelse

Mellem lokalområderne i Faxe Kommune er der forholdsvis små forskelle på idrætsdeltagelsen. Borgerne i Øst er dog lidt mere idrætsaktive (63 pct.) end borgerne i Midt (59 pct.) og Vest (60 pct.). Forskellen er dog meget lille og ikke signifikant i statistisk forstand. Det er usædvanligt, idet man i tidligere undersøgelser ofte ser betydelige forskelle på tværs af lokalområderne. Det kan dels skyldes, at der, som beskrevet tidligere, ikke er store forskelle i den demografiske sammensætning af borgerne på tværs af de tre lokalområder. Der er altså tale om stort set identiske andele af voksne i de forskellige aldersgrupper og socioøkonomiske grupper på tværs af lokalområderne. Det kan dels også skyldes, at vi i denne undersøgelse har opdelt kommunen i blot tre lokalområder, hvor man i tidligere undersøgelser i andre kommuner ofte skelner mellem et større antal lokalområder.

Socioøkonomisk baggrund og idrætsdeltagelse

Når man sammenholder idrætsdeltagelsen med socioøkonomiske faktorer¹⁰, er specielt tilknytningen til arbejdsmarkedet en afgørende faktor for aktiv idrætsdeltagelse. Kun 40 pct. af de respondenter, der midlertidigt er uden et arbejde¹¹, dyrker normalt idræt, motion eller sport. 'Midlertidigt uden arbejde' hænger typisk sammen med arbejdsløshed, kontanthjælp mv., og vi ved, at det er grupper, som er mindre idrætsaktive end folk, som har et arbejde.

Der er ligeledes et klart sammenfald mellem uddannelseslængde og idrætsdeltagelse, hvor gruppen med højst en grundskoleuddannelse¹² adskiller sig ved at have et markant lavere deltagelsesniveau end personer med en kort uddannelse¹³ eller videregående uddannelser (se tabel 2.5). Generelt er uddannelseslængde den mest afgørende baggrundsvARIABLE for befolkningens tilbøjelighed til at dyrke sport eller motion (Pilgaard, 2009). Det gælder altså også i Faxe Kommune, idet andelen af idrætsaktive stiger i takt med uddannelseslængden. Således er der hele 70 pct. idrætsaktive blandt voksne med en lang videregående uddannelse, mens det samme gør sig gældende for kun 58 pct. af de voksne med en kort uddannelse. De mindst aktive er gruppen, der ikke har gennemført anden uddannelse end grundskolen (49 pct.).

---

10 Højest gennemførte uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet.

11 På orlov eller ledig på dagpenge/kontanthjælp.

12 8.-10. klasse.

13 Gymnasial uddannelse, erhvervsfaglig uddannelse eller arbejdsmarkedsuddannelse.

Tabel 2.5. Andelen af voksne borgere i Faxe Kommune, der dyrker idræt, sport eller motion opdelt efter uddannelseslængde og tilknytning til arbejdsmarkedet (pct.)

		Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej
Uddannelsesniveau (n=1109)	Grundskole	49	21	30
	Kort uddannelse	58	19	24
	Kort videregående uddannelse	63	10	27
	Mellemlang videregående uddannelse	68	15	17
	Lang videregående uddannelse	70	14	16
	Anden uddannelse	59	10	31
Tilknytning til arbejdsmarkedet (n=1109)	I arbejde	62	18	20
	Midlertidigt uden arbejde	40	27	33
	Udenfor arbejdsmarkedet	63	14	23
	Andet	49	19	33

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?' Opdelt på uddannelseslængde og arbejdsmarkedstilknytning (n=1.109).

Udover uddannelseslængde kan etnicitet også spille en rolle i forhold til idrætsdeltagelsen. Ser man nærmere på respondenternes fødselsoprindelse i Faxe Kommune, er der også forskel. De respondenter, der er født i Danmark eller et andet land i Norden (Sverige, Norge, Finland eller Island), har en højere idrætsdeltagelse, end respondenter født i et andet land i Europa (se tabel 2.6). Andelen af voksne som er idrætsaktive er på nogenlunde samme niveau blandt voksne med ikke-europæisk baggrund som voksne med dansk baggrund. Tallene skal dog tolkes med stor forsigtighed, idet der er meget få respondenter med en anden baggrund end dansk. Tidligere undersøgelser har vist, at etnicitet spiller en rolle for idrætsdeltagelsen, og at voksne med dansk baggrund generelt set er mere aktive end voksne med en anden etnisk og kulturel baggrund (Ibsen et al., 2012)

Tabel 2.6. Dyrker du normalt idræt, motion og sport? Fordelt efter hvor respondenterne er født. (pct.)

	FØDSELSOPRINDELSE			
	Danmark n=1.069	Sverige, Norge, Finland eller Island n=4	Et andet land i Europa n=17	Et land udenfor Europa n=16
Ja	61	75	41	63
Ja, men ikke for tiden	16	25	12	31
Nej	23	0	47	6

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, motion og sport?' opdelt på respondenternes fødselsoprindelse (n=4-1.069).

Sammenligning med andre kommuner og hele landet

Idrætsdeltagelsen i Faxe Kommune svarer til gennemsnittet for idrætsdeltagelsen i hele landet, men er lidt lavere end i de andre sjællandske kommuner, hvor tilsvarende undersøgelser er gennemført de seneste år (tabel 2.7). Mens der er små forskelle på kvindernes idrætsdeltagelse mellem de undersøgte kommuner og i forhold til landsgennemsnittet, er der store forskelle på andelen af mændene, som dyrker idræt, sport eller motion. Her finder vi den laveste deltagelse i Faxe Kommune. 6 procentpoint lavere end landsgennemsnittet og hele 13 procentpoint lavere end i Ballerup Kommune. Idrætsdeltagelsen er også forholdsvis lavere blandt de 30 til 39 årige i forhold til gennemsnittet for denne aldersgruppe i hele landet.

Tabel 2.7. Sammenligning af idrætsdeltagelsen blandt voksne borgere i Faxe Kommune med idrætsdeltagelsen i andre sjællandske kommuner og hele landet (pct.). Andel som har svaret ja på spørgsmålet. 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion'

	Faxe	Næstved	Lejre	Ballerup	Gladsaxe	Halsnæs	Greve	Hele landet
Alle	60	64	63	67	66	62	66	61
Kvinder	64	65	65	66	66	65	69	62
Mænd	55	63	60	68	65	58	64	61

Hvilke former for idræt, sport eller motion dyrker de voksne?

I det ovenstående kiggede vi på, hvordan de voksne svarede på spørgsmålet 'dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'. I spørgeskemaet blev de voksne også bedt om at angive, hvilke aktiviteter de har dyrket regelmæssigt inden for det seneste år. Her har de haft mulighed for at angive flere forskellige aktiviteter og ikke blot aktiviteter, som de dyrkede på tidspunktet for udfyldelse af spørgeskemaet.

Ud fra svarene på dette spørgsmål viser sig samlet set en større andel idrætsaktive voksne, idet 78 pct. har dyrket mindst én idræts- eller motionsaktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. Det er en noget større andel end de 60 pct., som svarer 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'. Grunden hertil er det bredere tidsperspektiv i formuleringen '...inden for det seneste år', som også inkluderer mange af de voksne, der svarer 'Ja, men ikke for tiden' på spørgsmålet, 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'

De følgende opgørelser over aktivitetsformer er beregnet som andele af hele respondentgruppen og giver derved et indblik i, hvor stor en andel af de voksne i Faxe Kommune, der dyrker de forskellige aktiviteter. I tabel 2.8 ses det samlede billede af, hvilke idræts- og motionsaktiviteter de voksne i Faxe Kommune har dyrket regelmæssigt inden for det seneste år.

Her ses det tydeligt, at også de voksne i Faxe Kommune følger en landsdækkende tendens til i høj grad at orientere sig mod idræts- og motionsformer, der kan dyrkes individuelt, på tidspunkter som passer den enkelte og sammen med dem, man gerne vil dyrke aktiviteten

sammen med. Det ses tydeligt i og med, at vandreture, styrketræning og løb/jogging er de tre mest populære aktiviteter med markant flere aktive end den nærmeste efterfølger, som er svømning.

De voksne borgere i Faxe Kommune følger dermed en landsdækkende tendens til i højere grad end børn og unge at benytte sig af aktiviteter, som traditionelt set ikke fylder meget i den kommunale idrætspolitik. Blandt de 15 mest populære aktiviteter finder vi kun fire aktiviteter, der fortrinsvis dyrkes i foreningsregi og primært i kommunalt støttede eller ejede idrætsfaciliteter (svømning, gymnastik, badminton, fodbold).

Hvis man sammenligner de mest populære aktiviteter i Faxe Kommune med tallene på landsplan, er der overordnet tale om de samme idrætsgrene og motionsformer. Således er de otte mest populære aktiviteter i Faxe Kommune også de otte mest populære på landsplan. Der er imidlertid en række forskelle i den andel, der dyrker aktiviteterne i Faxe Kommune sammenlignet med på landsplan. En lang række aktiviteter er mindre populære i Faxe Kommune end på landsplan. Den største forskel (mindst 5 procentpoint) finder vi i:

- Styrketræning
- Løb/jogging

Til trods for at styrketræning og jogging er blandt de mest populære aktiviteter i Faxe Kommune, er der altså relativt færre aktive (hhv. 23 pct. og 20 pct.) sammenlignet med landstallene (hhv. 30 pct. og 29 pct.). Det samme er tilfældet i de følgende aktiviteter, der er en smule (mellem 2 og 5 procentpoint) mere populære på landsplan, og den statistiske usikkerhed gør, at det er mindre sikkert, om idrætsdeltagelsen i disse to aktiviteter er lavere end på landsplan:

- Spinning
- Fodbold

Især fodbold dyrkes af relativt få voksne i Faxe Kommune (3 pct.) sammenlignet med landsplan (7 pct.). Omvendt er der enkelte aktiviteter, der bliver dyrket af en større andel (mindst 2 pct.) af de voksne i Faxe Kommune end på landsplan (dog med en relativt beskedne forskel):

- Vandreture
- Yoga
- Landevejscykling
- Gymnastik

Tabel 2.8. Andelen af voksne borgere, der dyrker forskellige former for sport/motion (pct.), opdelt på Faxe Kommune og landsplan (pct.)

n = 1.154	Faxe Kommune	Landsplan
Vandreture	29	25
Styrketræning	23	30
Løb, jogging, motionsløb	20	29
Svømning	14	15
Yoga, afspænding, meditation	11	9
Landevejscykling (ikke som transport)	10	8
Gymnastik	10	8
Spinning, kondicykel	8	11
Aerobic, step, pump, Zumba ol. på hold	7	7
Mountainbike	6	6
Badminton	5	6
Friluftaktiviteter	5	-
Fiskeri	5	4
Fodbold	4	7
Dans (alle former)	4	4
Jagt	3	3
Ridning	3	2
Golf	3	4
Stavgang/Nordic Walking	3	2
Anden vandtræning	3	2
Bowling/keglespil	2	-
Tennis	2	2
Skydning	2	1,5
Billiard/pool	2	1,5
Roning	2	1
Kano, kajak	2	2
Kampsport	2	1,6
Håndbold	2	2
Rulleskøjter, skateboard, waveboard ol.	2	1,7
Petanque/Boule	1	1,1
Volleyball, beachvolley	1	1,3
Bordtennis	1	1
Orienteringsløb	1	1
Sejlsport, surfing, kite	1	0,2
Andet boldspil for hold	1	-
Triathlon/duatlon	1	0,7
Basketball	1	0,8
Parkour, street movement eller lign.	1	0,4
Handicapidræt	<0,5	0,3

Atletik	<0,5	0,3
Skøjteløb (is)	<0,5	-
Andet individuelt boldspil	<0,5	-
Anden idrætsgren	11	-
Jeg dyrker ingen idræt, sport eller motion	18	18

Tabellen viser andelen af alle respondenter, der dyrker forskellige aktivitetsformer. Opdelt på Faxe Kommune (n=1.154) og landsplan (n=3.914).

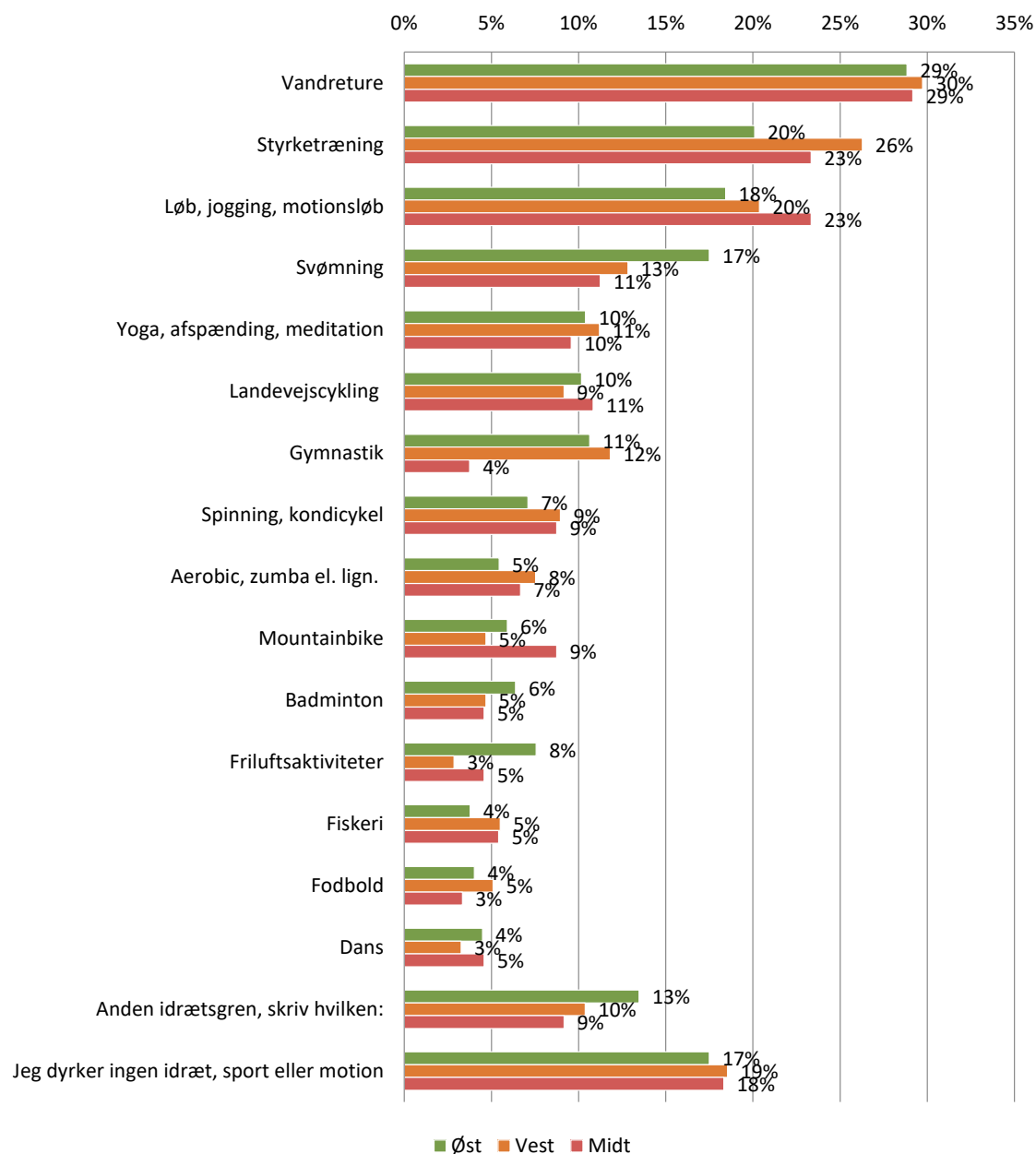
Lokalområde og aktivitetsformer

Ser man på aktivitetsformerne på tværs af lokalområderne finder man enkelte interessante forskelle (figur 2.2). Særligt to forskelle i deltagelsesmønstrene er iøjnefaldende. Det drejer sig om gymnastik, der stort set ikke dyrkes af borgerne i Midt (kun 4 pct.) sammenlignet med Vest og Øst (11-12 pct.), og svømning der i væsentlig højere grad bliver dyrket i Øst (17 pct.) end i Midt (11 pct.) og Vest (13 pct.). Der er ligeledes store forskelle i populariteten af friluftaktiviteter og mountainbike. Mountainbike er mest populært i Midt (9 pct.) og friluftaktiviteter er mest populært i Øst (8 pct.) Både mountainbike og friluftaktiviteter er markant mindre populære i Vest.

Der er ligeledes mindre forskelle på andelen af voksne i de tre lokalområder, der dyrker styrketræning og løb. For begge aktiviteter gælder, at de voksne i Øst er mindre aktive end i Vest og Midt. I de resterende aktiviteter er der stort set ikke forskel mellem lokalområderne på andelen af aktive. Dette gør sig gældende for klart størstedelen af de mest populære aktiviteter.

Overordnet set er der altså ikke stor forskel på, hvilke aktiviteter de voksne, der bor i enten Vest, Midt eller Øst, dyrker med undtagelse af svømning, gymnastik, mountainbike og friluftaktiviteter. Forskellene er dog i statistisk forstand usikre. Om en eventuel forskel i andelen af aktive skyldes forskellige muligheder for at dyrke aktiviteten såsom anlæg/faciliteter, eller om det er udtryk for forskellige traditioner/kulturer, eller om det hænger sammen med forskelle i befolkningssammensætningen, kan den foreliggende analyse ikke svare på.

Figur 2.2. Andelen af voksne borgere i tre lokalområder i Faxe Kommune, som har dyrket forskellige idræts- og motionsaktiviteter regelmæssigt de seneste 12 måneder (pct.)

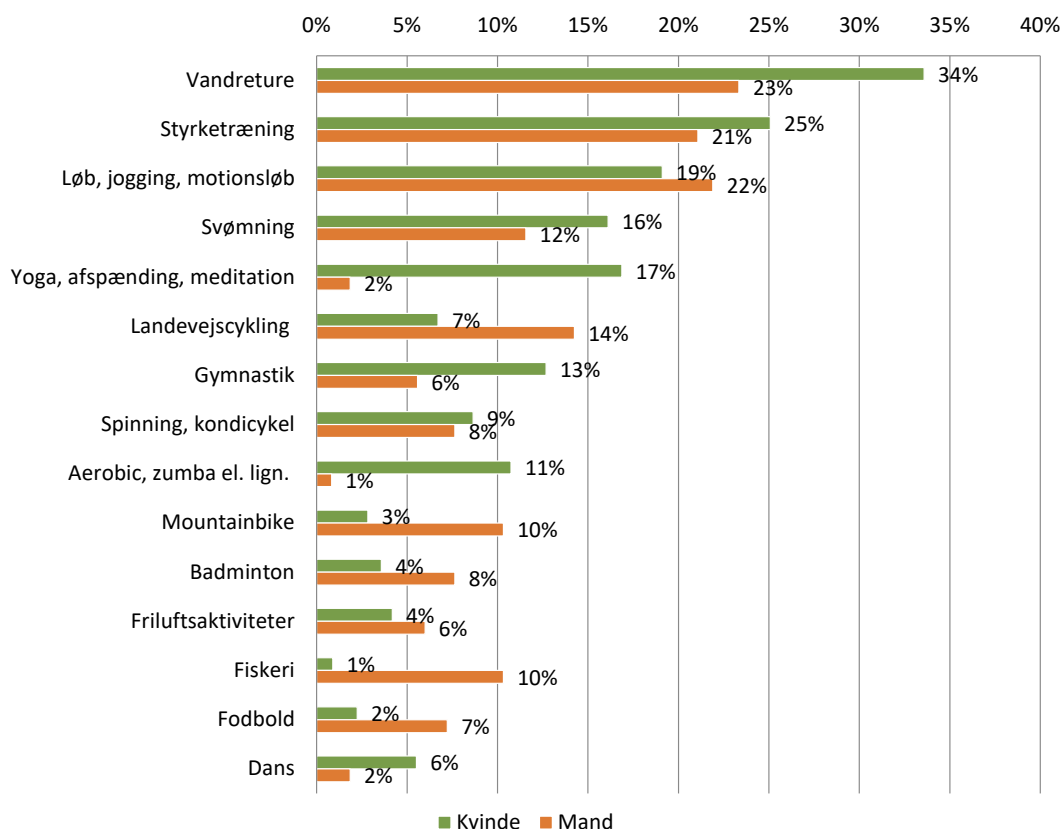
Figuren viser andelen af alle respondenter, der har dyrket forskellige idræts- og motionsaktiviteter inden for det seneste år. Opdelt på lokalområder (n=1.154).

Køn og alder er bestemmende for, hvad borgerne dyrker

Tidligere landsdækkende undersøgelser har vist, at køn og alder spiller en væsentlig rolle for valget af aktivitetsform (Pilgaard og Rask, 2016). Som det ses i figur 2.3, er det også tilfældet i Faxe Kommune, hvor der er store forskelle i andelen af mænd og kvinder, der dyrker de forskellige former for idræt og motion. Kun løb/jogging, spinning og friluftaktiviteter ser ud til at have en næsten ligelig fordeling af aktive kvinder og mænd.

Kvinderne er markant mere repræsenterede i aktivitetsformer som vandreture, yoga, gymnastik, aerobic og dans. Også styrketræning og svømning er en smule mere populære blandt kvinderne. Størstedelen (5 ud af 7) af de kvindedominerede aktivitetsformer kan kategoriseres som enten *fitness* eller *æstetiske idrætter*¹⁴. Omvendt er landevejscykling, mountainbike, badminton, fiskeri og fodbold klart domineret af mændene. Der er ikke noget entydigt mønster, når man kigger på de kategorier, de mande-dominerede aktivitetsformer tilhører.

Figur 2.3. Andelen af mænd og kvinder i Faxe Kommune, der dyrker de mest populære idrætsaktiviteter (pct.)

Figuren viser andelen af voksne mænd og kvinder i Faxe Kommune, der dyrker de mest populære idrætsaktiviteter (n=1.154).

¹⁴ De anvendte kategorier svarer til de syv kategorier, der anvendes i IDANs undersøgelse af danskernes idræts- og motionsvaner (Pilgaard og Rask, 2016). Der findes en beskrivelse af hver enkelt kategori i Bilag 1..

Det er forventeligt, at alder har stor betydning for, hvilke aktiviteter, der er mest populære (Laub, 2013). I tabel 2.9 ser man deltagelse i forskellige aktiviteter på tværs af aldersgrupper.

Overordnet set er der også i Faxe Kommune tale om vidt forskellige deltagelsesmønstre på tværs af aldersgrupperne. Styrketræning og løb/jogging er populært i stort set alle aldersgrupper. Det samme gælder for svømning og vandreture. De yngre borgere dyrker i højere grad de traditionelle forenings-boldspil som fodbold og badminton¹⁵. De mere fleksible motionsformer er mest populære hos de mellemste aldersgrupper, mens de ældre aldersgrupper i højere grad dyrker gymnastik og tager på vandreture.

Blandt de yngste aldersgrupper (16-19 år) er fodbold, styrketræning og løb/jogging de mest populære aktivitetsformer. Fodbold er markant mere populært blandt de 16-19 årige end i de andre aldersgrupper. Der er relativt få af de 16-19 årige, der dyrker de mindre populære aktivitetsformer som f.eks. aerobic, yoga og friluftaktiviteter.

Hos de 20-29 årige deltager man i et lidt bredere udsnit af aktiviteter, idet en lang række aktiviteter (yoga, gymnastik, aerobic, mountainbike, spinning og friluftaktiviteter) er mere populære i denne aldersgruppe end hos de yngre 16-19 årige. Det er dog også hos de 20-29 årige, at man finder den største andel af voksne, der ikke har dyrket nogen af aktiviteterne inden for det seneste år (21 pct.).

Sammenligner man de mellemste aldersgrupper (20-59 år), ser billedet væsentlig ander-

Tabel 2.9. Andelen af voksne borgere i Faxe Kommune, der dyrker forskellige former for sport/motion (pct.)

n = 1.154	ALDER						
	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
Vandreture	16	18	14	27	29	40	30
Styrketræning	33	37	21	31	21	20	19
Løb, jogging, motionsløb	31	40	41	31	26	8	4
Svømning	18	19	12	15	13	15	13
Yoga, afspænding, meditation	6	11	6	14	13	10	7
Landevejscykling	6	5	5	14	10	12	8
Gymnastik	4	7	6	4	5	13	20
Spinning, kondicykel	4	7	2	14	10	5	8
Aerobic, zumba el. lign.	4	16	7	8	10	5	2
Mountainbike	4	9	4	11	8	3	3
Badminton	6	7	5	5	5	6	4
Friluftaktiviteter	2	5	5	7	6	4	3
Fiskeri	2	2	5	6	7	4	4
Fodbold	31	11	11	5	2	0	0
Dans	6	9	4	2	4	2	6
Anden idrætsgren	10	4	15	9	15	10	11
Jeg dyrker ingen idræt, sport eller motion	12	21	14	16	18	21	18

Tabellen viser andelen af alle respondenter, der har dyrket forskellige aktiviteter inden for det seneste år. Opdelt på alder (n=1.154).

15 Også håndbold er relativt populært blandt de 16-19 årige (8 pct.) og 20-29 årige (7 pct.).

ledes ud. Det står dog klart, at de 30-39 årige generelt er dårligere repræsenterede i stort set alle aktiviteterne. Kun løb/jogging, gymnastik, fodbold og badminton ser ud til at kunne fastholde de 30-39 åriges interesse. Samlet set er løb/jogging og styrketræning de mest populære aktiviteter blandt de mellemste aldersgrupper (20-59 årige). Samtidigt stiger deltagelsen i aktiviteter som mountainbike, spinning og aerobic markant i den mellemste aldersgruppe. Særligt blandt både de 40-49 årige og de 50-59 årige. Også landevejscykling er mere populært hos både i de mellemste og ældste aldersgrupper end i de yngre aldersgrupper. At lige netop disse motionsformer er populære i de aldersgrupper, skyldes formodentlig, at det er en meget fleksibel og effektiv motionsform, der passer ind i en travl hverdag med arbejde og børn (Forsberg, 2014). De ældste borgere (60+ år) er primært glade for at vandre, men gymnastik, styrketræning og til dels også svømning hitter også blandt de ældre borgere. Særligt vandreture er populære, idet 40 pct. af de 60-69 årige og 30 pct. af de 70+ årige har dyrket denne aktivitet.

Sammenligning med andre kommuner og hele landet

Idrætsdeltagelsesmønsteret i Faxe Kommune ligner til forveksling mønsteret i hele landet og i de sjællandske kommuner, som her sammenlignes med (tabel 2.10). Det er de samme 10 idrætsgrene og motionsformer, som er de mest udbredte; i alle kommuner og landet som helhed er de fire mest dyrkede aktiviteter vandretur, styrketræning, løb / jogging og svømning; og der er forholdsvis små forskelle på andelen af befolkningen, som dyrker de mest populære aktiviteter. I Faxe Kommune er der dog forholdsvis mange som går vandretur og forholdsvis få der løber (i sammenligning med de andre kommuner). På alle de øvrige mest dyrkede idrætsaktiviteter er forskellene små og ikke signifikante.

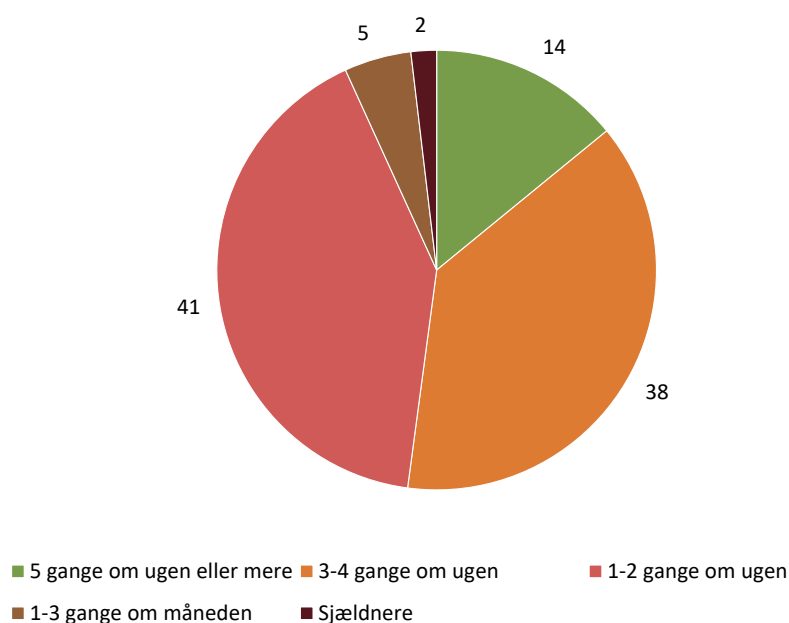
Tabel 2.10. Sammenligning af deltagelsen i mest dyrkede idræts- og motionsformer i Faxe Kommune med deltagelsen i andre sjællandske kommuner og hele landet (pct.). Andel som har svaret, at de inden for det seneste år har dyrket den pågældende aktivitet.

	Faxe	Næstved	Lejre	Ballerup	Gladsaxe	Halsnæs	Greve	Hele landet
Vandretur	29	24	26	25	20	29	24	25
Styrketræning	23	27	18	28	24	22	27	30
Løb, jogging	20	25	23	29	29	22	26	29
Svømning	14	13	12	16	16	11	18	15
Yoga, afspæn.	11	10	9	8	9	8	10	9
Landvejscykl.	10	9	12	7	7	7	9	8
Gymnastik	10	9	12	10	10	11	12	8
Spinning ol.	8	8	5	10	8	7	11	11
Aerobic mv.	7	7	7	8	9	8	11	7
Mountainbike	6	7	9	5	6	6	4	6
Badminton	5	6	9	4	7	8	9	6
Friluftaktivitet	5	5						
Fiskeri	5	5	4	3	2	4	5	4
Fodbold	4	5	5	8	8	5	6	7

Hvor ofte dyrker borgerne i Faxe Kommune idræt?

Hele 93 pct. af de idrætsaktive i Faxe Kommune (andelen, som dyrker mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år) er aktive mindst én gang om ugen, som det fremgår af figur 2.4 herunder.

Figur 2.4. Voksne borgeres træningshyppighed i Faxe Kommune (pct.)

Figuren viser, hvor ofte andelen af alle idrætsaktive dyrker idræt, sport eller motion (idrætsaktive er baseret på andelen, der dyrker mindst én aktivitet regelmæssigt) (n=852).

Der er forskel på, hvor hyppigt de forskellige aldersgrupper dyrker motion og idræt. De yngste aldersgrupper (16-29 årige) er dem, der oftest er aktive. Omvendt er de 30-39 årige de mindste aktive. Hos de ældste aldersgrupper (40-49 årige og ældre) stiger hyppigheden en smule, men når aldrig op på den hyppighed, der er hos de yngre aldersgrupper.

Således er der mellem 56 pct. og 57 pct. af de 16-29 årige, der er aktive tre eller flere gange om ugen. For de resterende aldersgrupper ligger tallet mellem 44 pct. og 54 pct. De mindst aktive er de 30-39 årige, hvor kun 44 pct. er aktive mindst tre gange i ugen. Hos de ældre aldersgrupper (40-49 årige og opefter) ser man stort set ikke nogen forskel i, hvor aktive borgerne er, idet mellem 50 pct. og 54 pct. af aldersgrupperne er aktive mindst tre gange i ugen.

I sammenligning med landstallene trækker de idrætsaktive i Faxe Kommune ikke så ofte i idrætstøjet som landsgennemsnittet. På landsplan dyrker 61 pct. af de idrætsaktive sport eller motion mindst tre gange om ugen i forhold til 52 pct. i Faxe Kommune (Pilgaard og Rask,

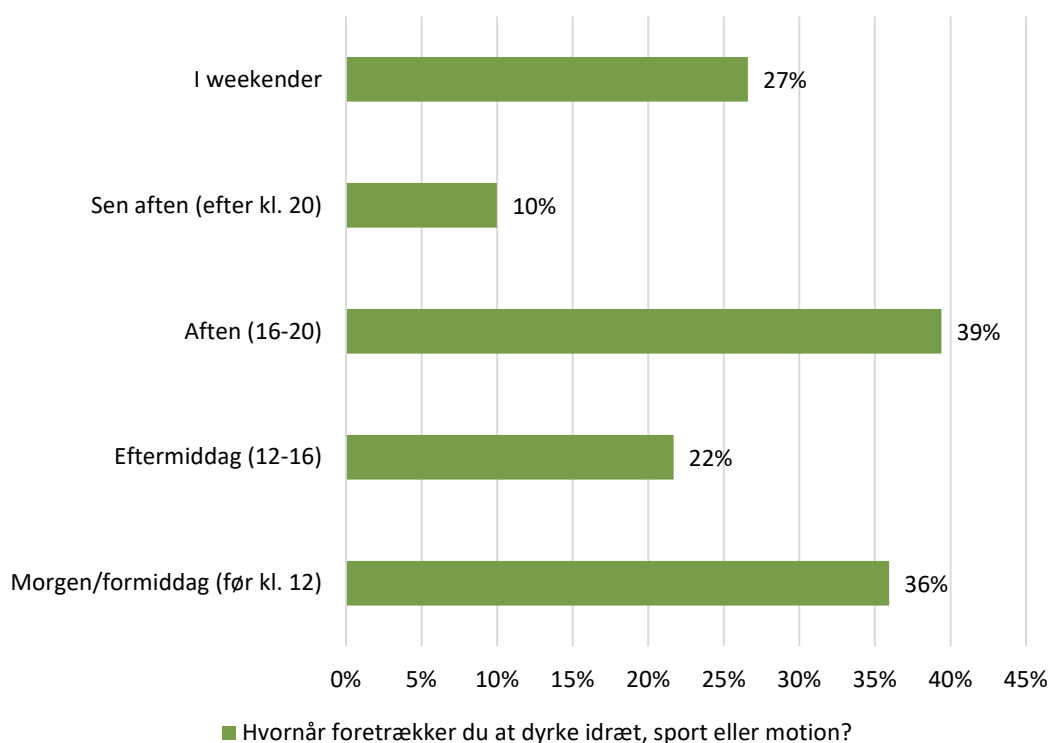

2016). Årsagen hertil er, at især de 20-29 årige samt de 50-69 årige er mindre aktive end de samme aldersgrupper er på landsplan. Således er 50-52 pct. af de 50-69 årige aktive tre eller flere gange om ugen sammenlignet med 61-63 pct. på landsplan. Det samme gør sig i lidt mindre grad gældende for alle andre aldersgrupper. Der er stort set ikke forskel på, hvor ofte mænd og kvinder i Faxe Kommune dyrker motion. Det samme gør sig gældende, når man sammenligner de forskellige lokalområder.

Borgernes foretrukne tidspunkter til at dyrke idræt

I det følgende kigger vi nærmere på, hvornår de voksne i Faxe Kommune foretrækker at dyrke idræt, sport og motion. Respondenterne har kunnet angive mere end ét tidspunkt. I figur 2.5 illustreres det overordnede billede af de voksnes foretrukne tidspunkter.

Figur 2.5. Voksne i Faxe Kommunes foretrukne tidspunkt til at dyrke idræt, sport og motion på (pct.)

Figuren viser andelen af voksne i Faxe Kommunes svar på spørgsmålet, 'Hvornår foretrækker du at dyrke idræt, sport eller motion?'. Det har været muligt for respondenterne at vælge flere svarmuligheder (n=1.241).

Flest ønsker at dyrke motion om aftenen (45 pct.), mens en lidt mindre andel ønsker at dyrke motion morgen/formiddag (38 pct.). Sen aften foretrækkes af en markant mindre andel af de voksne (9 pct.). Der er altså variation i, hvornår borgerne foretrækker at dyrke idræt og motion. Det skyldes givetvis, at der er store forskelle på, hvordan tidspunkterne passer ind i den enkelte borgers livssituation.

Der er nemlig stor forskel på, hvornår de voksne i hver enkelt aldersgruppe foretrækker at dyrke motion, sport eller idræt. Det er illustreret i tabel 2.11. Her ser man, hvordan de yngre og mellemste aldersgrupper foretrækker aften eller sen aften. Omvendt foretrækker de ældste aldersgrupper morgen/formiddag. Ser man bort fra de ældste borgere, foretrækker den klart største del af de voksne at dyrke motion efter en dag i skole eller på arbejde (aften eller sen aften).

Det samme mønster tegner sig, når man ser på de foretrukne tidspunkter på tværs af de voksnes tilknytning til arbejdsmarkedet. De, der er i arbejde, foretrækker at dyrke motion om aftenen eller i weekenderne. Her er det imidlertid interessant, at en fjerdedel af de, der er i arbejde, angiver at morgen/formiddag er et godt tidspunkt at dyrke motion på. Tallet er imidlertid væsentligt større hos de voksne, der er uden for arbejdsmarkedet. Her er det morgen/formiddag, der er det foretrukne tidspunkt hos den største andel (57 pct.).

Tabel 2.11. Voksnes foretrukne tidspunkt at dyrke idræt, sport og motion i Faxe Kommune fordelt på aldersgruppe og beskæftigelse (pct.)

		Morgen/ formiddag (før kl. 12)	Eftermiddag (12-16)	Aften (16-20)	Sen aften (efter kl. 20)	I weekender
ALDERSGRUPPE n = 1.241	16-19 år	11	29	46	17	17
	20-29 år	26	24	52	21	26
	30-39 år	33	25	49	18	40
	40-49 år	25	15	56	21	42
	50-59 år	26	19	57	10	37
	60-69 år	45	22	27	3	20
	70+ år	55	27	11	2	7
	Total	36	22	39	10	27
TILKNYTNING TIL ARBEJDS- MARKEDET n = 1.109	'I arbejde'	25	20	62	15	41
	'Midlertidigt uden arbejde'	48	25	33	23	23
	'Udenfor arbejdsmarkedet'	57	29	22	5	13
	'Andet'	27	23	40	11	34

Tabellen viser respondenternes svar på spørgsmålet, 'Hvornår foretrækker du at dyrke idræt, sport eller motion?' fordelt på aldersgruppe og tilknytning til arbejdsmarkedet. Det har været muligt for respondenterne at vælge flere svarmuligheder (n=1.109-1.241).

Organiseringen af idrætten

I Danmark har idræt, sport og motion traditionelt været opfattet som et anliggende for de frivillige, folkeoplysende foreninger, som har tilbudt de enkelte aktiviteter i deres regi. Som gennemgangen af børnenes idrætsvaner har vist, er foreningsidrætten stadig den primære organiseringsform hos børn og unge i Faxe Kommune, om end den generelle foreningsdeltagelse blandt kommunens børn og unge er en smule lavere end i andre danske kommuner. Blandt de voksne borgere i Faxe Kommune er der tale om et noget anderledes billede, når man ser på organiseringen af de idrætsaktiviteter, de voksne dyrker.

Organiseringen af idrætsaktiviteter i Faxe Kommune

I tabel 2.12 ses en oversigt over deltagelsen i idræt og motion i forskellige foreningsformer fordelt på køn og lokalområder. Størstedelen af de voksne borgere i Faxe Kommune dyrker deres aktiviteter enten på egen hånd (54 pct.) eller i foreningsregi (37 pct.). Der er altså en noget større andel af borgerne, der dyrker selvorganiseret idræt, end de mere traditionelle foreningsaktiviteter. En del af borgerne dyrker ligeledes aktiviteter i private/kommercielle centre (19 pct.).

Tabel 2.12. Organisering af idræt, sport og motion blandt voksne borgere i Faxe Kommune (pct.).

n=1241		Klub/ forening	Privat/kommer- cielt center	På egen hånd	Ungdoms- skole	Anden sammenhæng
I ALT		37	18	54	>0,5	7
KØN	Kvinder	40	20	55	0	7
	Mænd	34	17	52	0	7
LOKALOMRÅDER	Øst	41	17	53	0	7
	Vest	38	18	53	0	6
	Midt	31	20	56	0	8

Tabellen viser andelen af alle respondenter, der dyrker idræt, sport eller motion under forskellige organisationsformer. Fordelt på køn og lokalområde (n=1.250).

En noget større andel af kvinderne dyrker mindst én aktivitet i foreningsregi (40 pct.) end mændene (34 pct.). Der er ikke væsentlige forskelle mellem andelen af kvinder og mænd, der dyrker idræt enten på egen hånd eller i private/kommercielle centre, om end man ser en lidt større andel af aktive kvinder i begge organiseringsformer. Det hænger givetvis også sammen med den højere idrætsdeltagelse blandt kvinderne i Faxe Kommune.

Deltagelsen i de forskellige organiseringsformer er nogenlunde ens på tværs af de tre lokalområder. Et enkelt forhold er dog iøjnefaldende: I Midt er der blot 31 pct. af de voksne, der dyrker idræt i foreningsregi, mens dét tal er noget større i både Vest (38 pct.) og i Øst (41 pct.). Som vi beskrev tidligere, er der i Midt en lidt mindre idrætsdeltagelse end i både Øst og Vest. Men denne forskel er så lille, at den ikke forklarer den relativt store forskel i andelen

af foreningsaktive. De selvorganiserede og private/kommercielle idrætsaktiviteter fylder en smule mere i Midt end i både Øst og Vest.

Organiseringsformer i forskellige livsfaser

Der er store forskelle i hvilke organiseringsformer, borgerne i Faxe Kommune benytter sig af på tværs af aldersgrupper.

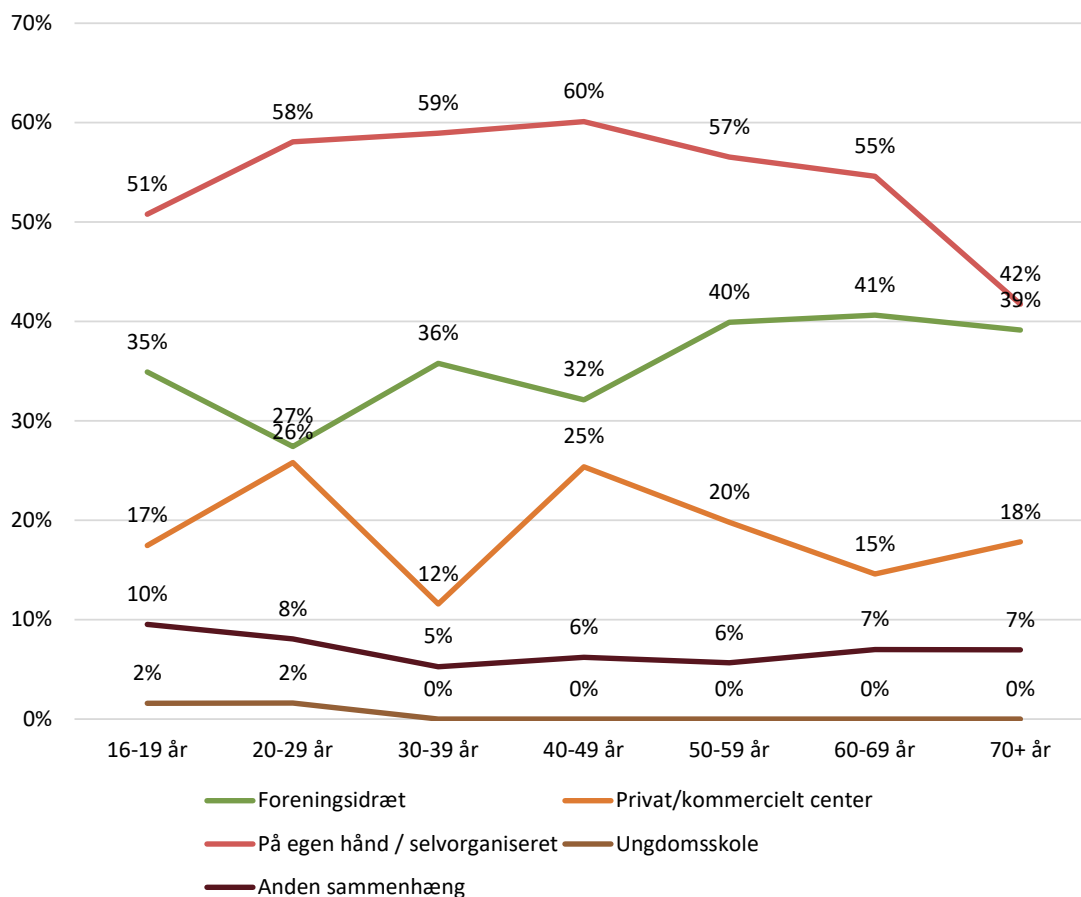
I figur 2.6 illustreres andelen af borgerne i Faxe Kommune, der dyrker mindst én aktivitet under de forskellige organiseringsformer. De mest markante udsving findes i andelen, der dyrker mindst én aktivitet i foreningsregi. Som påpeget tidligere, er foreningsidrætten meget udbredt hos de yngste (66 pct. af de 10-15 årige). Man ser imidlertid et markant fald i andelen af voksne, der dyrker idræt i en forening. Faktisk er det blot 27 pct. af de 20-29 årige, der dyrker idræt i en forening. Et fald der dog bliver udlignet en smule blandt de ældste aldersgrupper (39-41 pct. blandt de 50+ årige). På landsplan ser man ligeledes en tendens til, at deltagelsen i foreningsidrætten falder i de mellemste aldersgrupper for igen at stige en smule blandt de ældste aldersgrupper.

I Faxe Kommune ser faldet af idrætsaktive i foreningsregi blandt de voksne dog ud til at falde noget mere end på landsplan. Særligt blandt de 16-19 årige er der forskel, idet 35 pct. i Faxe Kommune dyrker mindst én aktivitet i foreningsregi, mens dét tal er på 53 pct. på landsplan. Det samme er gældende, når man sammenligner andelen af de 20-29 årige, der dyrker idræt i foreningsregi i Faxe Kommune (27 pct.) med landstallene for samme aldersgruppe (37 pct.). Andelen der dyrker idræt i foreningsregi i de ældste aldersgrupper i Faxe Kommune er stort set på samme niveau som på landsplan. Det til trods for at idrætsdeltagelsen generelt er lavere i Faxe Kommune. Det tyder altså på, at foreningerne i Faxe Kommune er gode til at aktivere de ældre aldersgrupper, mens det kniber med at aktivere de yngre aldersgrupper.

Andelen, der dyrker idrætsaktiviteter på egen hånd, følger en modsat tendens end deltagelsesmønstret i foreningsregi. Andelen, der dyrker selvorganiseret idræt, stiger blandt de mellemste aldersgrupper efterfulgt af et fald blandt de ældste. Samme tendens ser man på landsplan.

I andelen af aktive i private og kommercielle centre ser man et interessant udfald blandt de 30-39 årige. På landsplan er andelen, der deltager i disse aktiviteter, relativt stabil på tværs af de forskellige livsfaser. Der er en lille tendens til, at en større andel de midaldrende (20-49 årige) benytter sig af tilbud i private/kommercielle centre sammenlignet med børn og ældre. Det samme er til dels gældende i Faxe Kommune. Bortset fra at der er et markant udsving i andelen af 30-39 årige, der dyrker aktiviteter i private/kommercielle centre. Her er det nemlig kun 12 pct. (af de 30-39 årige) sammenlignet med 28 pct. på landsplan. Det er usædvanligt, og det kan ikke forklares med en lavere generel idrætsdeltagelse blandt de 30-39 årige. Der ses dog også en stigning i andelen af 30-39 årige, der dyrker idræt i en forening sammenlignet med både de 20-29 årige og de 40-49 årige. En del af forklaringen på den relativt lave andel af 30-39 årige i private/kommercielle centre kan derfor findes i den forholdsvis høje foreningsdeltagelse i denne aldersgruppe.

Figur 2.6. Andelen af borgere i Faxe Kommune, der dyrker idræts- og motionsaktiviteter under forskellige organiseringsformer, opdelt på alder (pct.).

Figuren viser andelen af alle respondenter, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år i forskellige organiseringsformer. Fordelt på alder (n=1.241).

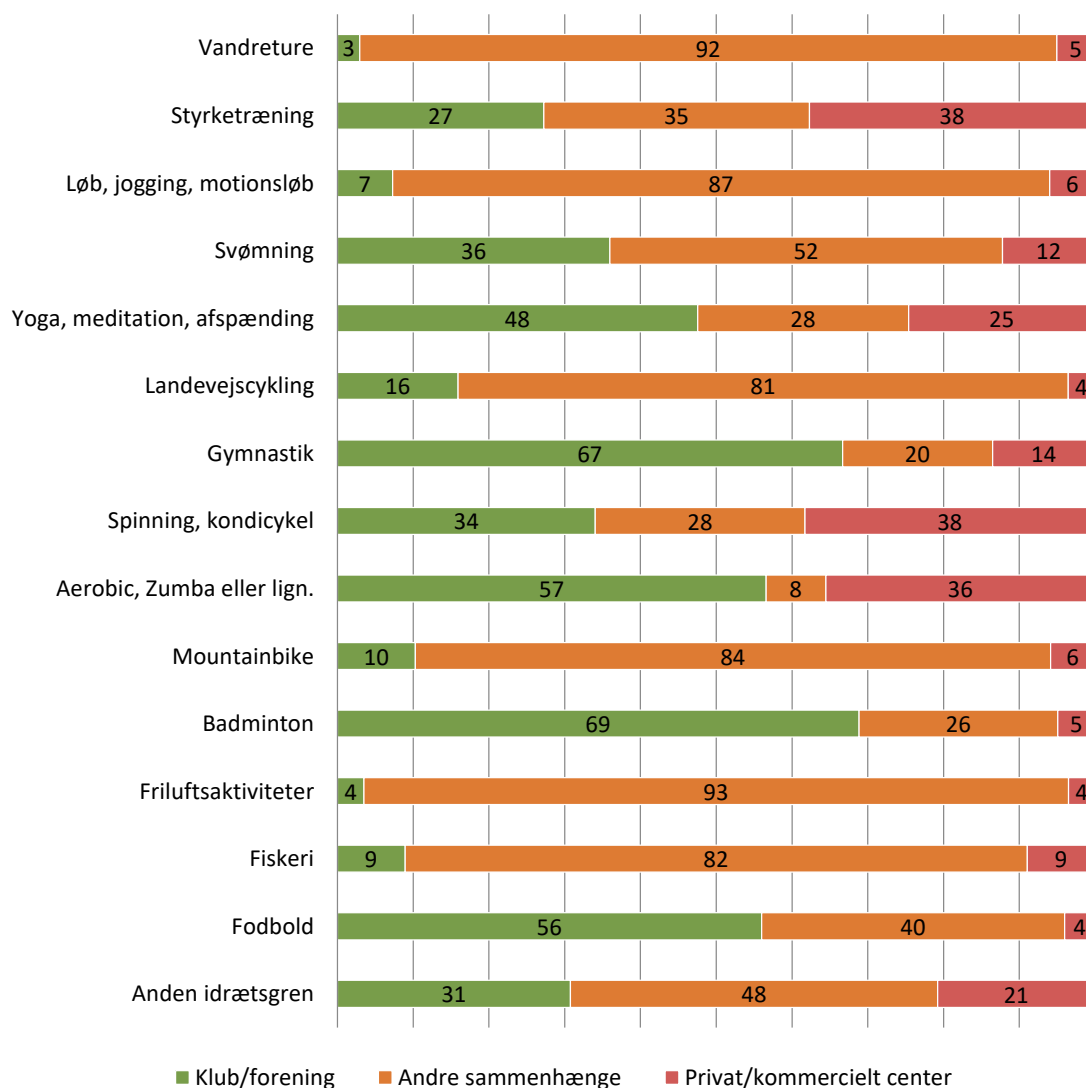
Organiseringen af forskellige idrætter og aktiviteter

Foreningsdeltagelsen for de 15 mest benyttede aktiviteter er vist i figur 2.7. Her ser man – som forventet – store forskelle i, hvordan de forskellige aktiviteter er organiserede. Traditionelle idrætsgrene som badminton, fodbold og gymnastik er de aktiviteter, der i højeste grad dyrkes i foreningsregi (56-67 pct.). Men også de mere fleksible motionsformer, der har vundet stort indpas de seneste år, ser ud til i høj grad at blive dyrket i foreningerne. Således dyrkes størstedelen af de aktive i 'yoga/meditation/lignende' og 'aerobic/zumba/lignende' idræt i foreningsregi. Faktisk dyrkes aerobic/zumba/lignende i lige så høj grad som fodbold i foreningsregi (56-57 pct.). Også spinning er udbredt i foreningerne (34 pct.). Fælles for de tre sidstnævnte aktiviteter (yoga, aerobic og spinning) er, at store dele af aktiviteterne ligeledes

finder sted i private/kommercielle centre (25-38 pct.). Sammen med styrketræning (38 pct.) er det de fire aktiviteter, der i størst grad dyrkes i private/kommercielle centre.

En række aktiviteter (vandreture, løb, landevejscykling, mountainbike og friluftaktiviteter) dyrkes i altovervejende grad på egen hånd (81-92 pct.). Alle disse aktiviteter kan dyrkes relativt frit i naturen og altså uden behov for en adgang til specifikke faciliteter.

Figur 2.7. Andel af aktive i de 15 mest dyrkede idræts- og motionsaktiviteter, der dyrker aktiviteten i forening (pct.)

Figuren viser, hvor stor en del af de mest populære motionsformer, der er organiseret i enten forenings-/klubregi, privat/kommercielt regi eller som dyrkes i andre sammenhænge (n=50-338).

Sammenligning med andre kommuner og hele landet

Der er meget små forskelle mellem de fleste af kommunerne og i forhold til landsgennemsnittet på andelen af borgerne, der dyrker idræt og motion i en forening. Gladsaxe Kommune har den laveste andel af de voksne borgere, som dyrker idræt i en forening, mens Greve Kommune har den højeste andel. Faxe Kommune har den næstlaveste andel, men tæt på landsgennemsnittet og flere af de øvrige kommuner. Der er større forskelle på andelen, som dyrker motion i et kommercielt motionscenter ol. Her finder vi en forskel på otte procentpoint mellem kommunen med den højeste andel (Ballerup) og kommunerne med de laveste andele (Lejre og Faxe). I alle kommuner – som i landet som helhed – er der flest, som dyrker idræt og motion på egen hånd, og der er forholdsvis små forskelle mellem kommunerne på andelen af befolkningen, som gør det. Faxe Kommune placerer sig også her i den lave ende, hvilket hænger sammen med den forholdsvis lave idrætsdeltagelse (tabel 2.13).

Tabel 2.13. Sammenligning af deltagelsen i idræt og motion under forskellige organiseringsformer i Faxe Kommune med deltagelsen under forskellige organiseringsformer i andre sjællandske kommuner og hele landet (pct.).

	Faxe	Næstved	Lejre	Ballerup	Gladsaxe	Halsnæs	Greve	Hele landet
Forening	38	40	41	39	32	39	43	39
Privat / kom.	19	25	18	27	25	21	26	25
På egen hånd	54	56	58	57	58	54	53	62

Transport til og fra sport og motion

I tabel 2.14 kan man se, hvilken transportform de idrætsaktive voksne (de, der har dyrket mindst én aktivitet inden for det seneste år) typisk anvender i forbindelse med deres idræts- og motionsaktivitet. De voksne har kunnet angive mere end én transportform. Den største andel (66 pct.) af de idrætsaktive voksne transporterer sig typisk i bil, når de skal til sport eller motion. Det er altså bilen, der i højeste grad bliver benyttet. Men mere end hver fjerde benytter sig også af enten gang/løb eller cykel. Bus/tog benyttes forholdsvis lidt, og kun 3 pct. af benytter sig af offentlig transport i forbindelse med deres idræts- og fritidsaktiviteter.

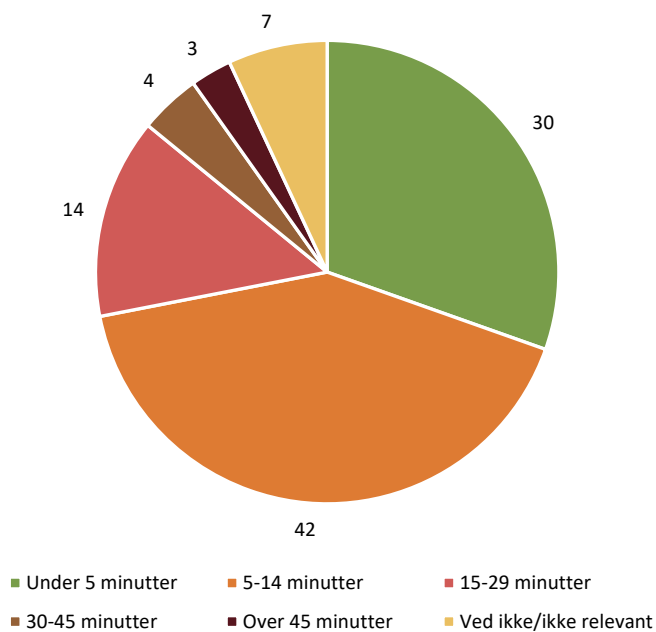
Der er ikke store forskelle på de typisk anvendte transportformer, når man sammenligner de tre lokalområder. Der er dog en smule større andel af borgerne i Vest, der benytter sig af cyklen, mens en lidt større andel af borgerne i Midt typisk tager bilen. Det kan hænge sammen med antallet og tilgængeligheden af cykelstier og stisystemer, hvor det er muligt at gå eller cykle sikkert og trygt. Afstanden til aktiviteterne kan ligeledes spille en rolle i forhold til valget af transportform.

Tabel 2.14. Voksne borgeres brug af forskellige transportformer til og fra sport og motion (pct.).

n=815	TOTAL	LOKALOMRÅDE		
		Vest	Midt	Øst
Gang/løb	27	27	24	28
Cykel	29	34	23	26
Bus / Tog	3	2	2	5
Bil	66	64	70	65
Andet	5	5	4	6

Tabellen viser transportformer til sport og motion blandt alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år). Fordelt på lokalområde (n=937).

De voksne er også blevet bedt om at angive, hvor lang tid de bruger på transport (figur 2.8). Langt størstedelen af de idrætsaktive borgere i Faxe Kommune bruger relativt kort tid på at transportere sig til sport og motion. Næsten tre ud af fire af de voksne borgere har højst et kvarter (den ene vej), mens blot 7 pct. bruger mere end 30 minutter.

Figur 2.8. Tidsforbrug på transport til sport eller motion blandt idrætsaktive voksne borgere i Faxe Kommune (pct.).

Figuren viser transporttiden til sport eller motion (kun den ene vej) blandt alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år) (n=937).

Brug af idrætsfaciliteter

Dette afsnit ser nærmere på, hvor den idrætsaktive del af de voksne borgere i Faxe Kommune dyrker deres idræts- og motionsaktiviteter (andelen, der dyrker mindst én aktivitet). De fem mest benyttede faciliteter og arenaer er i rækkefølge (se også tabel 2.15):

- Naturen (i skoven, på stranden, på vandet, i parker m.v.) (56 pct.).
- Veje, gader, fortove og lign. (48 pct.).
- Fitnesscenter/motionsrum (35 pct.).
- Haller/sale (30 pct.).
- Hjemme/i haven (29 pct.).

Fire ud af de fem primære arenaer og faciliteter ligger dermed uden for den traditionelle kommunale idrætspolitik, som primært har haft fokus på midler til idræts- og svømmehaller, fodboldbaner og specifikke idrætsanlæg (Ibsen, 2009).

Flere mænd end kvinder benytter sig af fodboldbaner og naturen til motion og idræt (tabel 2.15). Særligt fodboldbanerne benyttes primært af mænd (8 pct.) sammenlignet med kvinderne (3 pct.). Omvendt er der en del flere kvinder end mænd, der benytter sig af svømmehaller og fitnesscentre. Brugen af de øvrige facilitetstyper er relativt jævnt fordelt mellem kvinder og mænd, og der er overordnet set en relativt lige fordeling af mænd og kvinders benyttelse af de forskellige facilitetstyper. Det er således kun benyttelsen af fodboldbanerne, der kan siges at være domineret af ét køn.

Overordnet set, er der ikke markante stigninger og fald i benyttelsen af idrætsfaciliteter blandt forskellige aldersgrupper. Teenagerne (de 16-19 årige) brug af idrætsfaciliteter adskiller sig en smule fra de 20+ årige, der overordnet set er præget af høje andele, der benytter sig af udendørsrum, fitnesscentre og haller/sale.

Der er dog en række interessante udsving i brugen af idrætsfaciliteter på tværs af aldersgrupperne. Haller/sale og fodboldbaner og fitnesscentre er mest populære blandt de yngre borgere. Særligt fitnesscentre er markant mere benyttede af de 16-29 årige. Benyttelsen af fodboldbaner og haller/sale er domineret af de yngste (16-19 årige).

Udendørsfaciliteterne som 'naturen' og 'veje, gader og fortove' er benyttet af en relativ stor andel af alle aldersgrupper, men andelen af de 40-49 årige, der benytte sig af både 'naturen' og 'veje, gader og fortove', er relativt høj sammenlignet med de resterende aldersgrupper.

Tabel 2.15. Idrætsaktive voksne borgere i Faxe Kommunes brug af forskellige faciliteter og udendørs rammer til sport eller motion (pct.).

n = 946	TOTAL	KØN		ALDER						
		Kvinder	Mænd	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70 år+
Hal/sal	30	32	26	44	30	33	28	28	26	32
Fodboldbaner	5	3	8	31	11	15	7	3	1	1
Andre baner/anlæg	7	6	8	2	9	5	5	8	6	9
Svømmehal	21	23	18	20	30	16	18	20	24	18
Fitnesscenter/ motionsrum	35	37	32	49	50	21	44	31	34	31
Anlæg ved vand	4	3	5	0	0	3	3	5	5	4
Aktivitetsanlæg	1	1	2	2	0	7	2	1	0	0
Veje, gader, fortove og lign.	48	49	48	40	43	55	58	47	53	37
Naturen	56	54	59	38	54	51	65	59	61	46
Hjemme/i haven	29	29	28	33	41	26	29	32	27	23
Andet	10	10	11	7	9	15	5	14	10	10

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige former for faciliteter og udendørsrum til sport eller motion. Fordelt på køn og alder (n=946).

Tabel 2.16. Hvilke idrætsanlæg, idrætsfaciliteter, idrætslokaler eller stedet benytter du, når du dyrker motion, idræt eller sport? Andel af idrætsaktive. Fordelt på lokalområder (Pct.)

n = 946	LOKALOMRÅDE		
	Vest	Midt	Øst
Hal/sal	32	21	32
Fodboldbaner	6	4	5
Andre baner/anlæg	6	8	6
Svømmehal	19	18	24
Fitnesscenter/motionsrum	40	32	30
Anlæg ved vand	1	3	7
Aktivitetsanlæg	1	2	1
Veje, gader, fortove og lign.	51	51	44
Naturen	55	56	57
Hjemme/i haven	27	30	31
Andet	8	12	13

Tabellen viser andelen af alle idrætsaktive (andelen, der har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år), som benytter forskellige former for faciliteter og udendørsrum til sport eller motion. Fordelt på lokalområde (n=946).

Brugen af faciliteter i de seks lokalområder

Der er enkelte markante forskelle mellem lokalområderne på brugen af forskellige typer af idrætsfaciliteter (tabel 2.16).

I Midt er der en markant mindre andel (21 pct.), der benytter sig af haller/sale sammenlignet med både Vest (32 pct.) og Øst (32 pct.). Fitnesscentre og motionsrum er mere benyttede i Vest (40 pct.) end i både Midt (32 pct.) og Øst (30 pct.). Svømmehalerne er mest benyttede blandt borgerne i Øst (24 pct.) sammenlignet med Vest (19 pct.) og Midt (18 pct.). Det samme er gældende for 'anlæg ved vand', der faktisk næsten udelukkende benyttes af borgerne i Øst (7 pct.) sammenlignet med Vest (1 pct.) og Midt (3 pct.). Det afspejler den geografiske betydning for brugen af idrætsfaciliteterne.

Der er ikke markante forskelle på tværs af lokalområderne i andelen, der bruger henholdsvis fodboldbaner, naturen, aktivitetsanlæg og hjemme / i haven.

Naturområder som aktivitetssteder

Den mest benyttede aktivitetsarena til idræt og motion for de voksne borgere er naturen, der benyttes af halvdelen af alle idrætsaktive voksne borgere i Faxe Kommune.

I tabel 2.17 ses de 15 mest benyttede naturområder. Særligt to naturområder benyttes flittigt af de idrætsaktive borgere. En stor del af respondenterne angiver at bruge 'andre naturområder', hvilket vidner om en stor diversitet i brugen af naturområder. Bborgerne benytter sig altså af mange forskellige naturområder.

Faxe Ladeplads er dog særligt populær idet cirka hver femte idrætsaktive benytter sig af dette sted. Sammen med Bregentved gods og Feddet udgør Faxe Ladeplads de tre mest benyttede naturområder. Herefter følger en række andre naturområder.

Tabel 2.17. De mest benyttede naturområder til idræt og motion i Faxe Kommune. Andel af alle idrætsaktive (pct.)

n=1.494	Pct.
Andre naturområder	28
Faxe Ladeplads, strand	20
Bregentved gods/park	17
Feddet	16
Vemmetofte Strand	16
Gisselfeld kloster/park	13
Hesede skov	11
Ved Flagstangen, strand	8
Gl. Strandskov, strand	6
Faxehus, strand	5
Fed Havn	4
Gøgsmosen	3
Leestrup skov	3
Delhovedvej, strand	3
Shelter, Hytter, Feddet	1

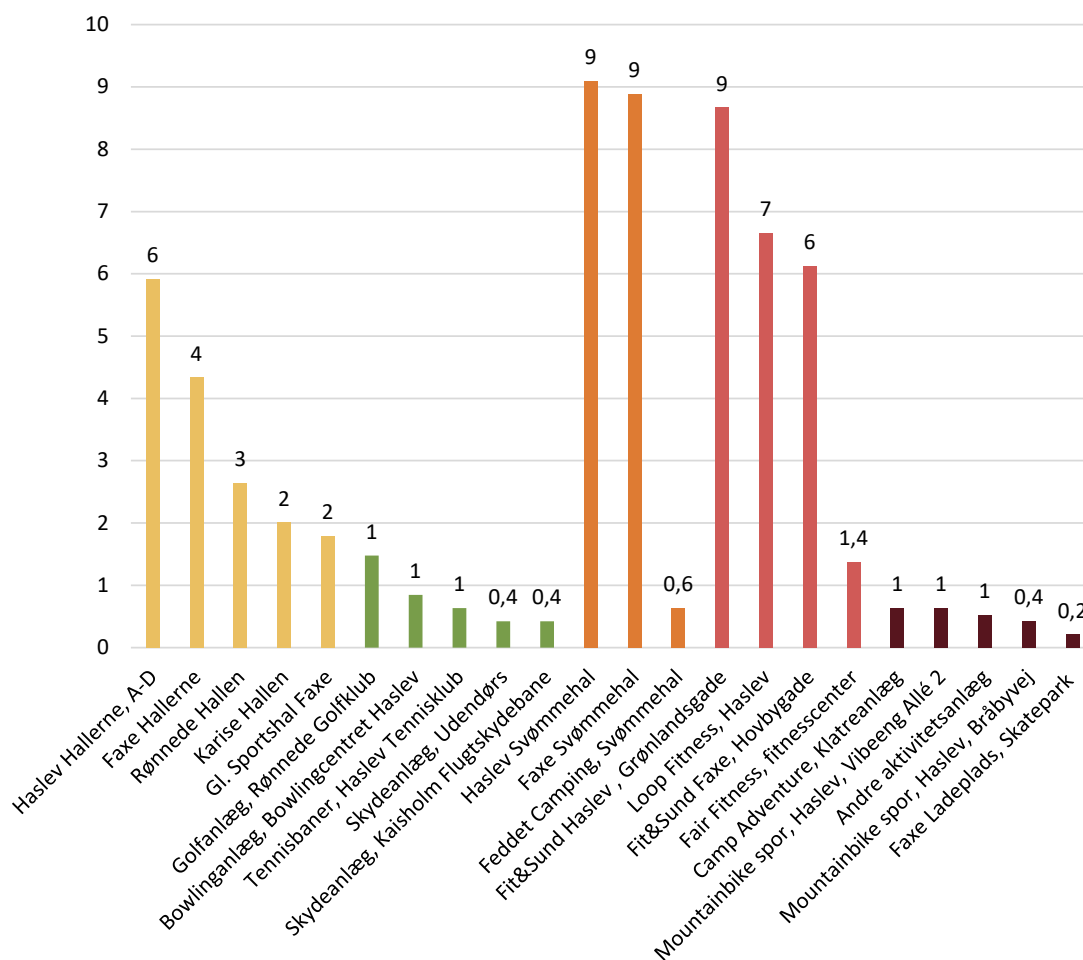
Tabellen viser andelen af idrætsaktive i Faxe Kommune, der benytter sig af de 15 mest populære naturområder (n=946).

De voksnes brug af specifikke idrætsfaciliteter i Faxe Kommune

I figur 2.9 illustreres de voksnes brug af specifikke faciliteter i Faxe Kommune. Kun de fem mest populære faciliteter er vist (hvis muligt). Den umiddelbart lave andel skyldes både, at de klassiske idrætsfaciliteter ikke benyttes i samme grad som naturen og andre uderum, men også at listen over idrætsfaciliteter er lang, og at borgernes aktiviteter derfor er fordelt på en lang række faciliteter. Uagtet disse forbehold vidner tallene om, hvor mange borgere der benytter sig af specifikke faciliteter.

Haslev Hallerne (A-D) er sammen med Faxe Hallerne og Rønnede Hallerne de mest benyttede haller. Men også Karise Hallen og Gl. Sportshal Faxe benyttes i nogen grad. Haslev og Faxe Svømmehal er de to svømmehaller, der næsten udelukkende benyttes. Størstedelen af aktiviteten i fitnesscentrene er fordelt på tre fitnesscentre (Fit&Sund i henholdsvis Haslev og Faxe samt Loop Fitness i Haslev).

Figur 2.9. Andelen af idrætsaktive borgere i Faxe Kommune, der benytter sig af de mest populære idrætsfaciliteter (pct.).

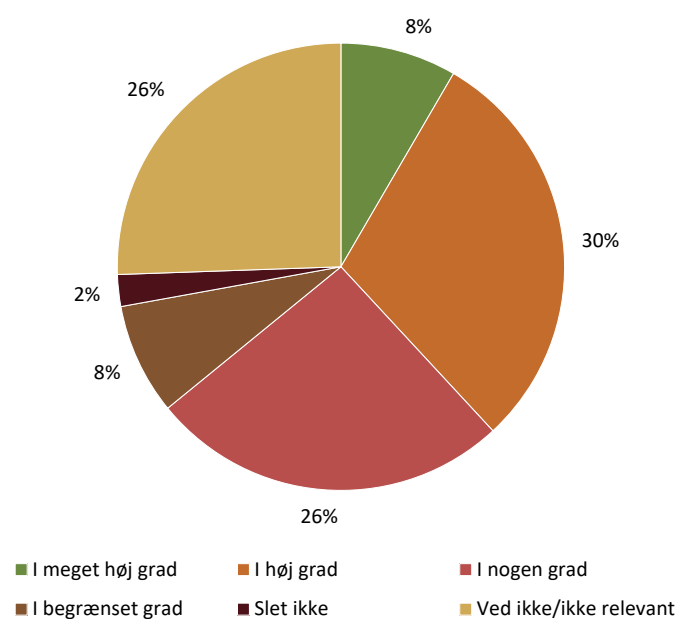

Figuren viser andelen af idrætsaktive voksne i Faxe Kommune, der benytter sig af de fem mest populære faciliteter inden for fem kategorier. Kategorierne er 'haller/sale' (gule), 'aktivitetsanlæg' (grønne), svømmehaller (orange), 'fitnesscentre/motionsrum' (rød), 'andre baner/anlæg' (brun) (n=946).

Holdninger til idrætsfritidsfaciliteterne i Faxe Kommune

Respondenterne blevet også spurgt om, i hvor høj grad idrætsfaciliteterne i Faxe Kommune generelt opfylder deres behov. Svarene er illustreret i figur 2.10. Her ses det, at cirka halvdele (38 pct.) af de voksne enten i høj grad eller i meget høj grad mener, at idrætsfaciliteterne opfylder deres behov. Hver tiende borger (10 pct.) oplever, at idrætsfaciliteterne slet ikke eller kun i begrænset grad opfylder deres behov

Figur 2.10. Voksne borgere i Faxe Kommunes vurdering af, om idrætsfaciliteterne i kommunen opfylder deres behov (pct.)

Figuren viser tilfredshedsvurderinger med idrætsfaciliteterne i nærområdet baseret på af alle respondenter (n=1.131).

Sammenligner man vurderingerne på tværs af lokalområderne, finder man væsentlige forskelle i de voksnes vurdering af idrætsfaciliteterne (tabel 2.18). I Vest finder man en markant større andel tilfredse¹⁶ borgere (45 pct.) end i både Øst (34 pct.) og Vest (32 pct.). Man kunne tro, at borgerne i Vest derfor også var flittigere og hyppigere brugere af idrætsfaciliteterne. Det er imidlertid ikke tilfældet, da der ikke er betydningsfulde forskelle i andelen af borgere, der er idrætsaktive, mellem de tre lokalområder. Der er ligeledes ingen forskel på, hvor ofte borgerne i de tre lokalområder dyrker motion. Der er imidlertid ingen signifikant forskel mellem Vest og de to andre lokalområder, hvis man tager højde for forskellen i beboersammensætningen mellem de tre lokalområder.

¹⁶ Defineret som de, der har angivet at de enten 'i høj grad' eller 'i meget høj grad' oplever, at idrætsfaciliteterne opfylder deres behov.

På tværs af aldersgrupperne ser man forskelle i tilfredsheden, der i høj grad matcher de forskelle, man ser i idrætsaktiviteten hos de forskellige aldersgrupper. De mest idrætsaktive aldersgrupper er også de mest tilfredse. Således er de yngste (16-19 årige) samt de ældre (60+ årige) de mest tilfredse (mellem 39 pct. og 43 pct.). De 30-39 årige er de mindst tilfredse (27 pct.).

Tabel 2.18. Voksne borgeres vurdering af, om idrætsfaciliteterne i nærområdet opfylder deres behov, opdelt på lokalområder og alder (pct.)

n = 1.131	LOKALOMRÅDE			ALDERSGRUPPE						
	Øst	Vest	Midt	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70+ år
I meget høj grad	7	12	4	12	4	2	6	10	8	12
I høj grad	27	33	28	27	23	37	29	27	31	31
I nogen grad	29	22	28	35	30	20	33	27	21	25
I begrænset grad	8	7	11	10	7	14	12	8	5	5
Slet ikke	3	1	3	2	4	6	2	3	1	2
Ved ikke/ikke relevant	27	24	26	14	32	20	18	25	34	24

Deltagelse i kultur- og fritidsaktiviteter (ikke idræt)

I dette afsnit redegøres for, hvor stor en andel af de voksne borgere i Faxe Kommune, der deltager i forskellige fritids- og kulturaktiviteter. Analysen omfatter ikke idrætsaktiviteter, som er gennemgået tidligere i denne del af rapporten. Respondenterne er blevet spurgt om, hvilke aktiviteter de har været til eller deltaget i inden for det seneste år.

I udvalgte tabeller vil der blive sammenlignet med tal fra den seneste landsdækkende undersøgelse af 'Danskernes Kulturvaner' fra 2012¹⁷. En direkte sammenligning er dog vanskeliggjort af forskellige metodiske fremgangsmåder samt datagrundlag i kulturvaneundersøgelsen (n=3.628) og nærværende undersøgelse af de voksnes fritidsaktiviteter. Endvidere foretages en sammenligning med deltagelsen i fritids- og kulturaktiviteter i Næstved Kommune, hvor en tilsvarende undersøgelse er gennemført i foråret 2018.

En samlet oversigt over de voksne i Faxe Kommunes deltagelse i kultur- og fritidsaktiviteter ses i tabel 2.19. Koncerter og biografier er markant mere populære end andre kultur- og fritidstilbud. Således er der klart flest voksne, der har været i biografen (58 pct.) og til koncert (39 pct.).

Foruden disse to kulturaktiviteter tegner der sig et billede af, at de voksne i Faxe Kommune benytter sig af en bred vifte af tilbud. Således er der otte tilbud, der alle er besøgt af en

¹⁷ Bak, L., Madsen, A.S., Henriksen, B. og Troldborg (2012). Danskernes kulturvaner 2012. Udarbejdet af Epinion og Pluss Leadership for Kulturministeriet. Kulturministeriet.

betydelig andel af de voksne (mellem 14 og 24 pct.). Det er forlystelsesparker, museer, foredrag, teater, akvarier, kunstudstillinger, bibliotek og sportsarrangementer. Kun internetcaféer og lokale arkiver er besøgt af mindre end 5 pct. af de voksne, mens aftenskoleundervisning (9 pct.) og cirkus (6 pct.) ligeledes benyttes af forholdsvis få.

Køn og kulturaktiviteter

For stort set samtlige kultur- og fritidsaktiviteter gælder, at en større andel af kvinderne benytter sig af tilbuddene (tabel 2.19). Således er alle aktiviteter med undtagelse af sportsarrangementer og lokale arkiver besøgt af større andele af kvinderne end af mændene. En større andel af kvinderne går i biografen (60 pct.) og til koncert (43 pct.) end mændene (hhv. 56 pct. og 35 pct.). De største relative forskelle ser vi i deltagelsen i aftenskoleundervisning samt teaterbesøg, der i høj grad er domineret af kvinder.

Ser man på mændene og kvinderne samlet har næsten hver femte (19 pct.) ikke benyttet sig af nogle kultur- eller fritidstilbud inden for det seneste år. Det betyder, at klart størstedelen (81 pct.) af de voksne i Faxe Kommune benytter sig af ét eller flere af de tilbud, der er til rådighed. 24 pct. af mændene har ikke benyttet sig af nogle af tilbuddene, mens det samme kun er gældende for 16 pct. af kvinderne.

Lokalområder og kulturaktiviteter

Der er enkelte forskelle på tværs af lokalområderne. I Øst er der 16 pct., der ikke har benyttet sig af nogle af tilbuddene (tabel 2.19). Det samme gør sig gældende for 22 pct. i Midt og 21 pct. i Vest. Der er altså flest ”kultur-aktive” i Øst. Det er særligt fire aktiviteter, der er mere populære i Øst end i de to andre lokalområder: Museer, teatre, kunstudstillinger og aftenskoleundervisning benyttes alle af en større andel af borgerne i Øst end i de to andre lokalområder. Alle fire aktiviteter benyttes mindst i Midt.

Tabel 2.19. Voksne borgeres deltagelse i forskellige kultur- og fritidsaktiviteter inden for det seneste år, fordelt på køn og lokalområde (pct.)

	TOTAL	KØN		LOKALOMRÅDE		
		Kvinder	Mænd	Vest	Midt	Øst
Biograf	58	60	56	54	57	64
Koncert, musikarrangement eller musikfestival	39	43	35	42	33	40
Forlystelsespark, oplevelsescenter eller lign.	24	27	21	21	25	28
Museum	21	22	20	19	17	26
Foredrag eller debatarrangementer	20	24	15	21	17	22
Teater	19	24	14	20	15	22
Akvarium, zoologisk have, dyrepark eller lign.	19	21	16	19	18	19
Kunstudstilling/galleri	16	18	13	16	10	19
Aktiviteter på bibliotek	15	18	12	20	10	13
Sportsarrangement som betalende tilskuer	14	12	17	13	13	15
Aftenskoleundervisning	9	12	5	9	6	10
Cirkus	6	7	5	7	5	6
Benyttet lokalt eller statsligt arkiv	4	3	6	4	5	4
Internetcafé eller lign.	1	1	1	1	0	1
Anden kultur- eller fritidsaktivitet (ikke idræt)	16	16	16	15	15	19
Ingen af delene	19	16	24	21	22	16

Tabellen viser den procentvise fordeling af svarene på spørgsmålet, 'Hvilke af følgende kultur- og fritidsaktiviteter har du deltaget i det seneste år?' fordelt på henholdsvis køn og lokalområde (n=1.250).

Alder og kulturaktiviteter

Der er store forskelle i brugen af de forskellige kultur- og fritidstilbud på tværs af aldersgrupper (tabel 2.20). Biografen er mest populær blandt den yngste og mellemste aldersgrupper. Men også de ældste aldersgrupper benytter sig i høj grad af biografen. Koncerter er mest populære hos de 40-59 årige samt de 16-19 årige, men igen er det store andele af alle aldersgrupper, der har været til en koncert inden for det seneste år.

Mange af kulturaktiviteterne er mest populære blandt de ældre dele af befolkningen. Det gælder i særdeleshed for kunstudstillinger, aftenskoleundervisning og besøg i arkiv. De yngste (16-19 årige) er (måske overraskende) sammen med de ældre (50+ årige) dem, der oftest benytter sig af museer, kunstudstillinger og lokale arkiver. Det kan muligvis skyldes, at de unge benytter tilbuddene i forbindelse med deres skolegang, ungdomsklub eller lignende.

Besøg i forlystelsesparker, akvarier, sportsarrangementer og internetcaféer er mere populære blandt de yngre aldersgrupper end hos de ældre. Tilbud, der i høj grad er målrettet børn, som akvarier, forlystelsesparker og cirkus, er særligt populære blandt de 30-49 årige. Det skyldes givetvis, at det er denne aldersgruppe, der typisk har hjemmeboende børn.

Som nævnt tidligere er en lang række af aktiviteterne oftest benyttet af den ældre del af borgerne. Man kunne tro, at de ældre dermed også var dem, der er bedst til at bruge kultur- og

fritidstilbuddene. Det er imidlertid hos de ældste aldersgrupper, at vi finder den største andel, der ikke benytter sig af nogle af de nævnte tilbud. Det gælder for 25 pct. af de 60-69 årige og 26 pct. af de ældre over 70 år.

Tabel 2.20. Andel af borgere i Faxe Kommune, der inden for det seneste år deltaget i eller besøgt forskellige fritids- og kulturaktiviteter, fordelt på aldersgrupper (pct.)

n = 1.249	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70+ år
Biograf	73	66	68	72	65	49	40
Koncert, musikarrangement eller musikfestival	48	34	33	49	45	36	30
Forlystelsespark, oplevelsescener eller lign.	38	31	48	41	20	16	10
Museum	25	18	14	16	23	22	23
Foredrag eller debatarrangementer	10	5	11	18	23	23	27
Teater	14	21	19	19	21	18	21
Akvarium, zoologisk have, dyrepark eller lign.	25	27	39	24	14	18	8
Kunstudstilling/galleri	11	8	6	8	18	21	20
Aktiviteter på bibliotek	5	10	18	12	14	17	21
Sportsarrangement som betalende tilskuer	16	15	23	21	14	11	7
Aftenskoleundervisning	2	5	3	5	10	12	12
Cirkus	3	5	15	6	7	5	3
Benyttet lokalt eller statsligt arkiv	6	2	2	3	4	5	6
Internetcafé eller lign.	5	3	1	1	0	0	1
Anden kultur- eller fritidsaktivitet (ikke idræt)	13	13	13	15	19	14	21
Ingen af delene	16	23	15	11	15	25	26

Tabellen viser den procentvise fordeling af svarene på spørgsmålet 'Hvilke af følgende kultur- og fritidsaktiviteter har du deltaget i det seneste år?' fordelt på henholdsvis køn og lokalområde (n=1.249).

Sammenligning med andre kommuner og hele landet

Tre af de andre kommuneundersøgelser, som vi sammenligner resultaterne fra undersøgelsen i Faxe Kommune med, har også inkluderet spørgsmål om borgernes deltagelse i andre kultur- og fritidsaktiviteter end idræt, som er analyseret ovenfor. Da undersøgelserne i Næstved Kommune, Lejre Kommune og Greve Kommune i store træk er gennemført på samme måde med de samme spørgsmål, som undersøgelsen i Faxe Kommune i 2018, er grundlaget for en valid sammenligning til stede.

Det er mere tvivlsomt, når det gælder sammenligningen med tallene fra den seneste landsdækkende undersøgelse af befolkningens kulturvaner (Epinion og Pluss Leadership, 2012).

Selvom der i denne undersøgelse bliver spurgt om deltagelsen i de fleste af de kultur- og fritidsaktiviteter, som undersøgelsen i Faxe Kommune har medtaget, er undersøgelsen gennemført på en anden måde, mange af spørgsmålene er formuleret anderledes, og svarmulighederne er i flere tilfælde ikke identiske. Derfor er en direkte sammenligning forbundet med stor usikkerhed. I tabellen nedenfor er det for hver af de forskellige fritids- og kulturaktiviteter anført, om formuleringen i den landsdækkende undersøgelse afviger fra formuleringen i kommuneundersøgelserne. Vi nøjes derfor med at kommentere resultaterne fra de fire kommuner.

Tabel 2.21 viser, at borgerne i Faxe Kommune er mindre aktive i de fleste kulturaktiviteter end i de fire andre kommuner. Andelen af borgerne, der har deltaget i mindst én aktivitet, er højst i Næstved Kommune og Greve Kommune og lavest i Faxe Kommune.

Der er markant større forskelle på deltagelsen i de forskellige typer af kulturaktivitet end på deltagelsen i de forskellige idræts- og motionsaktiviteter. Det kan både hænge sammen

Tabel 2.21. Sammenligning af deltagelsen i kultur- og fritidsaktiviteter i Faxe Kommune med deltagelsen i andre sjællandske kommuner og hele landet (pct.). Andel som har svaret, at de inden for det seneste år har været til eller deltaget i den pågældende aktivitet.

	Faxe	Næstved	Lolland	Lejre	Greve	Hele landet ¹
Biograf	58	66	57	60	55	66
Koncert, musikarrangement	39	50	46	46	45	17/45 ²
Forlystelsespark	24	27		28	33	55
Museum	21	21	38	39	34	41 ³
Foredrag, debatarrangement	20	18	38	26	19	33
Teater	19	25	40	31	32	43 ⁴
Akvarium / zoo / dyrepark	19	16	/	31	33	42 ⁵
Kunstudstilling	16	18	/	27	20	41 ⁶
Bibliotek	15 ¹	15 ¹	46	46	54	54
Tilskuer til sportsarrangement (mod betaling)	14	25	35	24	25	31
Aftenskoleundervisning	9	8	/	9	11	8
Cirkus	6	4	/	10	9	17
Benyttet lokalt eller statsligt arkiv	4	2	/	7	4	/
Internetcafé ol.	1	2	/	2	2	/
Anden fritids- og kulturaktivitet	16	17	/	8	9	/
Deltaget i mindst én aktivitet	81	88	/	86	88	/

¹ Epinion og Pluss Leadership (2012). Danskernes kulturvaner 2012. Kulturministeriet. Af en repræsentativ stikprøve på 13.750 svarede 6.422, som gav en svarprocent på 47.

I spørgeskemaet til borgerne i Faxe Kommune og Næstved Kommune blev der spurgt om deltagelse i 'Aktivitet på bibliotek', mens der i undersøgelsen i Lejre Kommune og Greve Kommune blot stod 'bibliotek'. Det er sandsynligvis årsagen til den store forskel på andelen, som har sat kryds ud for bibliotek.

² Henholdsvis klassisk koncert og rytmisk koncert

³ Kultur- og Naturhistorisk museum (ikke kunstmuseum)

⁴ Scenekunst

⁵ Ikke akvarium

⁶ Kunstmuseum

med, at deltagelse i mange kulturaktiviteter ikke sker så hyppigt som deltagelse i idræt. Endvidere kan særlige lokale kulturarrangementer påvirke deltagelsen. Endelig hænger det givetvis også sammen med, at der er større forskelle fra kommune til kommune (og regionalt) på, hvilke kulturtilbud og kulturfaciliteter der findes. Det er således meget sandsynligt, at den høje andel af borgere i Lejre Kommune, der har været på museum, skyldes 'Sagnlandet Lejre'.

Opsummerende kan altså siges, at kultur- og fritidstilbuddene benyttes af klart størstedelen af de voksne i kommunen, men der er stor diversitet i, hvilke tilbud der benyttes. De voksne benytter sig primært af kulturaktiviteter, der typisk tilbydes af kommercielle eller private udbydere. Det gælder biografer, koncerter og musikarrangementer og forlystelsesparker. Stort set alle aktiviteterne benyttes i højere grad af kvinderne end af mændene. Sportsarrangementer og besøg på lokalarkiver er de eneste undtagelser. De fleste af kulturaktiviteterne er mest populære blandt de ældre. De voksne i Øst benytter sig mest af kultur- og fritidstilbuddene. I alt 19 pct. af respondenterne svarer, at de ikke har benyttet sig af nogle af tilbuddene.

Hvor ofte benytter voksne sig af kultur- og fritidstilbud?

Respondenter, der har angivet, at de har benyttet sig af en specifik aktivitet, blev også spurgt om, hvor ofte de har været til eller deltaget i denne. Resultaterne er vist i tabel 2.22.

Her ses det, at klart størstedelen af de "kultur-aktive" benytter sig af tilbuddene mindst én gang i kvartalet. Det er altså gældende for stort set alle aktiviteter, at mellem 84 pct. og 97 pct. af de, der har deltaget i aktiviteten det seneste år, deltager enten 'mindst én gang i kvartalet' eller 'mindst én gang om året'.

Kun aftenskoleundervisning og biblioteksbesøg bryder mønstret, idet hele 73 pct. af de, der benytter sig af aftenskolen, er afsted til aktiviteten enten 'mindst én gang i måneden' eller 'som regel hver uge'. Biblioteket besøges med markant lavere hyppighed end aftenskoleundervisningen, men benyttes oftere end de resterende aktiviteter.

Tabel 2.22. Hvor ofte har du været til eller deltaget i de følgende kultur- og fritidsaktiviteter i løbet af det seneste år? Andel af voksne som deltager i den pågældende aktivitet.

N = 17-544	Som regel hver uge	Mindst en gang om måneden	Mindst en gang i kvartalet	Mindst en gang om året
Biograf	1	14	46	39
Koncert, musikfestival eller lign.	0	7	30	63
Bibliotek	10	26	31	34
Museum	0	5	26	68
Akvarium, zoologisk have eller lign.	0	2	15	83
Teater	0	3	26	70
Forlystelsespark eller lign.	1	4	22	73
Kunstudstilling/galleri	1	8	42	50
Foredrag eller debatarrangementer	1	12	35	52
Sportsarrangement	6	8	27	59
Cirkus	1	1	1	96
Aftenskoleundervisning	52	6	8	34
Lokalt arkiv	13	13	23	51
Internetcafé eller lign.	11	0	44	44
Anden kultur- eller fritidsaktivitet (ikke idræt)	22	13	23	42

Tabellen viser hyppigheden hvormed voksne i Faxe Kommune har deltaget i kultur- og fritidsaktiviteter inden for det seneste år. Andel af voksne som deltager i den pågældende aktivitet (n=17-554).

Transport til og fra kultur- og fritidsaktiviteter

I tabel 2.23 kan man se, hvilken transportform de voksne typisk anvender i forbindelse med deres kultur- og fritidsaktiviteter. De voksne har kunnet angive mere end én transportform. Otte ud af ti (81 pct.) af de voksne transporterer sig typisk i bil, når de skal til deres kultur- og fritidsaktiviteter. Det betyder, at en relativ lille del af de idrætsaktive voksne typisk benytter sig af cyklen (23 pct.). En del af de voksne benytter sig typisk af offentlig transport (bus/tog) (10 pct.) eller går/løber (14 pct.). Det er altså gældende for langt de fleste voksne, at de benytter sig af enten bil eller offentlig transport. Der er tale om en væsentlig mindre andel, der benytter sig af aktiv transport (gang, løb og cykling) til kultur- og fritidsaktiviteter end til idrætsaktiviteter. Det kan skyldes, at borgerne generelt må bevæge sig længere væk for at tilgå deres kultur- og fritidsaktiviteter.

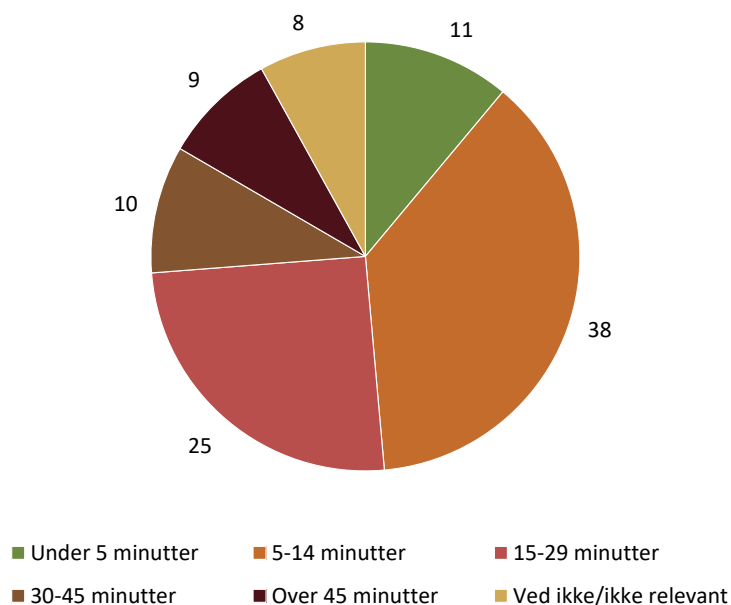
De enkelte lokalområder adskiller sig i nogen grad fra hinanden. Nogle af mønstrene går igen fra den tidligere analyse af transporten til idrætsaktiviteter. For eksempel ser vi også her, at en større andel af de voksne i Vest typisk bruger cyklen. Og igen er der flest af borgerne i Midt, der normalt tager bilen til deres kultur- og fritidsaktiviteter.

Tabel 2.23. Voksne borgeres brug af transportformer til og fra kultur- og fritidsaktiviteter (pct.).

n=958	TOTAL	LOKALOMRÅDE		
		Vest	Midt	Øst
Gang/løb	14	18	7	14
Cykel	23	33	11	18
Bus / Tog	10	8	9	12
Bil	81	77	92	81
Andet	3	2	2	3

Tabellen viser transportformer til kultur- og fritidsaktiviteter blandt de voksne. Fordelt på lokalområde (n=958).

De voksne er også blevet bedt om at angive, hvor lang tid de bruger på transport (figur 2.11). Klart størstedelen af borgerne i Faxe Kommune bruger relativt kort tid på at transportere sig til kultur- og fritidsaktiviteter. Næsten halvdelen (49 pct.) af de voksne borgere bruger højst et kvarter (den ene vej), mens 19 pct. bruger mere end 30 minutter. Næsten en tredjedel af borgerne (32 pct.) bruger mellem et kvarter og en halv time. Det betyder, at lidt flere borgere bruger mere tid på at transportere sig til kultur- og fritidsaktiviteter sammenlignet med idrætsaktiviteter.

Figur 2.11. Tidsforbrug på transport til kultur- og fritidsaktiviteter blandt voksne borgere i Faxe Kommune (pct.).

Figuren viser transportformer til kultur- og fritidsaktiviteter blandt de voksne (n=957).

Hvad har betydning for, hvor borgerne går til fritids- og kulturaktiviteter?

For at belyse hvilke forhold, der er afgørende for borgernes brug af kultur- og fritidsaktiviteter, blev respondenterne bedt om at vurdere betydningen af en række udvalgte forhold.

Som det ses i tabel 2.24, er den klart mest afgørende faktor selve indholdet eller essensen af aktiviteten. Således er det 77 pct. af de voksne, der mener, at god 'underholdning/oplevelse' er af stor betydning. Også de fysiske omgivelser (de skal være pæne, velholdte og inspirerende) har stor betydning for mange voksne (39 pct.). De forhold, som flest tillægger lille betydning er, at der er en god restaurant eller lignende, at der er kort afstand, og at stedet er familie-/børnevenligt.

Tabel 2.24. Hvor stor betydning har de følgende forhold for, hvilke kultur- og fritidsfaciliteter de voksne i Faxe Kommune benytter? (pct.)

N = 964-966	Stor betydning	Nogen betydning	Lille betydning	Ved ikke/ikke relevant
Det er god underholdning	77	17	3	3
Stedet/faciliteterne er pæne, velholdte og æstetisk inspirerende	39	45	9	6
Fleksible åbningstider	25	40	21	14
Stedet har et højt serviceniveau	23	47	20	10
Der er kort afstand	21	37	34	8
Mine venner/min familie bruger også stedet/faciliteten	19	35	27	20
Prisen (det er billigt/gratis)	18	45	31	6
Der er mulighed for at gå til forskellige aktiviteter	18	34	30	19
Det er familie/børnevenligt	17	26	34	24
Der er en god restaurant/café eller lignende	13	30	40	17
Andet	7	11	11	71

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'hvor stor betydning har følgende forhold for, hvilke kultur- og fritidsfaciliteter du benytter?' (n=964-966).

Samlet tilfredshed med kultur aktiviteter

Respondenterne blev også spurgt om, i hvor høj grad, kultur- og fritidsfaciliteterne i Faxe Kommune generelt opfylder deres behov. Bemærk at der i en tidligere (og lignende) figur er blevet spurgt om de voksnes tilfredshed med *idræts*faciliteterne. Det er altså vigtigt at skelne mellem de to.

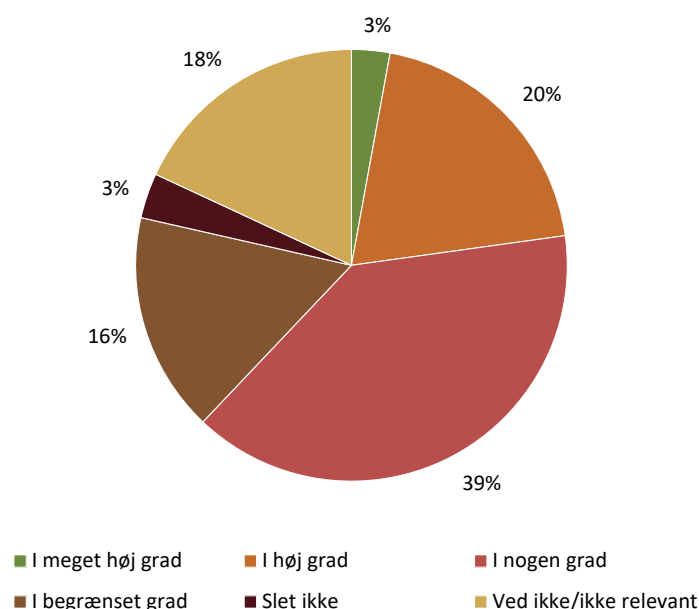
De voksnes tilfredshed med kultur- og fritidsfaciliteterne er illustreret i figur 2.12. Her ses det, at næsten en fjerdedel (23 pct.) af de voksne enten i høj grad eller i meget høj grad mener, at kultur- og fritidsfaciliteterne opfylder deres behov. Næsten hver femte (19 pct.) oplever, at

kultur- og fritidsfaciliteterne slet ikke eller kun i begrænset grad opfylder deres behov.

Størstedelen (39 pct.) af de voksne angiver altså, at kultur- og fritidsfaciliteterne kun i nogen grad opfylder deres behov. Kun 3 pct. af borgerne mener, at faciliteterne slet ikke opfylder deres behov. Men en betydelig del (16 pct.) oplever, at faciliteterne kun i begrænset grad opfylder deres behov.

Der er nogenlunde lige store andele, der i høj grad eller meget høj grad er tilfredse med kultur- og fritidsfaciliteterne (35 pct.) og idrætsfaciliteterne (38 pct.). Der er dog en meget større andel af borgere, der er i begrænset grad eller slet ikke er tilfredse med kultur og fritidsfaciliteterne (19 pct.) sammenlignet med idrætsfaciliteterne (10 pct.). Der tegner sig altså et billede af, at flere borgere oplever, at kultur- og fritidsfaciliteterne ikke i lige så høj grad som idrætsfaciliteterne lever op til deres behov, ønsker eller forventninger.

Figur 2.12. Borgernes vurdering af om kultur- og fritidsfaciliteterne i kommunen opfylder deres behov (pct.)

Figuren viser svarfordelinger blandt alle undersøgelsens respondenter på spørgsmålet: 'I en samlet vurdering, opfylder kultur- og fritidsfaciliteterne i din kommune, dine behov?' (n=1.184).

Der er relativt små forskelle på tilfredsheden på tværs af aldersgrupperne (se tabel 2.25). Blandt de 20-29 årige samt de 60+ årige finder man den største andel af tilfredse¹⁸ borgere (mellem 25 pct. og 28 pct.). Blandt de øvrige aldersgrupper er det mellem 19 pct. og 21 pct., der er tilfredse.

Interessant nok finder vi dog også den største andel af utilfredse¹⁹ blandt de 20-29 årige (33 pct.) Også blandt de 16-19 årige er 33 pct. ikke tilfredse. Den laveste andel af utilfredse finder vi blandt de ældste borgere (60+ år), hvor kun 13 pct. af de 60+ årige kan betragtes som utilfredse med kulturtilbuddene.

I Vest er der flest tilfredse (27 pct.) sammenlignet med Øst (20 pct.) og Midt (19 pct.). Det er ligeledes i Vest, at den mindste andel af borgerne er utilfredse (17 pct.). Det tyder altså på, at borgerne i Vest i højere grad end borgerne i Øst og Midt oplever, at kultur- og fritidsfaciliteterne opfylder deres behov. Der er stort set ikke forskel på dette mellem borgerne i Øst og Midt.

Tabel 2.25. Borgernes vurdering af om kultur- og fritidsfaciliteterne i kommunen samlet set opfylder deres behov?

n = 1184-1191	ALDER							LOKALOMRÅDER		
	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70+ år	Vest	Midt	Øst
I meget høj grad	2	2	4	3	3	3	4	4	2	2
I høj grad	18	24	17	16	17	22	24	23	17	18
I nogen grad	34	22	36	48	41	41	36	38	37	42
I begrænset grad	29	24	24	19	19	11	11	14	18	19
Slet ikke	4	9	3	3	5	2	2	3	4	3
Ved ikke/ikke relevant	14	19	15	11	16	22	23	17	23	16

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet: 'I en samlet vurdering, opfylder kultur- og fritidsfaciliteterne i din kommune, dine behov?' fordelt på aldersgrupper (n=1184) og lokalområder (n=1191).

18 Defineret som de, der har angivet at de enten 'i høj grad' eller 'i meget høj grad' oplever at kultur- og fritidsfaciliteterne opfylder deres behov.

19 Defineret som de, der angivet at de enten 'i begrænset grad' eller 'slet ikke' oplever at kultur- og fritidsfaciliteterne opfylder deres behov.

DEL III

Voksne borgeres deltagelse
i frivilligt arbejde

Deltagelse i frivilligt arbejde

I dette afsnit analyseres frivilligheden blandt de voksne i Faxe Kommune. Frivillige forstås som de, der har udført frivilligt og ulønnet arbejde inden for det seneste år. Ofte udføres frivilligt arbejde for frivillige foreninger og organisationer, men det kan også finde sted for en offentlig og privat virksomhed. Frivilligt arbejde er altså bredt forstået og kan for eksempel være som træner på et fodboldhold, museumsvagt, indsamler, medlem af skolebestyrelsen, frivillig på et værested, parkeringsvagt ved events og meget andet.

I den følgende del af analysen defineres frivillige som de respondenter, der har angivet, at de har arbejdet frivilligt inden for det seneste år. I tabel 3.1 ses andelen af frivillige fordelt på køn og lokalområde.

I alt 40 pct. af de voksne i Faxe Kommune har arbejdet frivilligt inden for det seneste år. Det er stort set samme niveau som landsgennemsnittet, hvor to undersøgelser fra 2017 viste henholdsvis 39 pct. (Hjære og Jørgensen, 2017) og 41 pct. (Rambøll, 2017).

Der er stort set lige så mange frivillige mænd som kvinder. At der er nogenlunde lige fordeling i antallet af mænd og kvinder, som deltager i frivilligt arbejde, ser man også på landsplan. Tidligere har det dog forholdt sig anderledes, og det er først de seneste ti år, at kvinderne i lige så høj grad som mændene arbejder frivilligt (Hjære og Jørgensen, 2017).

På tværs af lokalområderne er der væsentlige forskelle på andelen af frivillige. I Øst udfører 43 pct. af de voksne frivilligt arbejde, mens tallet er en smule lavere i Vest (40 pct.) og lavest i Midt (36 pct.).

Tabel 3.1. Andelen af voksne borgere i Faxe Kommune der udfører frivilligt arbejde(pct.)

n=1.165	TOTAL	KØN		LOKALOMRÅDE		
		Kvinde	Mand	Vest	Midt	Øst
Har arbejdet frivilligt inden for det seneste år	40	40	41	40	36	43

Tabellen viser andelen af respondenter, der har arbejdet frivilligt mindst én gang inden for det seneste år (n=1.165).

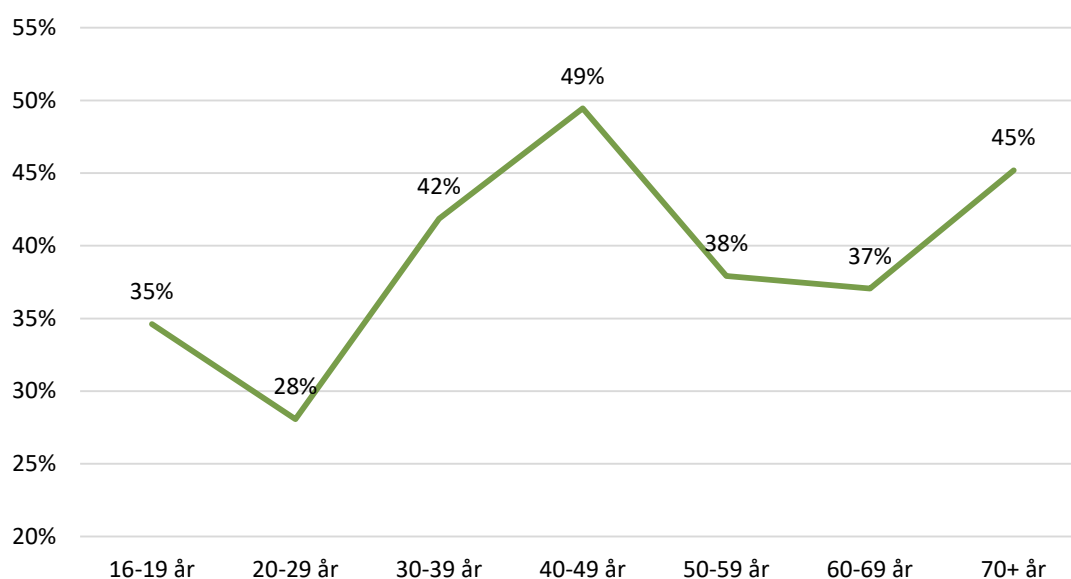
Aldersgruppers frivillige arbejde

Ser man på andelen af frivillige i de forskellige aldersgrupper, ser man ligeledes en række forskelle (figur 3.1). Den største andel, som udfører et frivilligt arbejde i Faxe Kommune, findes blandt de 40-49 årige, mens der er markant færre frivillige blandt både de 20 til 29 årige og de 50 til 69 årige.

Det er en tendens, man også ser i resten af landet, hvor man især finder færre frivillige i aldersgruppen 20-39 år. Det er derfor interessant, at man i Faxe Kommune ser en så høj andel, som arbejder frivilligt, blandt både de 30-39 årige og de 40-49 årige. Det er særligt den store andel frivillige i disse to aldersgrupper, der gør, at andelen som arbejder frivilligt i Faxe Kommune samlet set ligger på samme niveau som landsgennemsnittet. Andelen som arbejder frivilligt blandt de ældste aldersgrupper (de 50+ årige) i Faxe Kommune er stort set

på samme niveau som landsgennemsnittet, mens andelen af blandt de yngste aldersgrupper (16-29 årige), som arbejder frivilligt, er markant lavere end i landet som helhed. Det er altså særligt de 30-49 årige, der i Faxe Kommune er relativt godt repræsenterede i det frivillige arbejde. Omvendt er frivilligheden blandt de 16-29 årige i (28-35 pct.) lavere end landstallene for den samme aldersgruppe (39-42 pct.).

Figur 3.1. Andelen af respondenter, der har arbejdet frivilligt inden for det seneste år fordelt på aldersgrupper.

Figuren viser andelen af respondenter, der har arbejdet frivilligt inden for det seneste år, fordelt på aldersgrupper (n=1.250).

Frivilligt arbejde på forskellige samfundsområder

Respondenterne blev bedt om at angive, om de har arbejdet frivilligt inden for en række områder. I tabel 3.2 ses andelen af voksne i Faxe Kommune, der inden for det seneste år har arbejdet frivilligt inden for de forskellige områder.

Der er stor forskel på andelen af frivillige på idrætsområdet og andelen som arbejder frivilligt på de øvrige samfundsområdet. Men forskellen er meget mindre end på landsplan, og derfor tegner der sig et billede af, at de voksne i Faxe Kommune er relativt (sammenlignet med landstallene) jævnt fordelt på tværs af de forskellige samfundsområder.

Idrætsområdet er dog klart det område, hvor flest arbejder frivilligt, idet 15 pct. af de voksne svarer, at de har arbejdet frivilligt inden for idrætsområdet det seneste år. Det samme gør sig gældende på landsplan. De næstmest populære områder for frivilligt arbejde på landsplan er henholdsvis bolig- og lokalsamfundsområdet samt arbejde i politik og partiforeninger. I Faxe Kommune er det også boligområdet, der engagerer den næststørste andel, som arbejder frivilligt (8 pct.). De resterende områder engagerer mellem 2 pct. og 6 pct. af alle voksne i Faxe Kommune.

I tabel 3.2 ses ligeledes, hvordan der stort set ikke er forskel, når man sammenligner andelen af frivillige på de forskellige samfundsområder på tværs af lokalområderne. I Øst er der dog relativt flere, som arbejder frivilligt på kulturområdet (8 pct.) sammenlignet med Vest (5 pct.) og Midt (3 pct.).

Tabel 3.2. Andel af voksne i Faxe Kommune, som arbejder frivilligt inden for forskellige samfundsområder, opdelt på lokalområder (pct.)

n = 1.158-1.161	TOTAL	LOKALOMRÅDE		
		Øst	Vest	Midt
Idrætsområdet - Fx sportsklubber, danseforeninger, svømmehaller	15	16	13	16
Bolig og lokalsamfundsområdet? Fx beboerforeninger, antenneforeninger, grundejerforeninger	8	8	8	7
Uddannelse, undervisning og forskning? Fx skolebestyrelse, voksen- og fritidsundervisning, husholdningsforening, studenterforening	6	7	7	4
Det sociale område? Fx pensionstforeninger, væresteder, flygtningevenner, daginstitutionsbestyrelser	6	8	5	6
Kulturområdet? Fx museer, lokalhistoriske arkiver, sangkor, teater	6	8	5	3
Sundheds- og sygdomsområdet? Fx bloddonor, patientforening, krisehjælp	5	5	6	5
Fritidsområdet i øvrigt? Fx hobbyforeninger, slægtsforskning, spejder	5	5	5	6
Religion og kirke? Fx menighedsarbejde, søndagsskole	5	4	6	3
Internationale aktiviteter? Fx humanitære, freds og solidaritetsorganisationer	4	5	4	3
Fagligt arbejde og erhvers- og brancheorganisationer? Fx fagforbund, handelsstandsforening, turistforening	4	4	4	3
Politik og partiforeninger? Fx vælgerforeninger, græsrodsorganisationer, kvindebevægelse	4	4	3	3
Miljøområdet? Fx naturfredning, dyreværn, selvejende haver	3	4	3	3
Området omhandlende rådgivning og juridisk bistand? Fx forburgsorganisationer, menneskerettigheder, retshjælp	2	2	2	3
Andre områder	8	9	8	7

Tabellen viser andelen af respondenter, der har arbejdet frivilligt inden for specifikke områder opdelt på lokalområder (n = 1.158 – 1.161).

I tabel 3.3 bliver det tydeligt, at de forskellige aldersgrupper engagerer sig i varierende grad på de forskellige samfundsområder. På idrætsområdet er det de 30-49 årige, der er markant mest aktive (23 pct.). På kulturområdet er det primært de 20-29 årige samt de 70+ årige, der er engageret i frivilligt arbejde, mens det på uddannelsesområdet primært er de 16-19 årige samt de 40-49 årige. Dette hænger sammen med, hvilke samfundsområder og interesser der har betydning for mennesker i forskellige faser af deres liv.

Tabel 3.3. Andel af voksne i Faxe Kommune der arbejder frivilligt på forskellige samfundsområder fordelt på aldersgrupper (pct.)

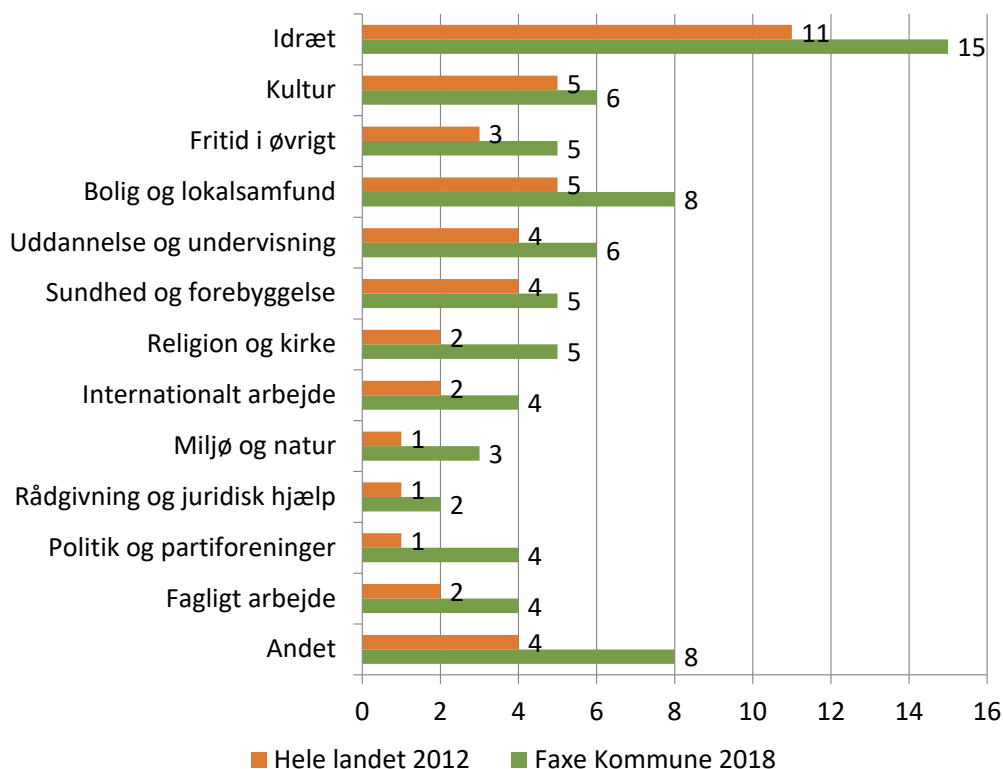
n = 1158 – 1161	16-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70+ år
Idrætsområdet? Fx sportsklubber, danseforeninger, svømmehaller	13	9	23	23	12	12	14
Bolig og lokalsamfundsområdet? Fx beboerforeninger, antenneforeninger, grundejerforeninger	6	7	1	5	10	8	9
Uddannelse, undervisning og forskning? Fx skolebestyrelse, voksen- og fritidsundervisning, husholdningsforening, studenterforening	15	5	7	11	6	3	6
Det sociale område? Fx pensionstforeninger, væresteder, flygtningevenner, daginstitutionsbestyrelser	6	11	6	4	4	7	9
Kulturområdet? Fx museer, lokalhistoriske arkiver, sangkor, teater	4	12	1	5	4	4	10
Sundheds- og sygdomsområdet? Fx bloddonor, patientforening, krisehjælp	6	9	6	8	5	4	5
Fritidsområdet i øvrigt? Fx hobbyforeninger, slægtsforskning, spejder	8	7	6	4	3	6	6
Religion og kirke? Fx meningsarbejde, søndagsskole	10	11	1	1	4	4	7
Internationale aktiviteter? Fx humanitære, freds- og solidaritetsorganisationer	6	5	2	2	3	5	7
Fagligt arbejde og erhvers- og brancheorganisationer? Fx fagforbund, handelsstandsforening, turistforening	12	7	2	3	6	2	1
Politik og partiforeninger? Fx vælgerforeninger, græsrodsorganisationer, kvindebevægelse	6	5	1	3	3	4	4
Miljøområdet? Fx naturfredning, dyreværn, selvejende haver	6	5	1	3	3	2	5
Området omhandlende rådgivning og juridisk bistand? Fx forburgsorganisationer, menneskerettigheder, retshjælp	6	7	2	1	3	1	3
Andre områder end de allerede nævnte?	13	5	6	7	7	9	10

Tabellen viser andelen af respondenter, der har arbejdet frivilligt inden for specifikke samfundsområder fordelt på aldersgrupper (n = 1.158 – 1.161).

Sammenligning med hele landet

Som nævnt ovenfor er andelen som arbejder frivilligt i Faxe Kommune stort set på samme niveau som i hele landet. Sammenholdes tallene med resultaterne fra den seneste landsdækkende undersøgelse af frivilligt arbejde fra 2012, hvor der blev spurgt på samme måde, og resultaterne derfor kan sammenlignes med, kan man se, at andelen som udfører et frivilligt arbejde er højere i Faxe Kommune end i landet som helhed på alle samfundsområder (figur 3.2). Det hænger primært sammen med, at andelen, som udfører et frivilligt arbejde, blev opgjort til 35 pct. i 2012, dvs. 5 procentpoint lavere end i denne undersøgelse fra 2018. Men mønsteret, dvs. hvor de frivillige fordeler sig på de forskellige samfundsområder, er det samme som i landet som helhed.

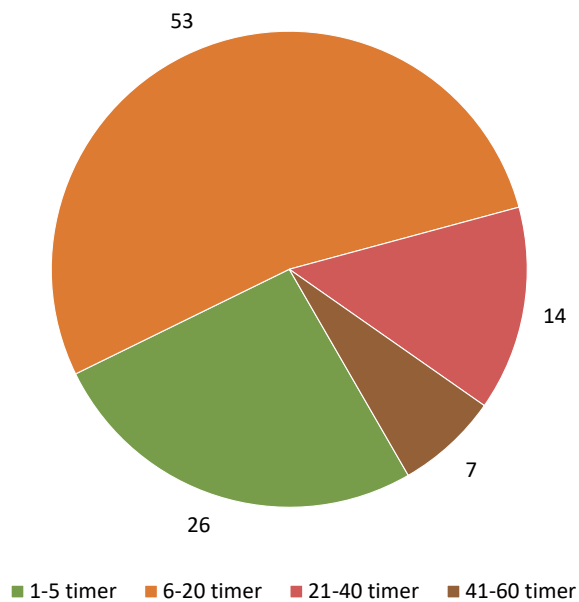
Figur 3.2. Andelen af borgere i Faxe Kommune, som arbejder frivilligt på forskellige samfundsområder sammenlignet med andelen som arbejder frivilligt på de samme samfundsområder på landsplan (pct.).

Tid brugt til frivilligt arbejde

De, der arbejder frivilligt, er blevet bedt om at angive, hvor mange timer de bruger på deres frivillige arbejde om måneden (figur 3.3). Halvdelen (53 pct.) af de frivillige bruger forholdsvis lidt tid på det frivillige arbejde, mellem 1 og 5 timer om måneden, men en forholdsvis stor andel (14 %) bruger lige så meget tid på deres frivillige arbejde, som man typisk gør i et fuldtids lønarbejde.

Figur 3.3. Hvor mange timers frivilligt arbejde om måneden (pct).

Figuren viser fordelingen af svarene på spørgsmålet: 'Ca. hvor mange timer inden for den seneste måned har du arbejdet frivilligt?' (n=115).

DEL IV

Borgernes vurdering af Faxe Kommune

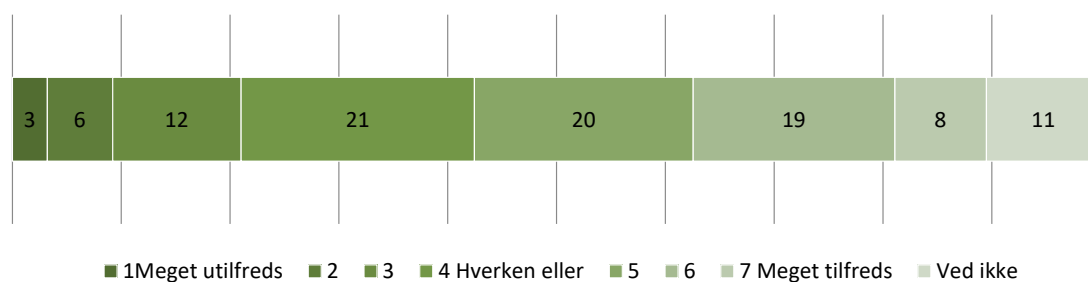
Vurdering af kommunen

Undersøgelsens primære formål har været at afdække de voksne borgeres vaner, adfærd og holdninger i forbindelse med kultur- og fritidsaktiviteter i Faxe Kommune. Respondenterne er dog også blevet spurgt om deres generelle holdning til kommunens serviceniveau.

Generel tilfredshed med kommunen

I figur 4.1 ses borgernes overordnede tilfredshed med kommunens service. Borgerne har vurderet kommunens service på en skala fra 1-7, hvor 1 er 'meget utilfreds' og 7 er 'meget tilfreds'. Figuren viser, at lidt over en fjerdedel (27 pct.) af borgerne i høj grad (vurdering på 6 eller 7) er tilfredse med kommunens service. En noget mindre andel (9 pct.) er i høj grad utilfredse (vurdering på 1 eller 2) med servicen. Den største andel (56 pct.) af de voksne placerer sig dog der imellem (3, 4 eller 5) og kan derfor betragtes som værende hverken entydigt utilfredse eller entydigt tilfredse.

Figur 4.1: Borgernes samlede vurdering af kommunens serviceniveau (på en skala fra 1-7) (pct.)

Figuren viser de voksne borgeres samlede vurdering af kommunens service. Respondenterne har svaret på spørgsmålet 'Alt i alt, hvor tilfreds er du med den kommunale service, som din kommune tilbyder?' på en skala fra 1-7, hvor 1 er 'Meget utilfreds', 4 er 'Hverken eller' og 7 er 'Meget tilfreds' (n=1.115)

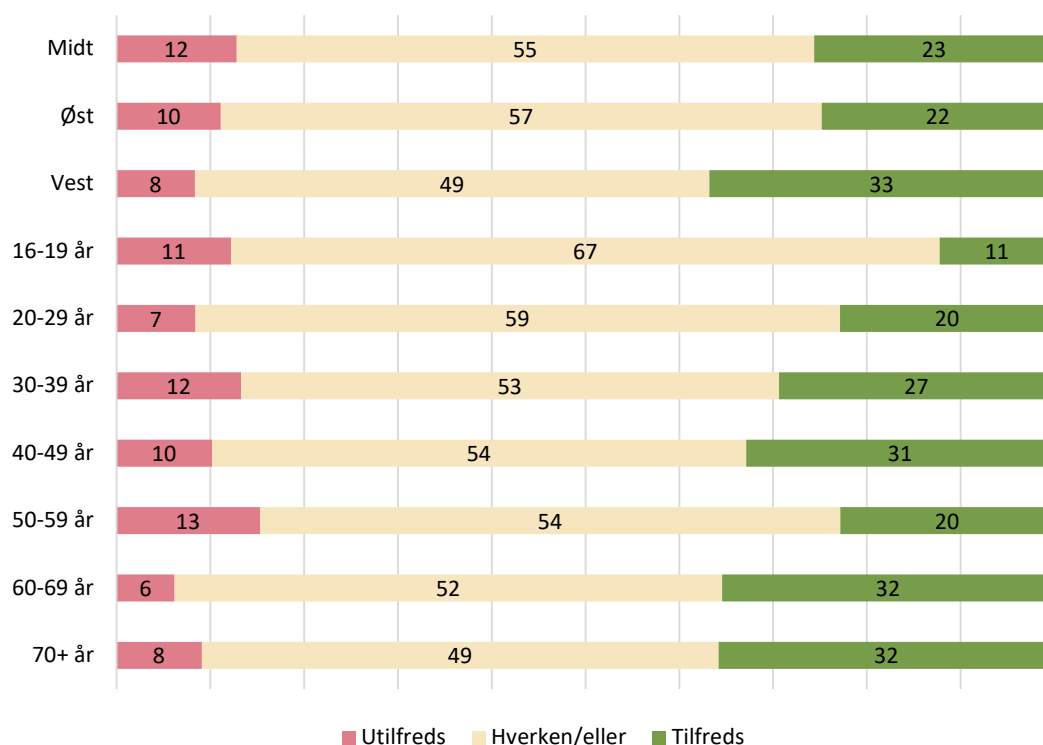
I figur 4.2 ser man tilfredsheden med kommunens service fordelt på aldersgrupper og lokalområder. Figuren er udarbejdet på baggrund af samme spørgsmål som i ovenstående figur, men svarkategorierne er samlet for at gøre sammenligninger lettere for læseren.

På tværs af de tre lokalområderne ser man, at der er en markant større andel tilfredse borgere i Vest (33 pct.) sammenlignet med både Øst (22 pct.) og Midt (23 pct.). Ikke overraskende er det derfor også i Vest, at der er forholdsvis færrest utilfredse. Selv når der kontrolleres for socioøkonomiske faktorer som uddannelsesniveau og beskæftigelse, er der stadig forskel på andelen af tilfredse i Vest sammenlignet med hhv. Øst og Midt. Forskellen i andelen af tilfredse skyldes altså ikke socioøkonomiske faktorer.

Der er ligeledes store forskelle i tilfredsheden på tværs af aldersgrupperne. Den mindste andel tilfredse findes blandt de 16-19 årige, hvor blot 11 pct. har angivet, at de er tilfredse med

kommunens serviceniveau. Blandt de 20-29 årige og de 50-59 årige ses ligeledes en relativ lille andel tilfredse (20 pct.) sammenlignet med de øvrige aldersgrupper (mellem 27 pct. og 32 pct.). Det tyder derfor på, at de yngre borgere er mindre tilfredse end de ældre. Faktisk ser andelen af tilfredse borgere ud til at stige med alderen. Kun de 50-59 årige bryder med denne tendens. Det er således også blandt de ældste borgere (60+ årige), man ser den største andel tilfredse (32 pct.).

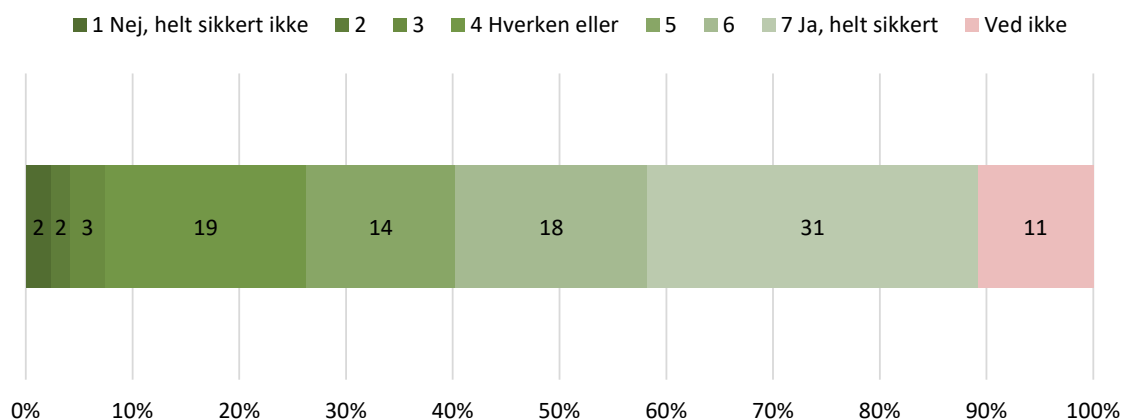
Figur 4.2: Borgernes tilfredshed med kommunens serviceniveau fordelt på alder og lokalområde (pct).

Figuren viser andelen af respondenter, der har svaret på spørgsmålet 'Alt i alt, hvor tilfreds er du med den kommunale service, som din kommune tilbyder?'. Respondenterne har kunnet svare på en skala fra 1-7. Svarene er inddelt i andelen af 'tilfredse' (de, der har svaret 6 eller 7), andelen af 'hverken/eller' (de, der har svaret 4, 5 eller 6) og 'utilfredse' (de, der har svaret 1 eller 2) (n=1.783).

Borgerne er ligeledes blevet spurgt, om de ville anbefale andre at flytte til kommunen. Igen er svarene fordelt på en skala fra 1-7, hvor 1 svarer til 'Nej, helt sikkert ikke', og 7 svarer til 'Ja, helt sikkert'. Fordelingen af svarene er illustreret i figur 4.3. Her ser man, at 49 pct. af borgerne kan betragtes som "aktive anbefalere" (de, der har svaret 6 eller 7). "Aktive anbefalere" er altså de borgere, der i høj grad vil anbefale andre at flytte til kommunen. Modsat er der kun 4 pct. af borgerne, der indikerer, at de overhovedet ikke ville anbefale andre at flytte til kommunen (de, der har svaret 1 eller 2).

Figur 4.3. Ville du anbefale andre at flytte til kommunen?

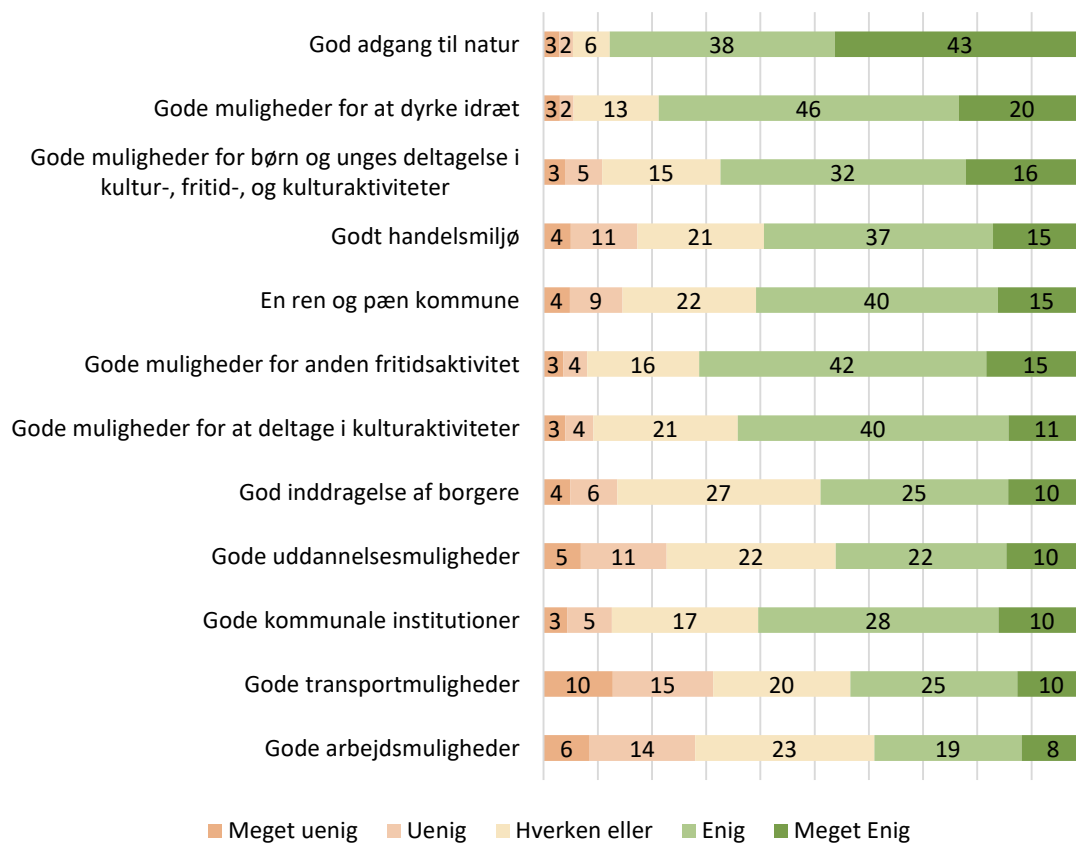

Figuren viser de voksne borgeres samlede vurdering af kommunens service. Respondenterne har svaret på spørgsmålet 'Alt i alt, hvor tilfreds er du med den kommunale service, som din kommune tilbyder?' på en skala fra 1-7, hvor 1 er 'Meget utilfreds', 4 er 'Hverken eller' og 7 er 'Meget tilfreds' (n=1.783).

Hvad gør Faxe Kommune til en god kommune?

I figur 4.4 kastes lys over, hvilke forhold der har betydning for borgernes vurdering af kommunen. Her ser man, at adgangen til naturen er den eneste faktor, der er markant vigtigere end de øvrige, idet hele 43 pct. af borgerne har angivet, at de er 'meget enige' i, at 'god adgang til natur' gør Faxe Kommune til en god kommune. Det næstmest vigtige ser ud til at være 'muligheder for at dyrke idræt', der sammenlignet med 'god adgang til natur' dog kun har fået halvt så mange (20 pct.), der svarer, at de er 'meget enige'. Herefter følger tre forhold (kultur- og fritidstilbud for børn og unge, handelsmiljø samt en ren og pæn kommune) med mellem 15 pct. og 16 pct., der erklærer sig 'meget enige' i, at disse tre forhold gør Faxe Kommune til en god kommune. De øvrige kan betragtes som en mindre vigtig gruppe af faktorer. Det er dog vigtigt at bemærke, at der for alle faktorer gælder, at markant flere borgere er enige end uenige i, at forholdene er med til at gøre kommunen til en god kommune. Gode transportmuligheder er det forhold med den største andel borgere (25 pct.), der har angivet, at de er enten 'meget uenige' eller 'uenige' i, at forholdet gør kommunen til en god kommune.

Figur 4.4. Borgernes vurdering af udvalgte forholds betydning for om kommunen er et godt sted at bo.

Figuren viser andelen af borgere (pct.), der er meget enige/uenige i, at udvalgte forhold gør Faxe Kommune til en god kommune. Figuren er baseret på svarene på spørgsmålet 'Hvad gør Faxe Kommune til en god kommune for dig?' (n=1.783).

DEL V

Sammenfatning

Sammenfatning og perspektivering

Det er formålet med undersøgelsen at give et faktuel og kvalificeret grundlag for såvel Faxe Kommunes fremtidige initiativer og politik på området som foreningers og virksomheders initiativer og tilbud på området i de kommende år.

Undersøgelsen består af to dele. Den første del er en analyse af 4. til 9. klasse elevers svar på en række spørgsmål om deres deltagelse i idrætsaktiviteter, andre fritidsaktiviteter samt forskellige kulturformer, som blev besvaret digitalt i skolen. Spørgsmålene blev besvaret af 1.528 børn og unge, hvilket giver en samlet svarprocent på 61.

Den anden del omfatter en tilsvarende analyse af voksne borgeres idræts- og motionsdeltagelse samt deres deltagelse i forskellige former for kultur- og fritidsaktivitet baseret på svarene på en række spørgsmål, som en udvalgt gruppe af borgere i Faxe Kommune har besvaret digitalt. Spørgeskemaet omfattede også spørgsmål om borgernes deltagelse i frivilligt arbejde samt deres vurdering af Faxe Kommune. Da indsamlingen blev afsluttet ultimo maj måned havde 1.250 personer besvaret spørgeskemaet, som gav en svarprocent på 25.

I dette afsnit er undersøgelsens mange resultater sammenfattet og sidst i afsnittet perspektiveres og diskuteres resultaterne.

Sammenfatning

Undersøgelsens væsentligste resultater er sammenfattet i 10 overordnede konklusioner med tilhørende delresultater.

1. Tre ud af fire børn og unge fra 4. til 9. klassetrin dyrker normalt idræt eller motion og det svarer i store tæk til idrætsdeltagelsen på landsplan og i andre sjællandske kommuner. Det er først og fremmest forældrenes baggrund og interesse for idræt, som har betydning for hvor aktive børnene er.

- 75 pct. af børnene fra 4 til 9. klassetrin 'dyrker normalt idræt, sport eller motion', men yderligere 11 pct. svarer, at de dyrker idræt, men 'ikke for tiden'.
- Deltagelsesniveauet er på omtrent det samme som det gennemsnitlige niveau for deltagelsen i en række sjællandske kommuner.
- Drengene er lidt mere aktive end pigerne, og de yngste (10 – 12 år) er en smule mere aktive end de ældste skoleelever (13 – 15 år).
- Forældrenes baggrund og idrætsinteresse har stor betydning for, om børnene dyrker idræt: Børn af forældre, som er i arbejde, er mere idrætsaktive end børn i familier, hvor den ene forælder eller begge forældre står uden for arbejdsmarkedet. Idrætsdeltagelsen er højere hos børn, hvis forældre begge er født i et europæisk land, end hos børn hvis forældre begge oprindeligt er fra et ikke-europæisk land. Hvis barnets forældre er idrætsaktive, er det mere sandsynligt, at barnet også er idrætsaktiv, end hvis forældrene ikke dyrker idræt.

2. Fodbold, svømning, gymnastik og løb/jogging er de mest populære idrætsgrene blandt børn og unge, men der er store forskelle mellem drengene og pigerne på, hvad de især dyrker. Til forskel fra de voksne dyrker børn og unge især idræt i en forening.

- Fodbold er den mest populære idrætsaktivitet, men det skyldes, at denne aktivitet er helt dominerende hos drengene. De efterfølgende mest populære idrætsgrene er svømning, gymnastik og løb/jogging, som i højere grad dyrkes af pigerne end af drengene. Dette billede af de mest dyrkede idrætsaktiviteter hos børn og unge er helt identisk med det billede, undersøgelser i andre sjællandske kommuner samt en landsdækkende undersøgelse har vist.
- Børnene og de unge dyrker først og fremmest idræt i en forening, men mange dyrker også idræt og motion 'på egen hånd', mens forholdsvis få benytter sig af kommercielle idrætstilbud. Alle de mest populære idrætsgrene blandt børnene dyrkes primært i forening. Det samme mønster viser undersøgelserne i andre sjællandske kommuner.
- Mere end halvdelen af de idrætsaktive børn og unge er aktive mindst tre gange om ugen.
- Haller og sale er de mest benyttede faciliteter til idræt blandt idrætsaktive børn og unge i Faxe Kommune. Derefter kommer svømmehaller og fitnesscentre/motionsrum. Der er en markant stigning i børnenes brug af motions- og fitnessrum hos de 13-15 årige børn sammenlignet med de 10-12 årige. Børn og unge i Faxe Kommune benytter i højere grad svømmehal end i de andre sjællandske kommuner.

3. I sammenligning med den høje deltagelse i idrætsaktiviteter er det forholdsvis få børn og unge, som går til andre fritids- og kulturaktiviteter, og de aktive børn og unge i disse aktiviteter gør det ikke lige så ofte, som de idrætsaktive børn og unge.

- Computerspil er den hyppigst dyrkede fritidsaktivitet med 10 pct. af børnene, der har spillet computer andre steder end hjemmet eller hos en kammerat. 3 pct. går til spejder, 2 pct. til teater og 2 pct. til rollespil. De resterende fritidsaktiviteter kan betragtes som "niche-aktiviteter" med færre end 2 pct. af børnene og de unge som deltagere.
- Dette mønster minder til forveksling om det billede, som undersøgelserne i andre sjællandske kommuner har vist.
- De aktive i andre fritids- og kulturaktiviteter går typisk ikke lige så ofte til disse aktiviteter, som de idrætsaktive børn går til idræt. Typisk én til to gange om ugen.
- Hvad angår deltagelse i kulturtilbud og kulturarrangementer har omkring hvert tredje barn været i biografen inden for det senest år forud for spørgeskemaets besvarelse, mens hvert femte barn har deltaget i en koncert eller lignende musikarrangement. På samme niveau finder vi forlystelsesparker og lignende, der inden for det seneste år har haft besøg af næsten hvert femte barn i Faxe Kommune. Halvt så mange børn (cirka hver tiende) har besøgt et museum, et akvarie/zoologisk have eller et teater. Det samme mønster finder vi i de andre sjællandske kommuner, hvor det samme er blevet undersøgt.

4. Voksne borgere i Faxe Kommune er meget idræts- og motionsaktive men er dog lidt mindre aktive end i andre sjællandske kommuner og på landsplan. Forholdsvis flere kvinder end mænd er idræts- og motionsaktive, de yngre og de ældre er mere aktive end de midaldrende, og de højere uddannede er klart mere aktive end borgere uden en uddannelse.

- 60 pct. af borgerne i Faxe Kommune svarer, at de 'normalt dyrker idræt, sport eller motion'. Det svarer til idrætsdeltagelsen for landet som helhed, men er lidt lavere end i andre sjællandske kommuner, hvor tilsvarende undersøgelser er gennemført.
- Kvinderne er betydeligt mere aktive end mændene, og derved adskiller Faxe Kommune sig fra landsgennemsnittet og andre sjællandske kommuner. Det er især mændenes idrætsdeltagelse, der skiller sig ud i forhold til de andre kommuner og landsgennemsnittet.
- Der er forholdsvis flest i de yngste (16-19 årige) og de ældste (70 år+) aldersgrupper, der dyrker idræt og motion, mens vi finder den laveste andel blandt de 30-39 årige, som man også finder på landsplan.

5. De voksne dyrker især idræt på egen hånd og idræts – og motionsformer, som kan dyrkes individuelt, så som vandreture, styrketræning og løb / jogging.

- Der er et klart sammenfald mellem uddannelseslængde og idrætsdeltagelse, hvor gruppen med højest en grundskoleuddannelse dyrker markant mindre idræt end personer med en kort eller videregående uddannelse.
- Idrætsdeltagelsen i Faxe Kommune følger en landsdækkende tendens til i høj grad at orientere sig mod idræts- og motionsformer, der kan dyrkes individuelt, på tidspunkter som passer den enkelte og sammen med dem, man gerne vil dyrke aktiviteten sammen med. Vandreture, styrketræning og løb/jogging er de tre mest populære aktiviteter med markant flere aktive end den nærmeste efterfølger, som er svømning. Men der er forholdsvis færre i Faxe Kommune, som dyrker styrketræning og løb, end i landet som helhed.
- Som i resten af landet dyrker borgerne først og fremmest motion og idræt 'på egen hånd'. Foreningen er dog den mest benyttede organisering til organiseret idræt, som 38 pct. benytter. Halvt så mange, 19 pct., dyrker idræt eller motion i kommercielt regi. Det svarer også til landsdækkende undersøgelser og undersøgelser i andre sjællandske kommuner.
- Mere end halvdelen af de idræts- og motionsaktive dyrker idræt eller motion mindst tre dage om ugen.
- Lidt mere end hver tredje borger er i høj grad eller meget høj grad tilfreds med kommunens idrætsfaciliteter, og kun hver tiende er ikke tilfreds. Hver fjerde borger har svaret 'ved ikke', som sikkert skyldes, at de ikke bruger og derfor heller ikke kan vurdere faciliteterne.

6. Borgerne i Faxe Kommune er mindre aktive i andre fritids- og kulturaktiviteter end i andre sjællandske kommuner. Kvinder er mere aktive end mænd, og på flere af kulturaktiviteterne er de ældre mere aktive end de yngre. Forholdsvis mange synes, at kultur- og fritidsfaciliteterne i kommunen ikke opfylder deres behov.

- Hvad angår andre fritids- og kulturaktiviteter benytter borgerne i Faxe Kommune sig af en bred vifte af tilbud. Koncerter (58 pct.) og biografer (39 pct.) er markant mere populære end andre kultur- og fritidstilbud. Dernæst kommer en række tilbud, der alle er besøgt af mellem 14 og 24 pct. inden for det seneste år forud for besvarelsen af spørgeskemaet (forlystelsesparker, museer, foredrag, teater, akvarier, kunstudstillinger, biblioteker og sportsarrangementer). 9 pct. går til aftenskoleundervisning.
- For stort set samtlige kultur- og fritidsaktiviteter gælder, at en større andel af kvinderne end mændene benytter sig af tilbuddene. Der er store forskelle i brugen af de forskellige kultur- og fritidstilbud på tværs af aldersgrupper. Mange af kulturaktiviteterne er mest populære blandt de ældre. Det gælder i særdeleshed for kunstudstillinger, aftenskoleundervisning og besøg i arkiv. Det er imidlertid hos de ældste aldersgrupper, at vi finder den største andel, der ikke benytter sig af nogle af de tilbud, der er spurgt om.
- Borgerne i Faxe Kommune er mindre aktive i de fleste kulturaktiviteter end i Næstved Kommune, Greve Kommune og Lolland Kommune, hvor tilsvarende undersøgelser er gennemført.
- Det væsentligste for borgernes interesse for og lyst til at gå til en kulturaktivitet er, ikke overraskende, at der er god 'underholdning/oplevelse', og dernæst at de fysiske omgivelser for aktiviteten pæne, velholdte og inspirerende. Det har mindre betydning, at der er en god restaurant eller lignende; at der er kort afstand; og at stedet er familie-/børnevenligt.
- Hver fjerde af borgerne i Faxe Kommuner synes, at kultur- og fritidsfaciliteterne i kommunen opfylder deres behov, men en forholdsvis stor andel, hver femte, oplever ikke, at kultur- og fritidsfaciliteterne opfylder deres behov, og to ud af fem svarer, at de i nogen grad opfylder deres behov.

7. Fire ud af ti deltager i frivilligt arbejde i kommunen, og det er på samme niveau som i landet som helhed. Der er flest frivillige inden for idræt og dernæst inden for bolig og lokalsamfund.

- I alt 40 pct. af de voksne i Faxe Kommune har arbejdet frivilligt inden for det seneste år. Det er stort set samme niveau som landsgennemsnittet. Der er næsten lige så mange frivillige mænd som kvinder, som man også finder på landsplan.
- Der er flest frivillige inden for idræt, dernæst inden for bolig og lokalsamfund, men ellers fordeler de frivillige sig på en række samfundsområder.

8. *Langt de fleste borgere er meget tilfredse med kommunens serviceniveau, men de yngre er ikke lige så tilfredse som de ældre. Det er især adgangen til naturen samt mulighederne for at dyrke idræt og forskellige kultur- og fritidstilbud, som tillægges betydning for deres tilfredshed med kommunen.*

- Sidst i spørgeskemaet besvarede borgerne et par spørgsmål om deres tilfredshed med kommunens service. Svarene viser, at lidt over en fjerdedel af borgerne i høj grad er tilfredse med kommunens service. En noget mindre andel, hver tiende, er i høj grad utilfredse med servicen. Andelen af tilfredse borgere stiger med alderen.
- Det er især adgangen til naturen, som borgerne tillægger stor betydning for, at det er en god kommune at bo i. Det næst vigtigste er gode 'muligheder for at dyrke idræt', og derefter følger kultur- og fritidstilbud for børn og unge, handelsmiljø samt en ren og pæn kommune

9. *Der er forholdsvis små forskelle mellem Faxe Kommune og andre sjællandske kommuner på børn, unge og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter.*

- Blandt de voksne er deltagelsen i idræt lidt lavere end i andre sjællandske kommuner, hvor tilsvarende undersøgelser er gennemført.
- Der er forholdsvis færre i Faxe Kommune, som dyrker styrketræning og løb, end i landet som helhed.
- Borgerne i Faxe Kommune er mindre aktive i de fleste kulturaktiviteter end i Næstved Kommune, Greve Kommune og Lolland Kommune, hvor tilsvarende undersøgelser er gennemført.

10. *Der er visse forskelle mellem Øst, Midt og Vest i Faxe Kommune på børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter, deres deltagelse i frivilligt arbejde samt deres tilfredshed med kommunen.*

- Idrætsdeltagelsen blandt børn og unge er lidt mindre i Øst end i henholdsvis Vest og Midt, mens der ikke er væsentlige forskelle mellem de tre områder på andelen af de voksne, som er idræts- og motionsaktive.
- Blandt de voksne dyrkes gymnastik af forholdsvis få borgere i Midt i sammenligning med Vest og Øst, mens svømning dyrkes noget mere af borgerne i Øst end i Midt og Vest. Der er ligeledes store forskelle i populariteten af friluftaktiviteter og mountain-bike.
- I Øst har der 16 pct. ikke benyttet sig af nogle af de øvrige kultur- og fritidstilbud det seneste år mod 22 pct. i Midt og 21 pct. i Vest.
- I Øst deltager 43 pct. i frivilligt arbejde, mens tallet er en smule lavere i Vest (40 pct.) og lavest i Midt (36 pct.).
- Der er en markant større tilfredshed med kommunen blandt borgere i Vest end i både Øst og Midt.

Tendenser og pejlemærker for udviklingen

På tværs af de mange resultater, som er sammenfattet ovenfor, diskuteres i denne sidste del fem tværgående tendenser samt ideer til nye politikker på området, som analysen har givet inspiration til.

1. Trods væsentlige samfundsmæssige forandringer de seneste ti år er deltagelsen i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter præget af en betydelig stabilitet og kontinuitet.

Gennem ti år – siden midten af 00-erne - har bl.a. finanskrisen og den efterfølgende økonomiske recession, kommunalreformen med større kommunale enheder samt den digitale revolution med bl.a. sociale medier og digital kommunikation sat sit præg på såvel mange menneskers hverdagsliv som udbuddet af fritids- og kulturaktiviteter. Samtidig er der inden for dele af fritidslivet – især idræt og motion – taget mange nye initiativer (både i kommuner som i organisationerne (især DIFs og DGIs stort anlagte Bevæg dig for livet), som der er store forventninger til.

Derfor er det overraskende, at der de seneste ti år har været så små forandringer i, hvor mange der går til noget i fritiden, og hvad folk går til. Den påståede øgede individualisering af fritidslivet, især i voksnes motionsvaner, begyndte for 30 til 40 år siden og er ikke øget det seneste tiår – med undtagelse af den voksende benyttelse af kommercielle fitnesscentre. Samtidig er det svært at spore den store effekt af mange gode initiativer fra såvel fritidsorganisationer som kommuner.

2. Der er større forskelle på såvel deltagelsesniveauet som deltagelsesmønstret mellem Faxe Kommunes lokalområder end på tværs af kommunerne.

Undersøgelsen har vist, at på tværs af de sjællandske kommuner, som er sammenlignet i denne undersøgelse, er der forholdsvis små forskelle på andelen af børn og voksne, som dyrker idræt og går til forskellige andre fritids- og kulturaktiviteter. Der er også forholdsvis små forskelle på, hvilke idræt-, fritids- og kulturaktiviteter, borgerne interesserer sig for. Til gengæld viser undersøgelsen, at internt i Faxe Kommune er der er visse forskelle på deltagelsesmønstret mellem lokalområder. På den ene side skyldes disse forskelle ofte, at der er store forskelle på befolkningssammensætningen mellem lokalområder, og det er især borgernes socioøkonomiske baggrund, der har indflydelse på deres adfærd i fritiden. Derfor behøver disse forskelle ikke at være udtryk for, at nogle lokalområder har dårligere vilkår for en aktiv fritid, end andre lokalområder har. På den anden side kan denne viden om forskellene mellem lokalområder bruges til mere målrettede indsatser. Man kan også forestille sig, at lokalområderne i højere grad kunne lære af hinanden.

3. Fritids- og kulturlivet er præget af en stor mangfoldighed med et voksende antal 'interesser', som konkurrerer om borgernes – og kommunens – opmærksomhed, og som kommunen har svært ved at tilgodese.

Fritidslivet er ved første øjekast præget af nogle aktiviteter, som en stor del af borgerne engagerer sig i. Bl.a. de store motionsformer (løb, styrketræning og vandreture), koncerter og biograf. Men samtidig er fritidslivet også en mangfoldighed af interesser, som hver for sig har forholdsvis få deltagere. Samtidig er organiseringen deraf differentieret med foreninger, kommunale institutioner, store kommercielle aktører samt mange små private, semiorganiserede tilbud. På den ene side tyder forskning på, at mange forskellige tilbud og muligheder - og konkurrence imellem dem - har en positiv betydning for, hvor mange, der er aktive. På den anden side er det svært at håndtere for en kommune, som vil stræbe efter at skabe lige vilkår for alle.

For 40 år siden konstaterede en kulturforsker, at den kommunale fritids- og kulturpolitik ikke havde mulighed for at tilgodese og opfylde ønskerne til et væld af meget forskellige interesser. For det første bliver nogle aktiviteter let overset, fordi den offentlige, politiske logik går ud på at tilgodese 'median-vælgeren'. Det går let ud over de aktiviteter, som forholdsvis få går til. For det andet kommer kommunen alligevel let til at 'løbe efter' nye aktiviteter, som man tror kan tiltrække fritids-inaktive grupper (fx parkour). For det tredje er det lettere for en kommune at samarbejde med få og store enheder end med mange små og forskellige enheder. Det er en af begrundelserne for, at store organisationer har foreslået, at foreninger og organisationer i højere grad arbejder sammen og eventuelt sammenlægges for at stå sig stærkere i forhold til det offentlige men også for at have større kapacitet til at tage nye initiativer. Men der er en risiko for, at det netop går ud over mangfoldigheden.

4. Den kommunale fritids- og kulturpolitik har primært betydning for børn og unge, mens de kommunale indsatser og rammer har lille betydning for de fleste voksnes idræts-, fritids- og kulturinteresser.

Børnene og de unge – op til især teenageårene – går i stor stil til aktiviteter, som kommunen støtter og skaber rammer for. Her tænkes især på folkeoplysende foreninger, ungdomsskole, fritidsklubber og SFO, men også faciliteter (fx svømmehal) som børnene kan bruge. Til forskel fra dette har de kommunale faciliteter og den kommunale støtte til aktiviteter i fritiden lille betydning for de voksne. De største idrætsaktiviteter foregår enten 'på egen hånd' uden brug af kommunale faciliteter eller i fitnesscentre, der ikke er støttet af kommunen. Og mange af kulturaktiviteterne benyttes forholdsvis sjældent og er drevet kommercielt. Aftenskolerne benyttes af forholdsvis få voksne og fortrinsvis kvinder og den ældre del af befolkningen.

5. Meget fritids- og kulturliv foregår lokalt, især børnenes fritidsliv, men der er væsentlige forskelle på, hvor stærkt det lokale fritidsliv er. Det kunne den kommunale politik sigte på at styrke.

Voksende urbanisering, større kommuner, lukning af lokale forretninger og virksomheder, centralisering af offentlige institutioner og adskillelse mellem bolig og arbejdsplads har grundlæggende ændret mange lokalsamfund. Lokalsamfundene er på den måde blevet 'funktionstømt' til næsten kun at være boligsted for borgerne. Lokalsamfundet – hvad enten vi taler om landsbyen eller boligkvarteret i byen – er imidlertid rammen om mange borgeres 'fritid'. Både uformelt når børn finder sammen for at lege på det nærtliggende grønne område, eller når voksne cykler en tur sammen, og mere formelt i form af foreninger, som har en lokal identitet. En stor del af både børn og voksnes idræts- og motionsaktivitet foregår i lokalsamfundet og meget af folks frivillige engagement er knyttet til lokalsamfundet.

De seneste år har der været meget fokus på civilsamfundets betydning for lokal udvikling og dynamik. Især i landdistrikter. Hvor såvel arbejdspladser som kommunale institutioner er forsvundet, er der en tro på, at civilsamfundet kan 'redde' lokalsamfundet. På fritids- og kulturområdet kan man således forestille sig, at lokale foreninger (fx borgerforeninger og grundejerforeninger) får ansvaret for driften af mindre anlæg for fysik aktivitet (legepladser, grønne områder mv.). Evt. mod en mindre kommunal betaling. Det er også tænkeligt, at lokale foreninger i højere grad er villige til at samarbejde med kommunale institutioner (skole, daginstitutioner, plejecentre) om fritids- og kulturaktiviteter.

Litteratur

Bak, L., Madsen, A.S., Henrichsen, B. og Troldborg (2012). Danskernes kulturvaner 2012. Udarbejdet af Epinion og Pluss Leadership for Kulturministeriet. Kulturministeriet.

Elmose-Østerlund, K., Pedersen, M.R.L. og Ibsen, B. (2017). Foreningsidrætten anno 2015 – status og udviklingstendenser. Rapport i forskningsprojektet 'Social inclusion af volunteering in sports clubs in Europe'. Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Institut for Idræt og Biomekanik.

Hjære, M. og Jørgensen, H.E.D. (2017). Tal om det frivillige Danmark. Analyse af befolkningens frivillige engagement. Center for frivilligt socialt arbejde.

Høyer-Kruse, J., Jørgensen, C.R., Ibsen, B. og Pedersen, M.R.L. (2018). Børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter i Næstved Kommune. *Movements* 2018: 3.

Høyer-Kruse, J., Forsberg, P., Nielsen, C.G. og Nielsen, C.D. (2016). Undersøgelse af idræts- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune. *Movements* 2016:1, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

Høyer-Kruse, J., Asserhøj, T.L., Nielsen, C.D (2015). Skoleelevers og voksne borgeres deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter i Greve Kommune. *Movements* 2015: 9. Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

Ibsen, B., Thøgersen, M. og Levinsen, K. (2013). Kontinuitet og forandring i foreningslivet. *Movements* 2013: 11. Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

Ibsen, B., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J. og Støckel, J.T. (2015). Pigers idrætsdeltagelse. *Movements* 2015:1. Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

Knudsen, H.M. (2017). Lolland Kommune. Kortlægning af kultur- og fritidsområdet 2017. Lolland Kommune.

Forsberg, P., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Idrætsfaciliteter i Halsnæs Kommune. Idrættens Analyseinstitut

Forsberg, P., Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Idrætsfaciliteter i Ballerup Kommune. Idrættens Analyseinstitut

Pilgaard, M., Forsberg, P., Høyer-Kruse, J., Nielsen, C.D., Bedaf, A. og Mindegaard, P. (2015). Analyse af idræts- og bevægelsesfaciliteter i Gladsaxe Kommune. Idrættens Analyseinstitut.

Pilgaard, M. og Rask, S. (2016). Danskernes motions- og sportsvaner 2016. Idrættens Analyseinstitut.

Rambøll (2017). Frivillighedsundersøgelsen 2017. Udarbejdet for Børne- og Socialministeriet.

Bilag 1: 7 idrætskategorier

Løb, cykling, gang: Løb, orienteringsløb, vandreture, stavgang, cykling, mountainbike, triatlon

Fitness: Styrketræning, aerobic, spinning, crossfit, andre former for fitness

Æstetiske idrætter: Gymnastik, dans, ridning, yoga, pilates, kampsport, atletik, skøjteløb

Vandaktiviteter: Svømning, open water-svømning, dykning, roning, kano/kajak, sejlsport, windsurf, surf, anden vandaktivitet

Individuelle boldspil: Tennis, badminton, golf, bowling, petanque, billard, bordtennis, andet individuelt boldspil

Streetaktiviteter: Rulleskøjter, skateboard, parkour

Holdboldspil: Fodbold, håndbold, basketball, volleyball, floorball, andet holdboldspil (Pilgaard og Rask, 2016)

Serien MOVEMENTS

Se de tidligere udgivelser i rapportserien på CISC's hjemmeside: www.sdu.dk/cisc

- 2018:5 Christina Meisner Jørgensen og Bjarne Ibsen: Fællesskaberne i Rigtige Mænd.
- 2018:4 Jens Høyer-Kruse, Christian Røj Voldby, Bjarne Ibsen og Marlene Rosager Lund Pedersen: Børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter i Faxe Kommune.
- 2018:3 Jens Høyer-Kruse, Christian Røj Voldby, Bjarne Ibsen og Marlene Rosager Lund Pedersen: Børn og voksnes deltagelse i idræts-, fritids- og kulturaktiviteter i Næstved Kommune.
- 2018:2 Lise Specht Petersen: En forskningsbaseret undersøgelse af MY PLAYGROUND: Et midlertidigt legende byrum etableret i fire byer i forbindelse med Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017.
- 2018:1 Bjarne Ibsen, Marlene Rosager Lund Pedersen og Ann Sophia Bertelsen: Hjerterforeningens patientstøtteordning.
- 2017:8 Birgitte Westerskov Pedersen, Søren Andkjær og Jan Toftegaard Støckel: Evaluering af Naturprojektet. Sundheds- og beskæftigelsesprojekter i Furesø og Kerteminde.
- 2017:7 Jens Høyer-Kruse, Evald Bundgård Iversen og Peter Forsberg: Benyttelse og brugertilfredshed i idrætsanlæg.
- 2017:6 Søren Andkjær og Vagn Adler Sørensen: Grejbanker i Danmark – betydning for friluftsliv, udvikling og fremtidsperspektiver.
- 2017:5 Evald Bundgård Iversen, Peter Forsberg og Jens Høyer-Kruse: Organisering og ledelse af idrætsanlæg i Danmark.
- 2017:4 Bjarne Ibsen, Michael Fehsenfeld, Lise Specht Petersen, Klaus Levinsen og Evald Bundgård Iversen: 16 cases med samarbejde mellem kommunale institutioner og civile aktører.
- 2017:3 Søren Andkjær og Astrid Hadberg: Sociale mødesteder i naturen. Kvalitative casestudier af udendørs steder for børn og unge.
- 2017:2 Klaus Levinsen og Bjarne Ibsen: Foreningers samarbejde med kommunale institutioner.
- 2017:1 Bjarne Ibsen og Klaus Levinsen: Kommunale institutioners samarbejde med foreninger og frivillige - omfang, holdninger og udfordringer.
- 2016:4 Karsten Elmosé-Østerlund og Christian Røj Jørgensen: Undersøgelse af foreningsudvikling med 'DM i foreningsudvikling' som case.
- 2016:3 Bjarne Ibsen og Klaus Levinsen: Unge, foreninger og demokrati.
- 2016:2 Søren Andkjær, Jens Høyer-Kruse og Jan Arvidsen: Børn og unges hverdagsfriluftsliv.
- 2016:1 Jens Høyer-Kruse, Peter Forsberg, Christian Gjersing Nielsen og Casper Due Nielsen: Undersøgelse af idræt- og fritidsfaciliteter i Lejre Kommune.
- 2015:10 Signe Højbjerg Larsen, Lise Specht Petersen, Bjarne Ibsen og Ilir Hasani: Parkourfaciliteter i Danmark.
- 2015:9 Jens Høyer-Kruse, Trygve Laub Asserhøj og Casper Due Nielsen: Skoleelevers og voksne borgeres deltagelse i idræts- og fritidsaktiviteter i Greve Kommune.
- 2015:8 Lise Specht Petersen og Bjarne Ibsen: Klubhusets betydning for idrætsforeningerne og deres medlemmer.
- 2015:7 Karsten Østerlund: Undersøgelse af 'DM i foreningsudvikling' 2013-2014.
- 2015:6 Bjarne Ibsen, Karsten Østerlund og Hans-Peter Qvist: Foreningsdeltagelse og frivilligt arbejdes betydning for demokratisk deltagelse.
- 2015:5 Karsten Østerlund, Bjarne Ibsen, Anne Sofie Berg og Sandra Christiansen: Muligheder og barrierer for forankring af Projekt Fokus.

- 2015:4 Bjarne Ibsen, Heidi Trankjær Bøndergaard og Peter Mindegaard: Evaluering af Projekt Fritidspas i Fredericia Kommune.
- 2015:3 Lise Specht Petersen: Aktivitetsoaser i Rudersdal Kommune.
- 2015:2 Kirsten Kaya Roessler (red.): Arkitektur og Psykologi: Casestudier i sygehuse, arbejdspladser og byrum.
- 2015:1 Bjarne Ibsen, Maja Pilgaard, Jens Høyer-Kruse og Jan Toftegaard Støckel: Pigers idrætsdeltagelse: Hvorfor er der så mange piger, der ikke går til idræt?
- 2014:15 Kamilla Ryding og Ejgil Jespersen: At mestre livet med et synstab - kursus for nyblinde som led i en rehabiliteringsindsats.
- 2014:14 Peter Mindegaard og Søren Thorgaard Skou: Bedre Liv med Artrose – en folkesygdom med slagside: Patientuddannelse og træning til borgere i Hvidovre Kommune med artrose i knæ og hofter og kort eller ingen uddannelse.
- 2014:13 Peter Mindegaard: Sund i Hømarken.
- 2014:12 Karsten Østerlund: Social kapital i gymnastik og fitness: En undersøgelse for landsudvalget i DGI Gymnastik & Fitness.
- 2014:11 Ejgil Jespersen: Handicapforskning i idræt og bevægelse - Statusnotat om Center for Handicap og Bevægelsesfremme, August 2014.
- 2014:10 Jim Toft og Maja Ahler: Bevægelse, krop & sind: Idræt, sport og motion i socialpsykiatrien i Ringsted, Slagelse og Sorø Kommune.
- 2014:9 Karsten Østerlund, Kamilla Ryding og Ejgil Jespersen: Idræt, fritid og helbred for mennesker med funktionsnedsættelse.
- 2014:8 Jens Høyer-Kruse og Bjarne Ibsen: Undersøgelse af Farum Arena.
- 2014:7 Rikke Agnete Andersen: Stemmer i Idrætshuset.
- 2014:6 Karsten Østerlund: Undersøgelse af 'DM i foreningsudvikling' 2012-2013.
- 2014:5 Jens Høyer-Kruse og Lau Tofft-Jørgensen: Undersøgelse af idrætfaciliteter i Skanderborg Kommune.
- 2014:4 Kurt Lüders: Sprækker i ADHD-diskursen.
- 2014:3 Peter Mindegaard og Bjarne Ibsen: Brugerundersøgelse af AquaPunkt-vandtræning.
- 2014:2 Bjarne Ibsen: 10 års forskning i bevægelser - CISC 2004-2014: Staturrapport for Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund - baggrund, undersøgelser og publikationer.
- 2014:1 Anna Staal: Unge, idræt og recovery: Evaluering af udviklingsprojekt om idræt for sindslidende.
- 2013:12 Maja Ahler: Lars Legemester og HandiLeg.
- 2013:11 Bjarne Ibsen, Malene Thøgersen og Klaus Levinsen: Kontinuitet og forandring i foreningslivet: Analyser af foreningslivets udbredelse, sammensætning og karakteristika i 00'erne.
- 2013:10 Thomas Gjelstrup Bredahl: Slutevaluering af projektet "Sund Rekrut"
- 2013:9 Peter Mindegaard, Bjarne Ibsen, Anne-Merete Kissow og Jan Sau Johansen: Brugerundersøgelse af undervisning i varmtvandsbassin.
- 2013:8 Sigrid Alison Rytz, Lars Elbæk og Bjarne Ibsen: Matematik- og læsetræning i en fodboldklub: Evaluering af Projekt Helhed i B 1909.
- 2013:7 Jens Høyer-Kruse og Bjarne Ibsen: Undersøgelse af 'DM i foreningsudvikling'
- 2013:6 Michael Fehsenfeld, Peter Mindegaard og Bjarne Ibsen: YOUR GAM3: Gadeidræt i udsatte boligområder.
- 2013:5 Jan Toftegaard Støckel: Fysisk aktivitet i skolefritidsordninger: En analyse af institutionsstrukturer og kulturer under forandring.
- 2013:4 Kurt Lüders og Ejgil Jespersen: Idrætsdeltagelse blandt unge voksne med sindslidelser.

- 2013:3 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: EN GOD OMVEJ – Bevægelse i lokalområdet: Samlet evaluering af otte kommunale anlægsprojekter til fremme af rekreativ fysisk aktivitet.
- 2013:2 Jan Toftegaard Støckel: Evaluering af Anbragte Børn i Bevægelse.
- 2013:1 Bjarne Ibsen, Malene Thøgersen og Lau Tofft-Jørgensen: Fritidsfaciliteterne i Fredensborg Kommune.
- 2012:17 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Naturparken Mellem Bakkedrag og Dalstrøg - Evaluering af en omdannet græsmark ved boligbebyggelse i Sønderborg.
- 2012:16 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: En Voldsom Omvej - Evaluering af en omdannet støjvold i Solrød.
- 2012:15 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Pixlpark - En Digital Legeplads - Evaluering af en omdannet plads i en ny bydel i Roskilde.
- 2012:14 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Et bevægelseseksperimentarium - Evaluering af en omdannet park ved Sundhedscentret i Nykøbing Sjælland.
- 2012:13 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Sidesporet - Evaluering af en omdannet asfaltplads ved Nørre Aaby station.
- 2012:12 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Opfordring til udfordring - Evaluering af omdannede restarealer i Kolding Bycentrum.
- 2012:11 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Byens Arena - Evaluering af en omdannet parkeringsplads ved boligbebyggelse i Høje Gladsaxe.
- 2012:10 Charlotte Skau Pawlowski, Lars Breum Christiansen, Jasper Schipperijn og Jens Troelsen: Dronningens Bastion - Evaluering af en omdannet bastion på et historisk voldanlæg i Fredericia.
- 2012:9 Thomas Skovgaard, Kurt Lüders, Jesper von Seelen, Mette Munk Jensen, Bjarne Ibsen, Casper Due Nielsen og Tobias Marling: Svømning i den danske folkeskole.
- 2012:8 Bjarne Ibsen, Venka Simovska og Henrik M. Larsen: Tilgængelighed til og deltagelse i idræt blandt børn og unge på Vesterbro: Evaluering af DGI-byens børne- og ungeprojekt Go-Active.
- 2012:7 Bjarne Ibsen ... et al.: Idrættens outsiders - Inklusion eller eksklusion af vanskeligt stillede børn og unge i idræt: Evaluering af puljen til idræt for vanskeligt stillede børn og unge.
- 2012:6 Jan Arvidsen, Karen Dalgaard Pedersen og Søren Andkjær: Rum og rammer for Aktivt Udeliv: Et litteraturstudie om naturlige omgivers betydning for Aktivt Udeliv.
- 2012:5 Bjarne Ibsen: Human Resource Management for Volunteers in Sports Organisations in Europe.
- 2012:4 Charlotte Skau Pawlowski og Jens Troelsen: EN GOD OMVEJ - Bevægelse i lokalområdet: Kvalitativ analyse af den kommunale planlægnings- og implementeringsproces forbundet med projektet.
- 2012:3 Louise Kamuk Storm, Simon Madsen og Bjarne Ibsen: Evaluering af projekt Grib Chancen.
- 2012:2 Louise Bæk Nielsen og Bjarne Ibsen: Idrætsdeltagelse og idrætsfaciliteter i Vordingborg Kommune.
- 2012:1 Thomas Gjelstrup Bredahl: Slutevaluering af Greve Kommunes metodeudviklingsprojekt "MultiMinen" - For 6-8 årige børn med overvægt.
- 2011:6 Peter Lund Kristensen: Evaluering af 'Sunde vaner fra barnsben': Den kvantitative del - Vejle Kommune.
- 2011:5 Louise Kamuk Storm, Simon Madsen og Bjarne Ibsen: Evaluering af 'Bevæg dig sund og glad: Et projekt i Esbjerg Kommune for overvægtige børn og deres familier.
- 2011:4 Jan Toftegaard Støckel: Evaluering vedrørende projekt Idrætszen.

- 2011:3 Bjarne Ibsen og Louise Bæk Nielsen: Idræt og idrætsfaciliteter på Bornholm.
- 2011:2 Jakob Haahr og Søren Andkjær (red.): Muligheder og begrænsninger for friluftsliv: Konferencerapport - artikler og abstracts.
- 2011:1 Ejgil Jespersen: Evaluering af Krop og Kontor forsøgsprojekter.
- 2010:7 Pernille Andreassen: Evaluering af 'Sunde vaner fra barnsben' - Vejle Kommune.
- 2010:6 Forskningsenheden for 'Bevægelse, Idræt og Samfund' (BIS): Forskningsprofil og udviklingsplaner for 2010-2014.
- 2010:5 Bjarne Ibsen, Anne Mette Walmar Hansen og Eva Vennekilde: Ændringer i kommunal idætspolitik efter kommunalreformen.
- 2010:4 Karsten Østerlund: Gå i Gang: Slutevaluering.
- 2010:3 Lise Specht Petersen: Rum for idræt og leg på Vesterbro.
- 2010:2 Bjarne Ibsen og Carsten Hvid Larsen: Aktivitet eller idrætspolitisk arbejde? Frivilligt arbejde i DGI Vestsjælland og DGI Nordsjælland.
- 2010:1 Bjarne Ibsen, Jan Toftegaard Støckel og Charlotte Klinker: Børn og fysisk aktivitet på Vesterbro.
- 2009:7 Lise Specht Petersen og Bjarne Ibsen: København – en by i bevægelse: evaluering af Københavns Kommunes motionsstrategi.
- 2009:6 Ole Lund: Evaluering af projekt 'Sund Cirkel'.
- 2009:5 Carsten Hvid Larsen og Bjarne Ibsen: Frivilligt arbejde i Gigtforeningen.
- 2009:4 Ole Lund: Sund indskoling – evaluering af sundhedsfremmende indsatser i SFO og indskoling i Frederikshavn Kommune.
- 2009:3 Kirsten Kaya Roessler: Gruppesamtaler som psykologisk behandling af kroniske smerter: erfaringer fra projektet "Tilbage til arbejdet".
- 2009:2 Lars Breum Christiansen og Jens Troelsen: Bevægelsesmuligheder i Kolding By 2008.
- 2009:1 Ole Lund: Rend og Hop – Vi si'r stop: et sundhedsprojekts bestræbelser på at skabe bedre betingelser for det sunde liv i Varde Kommune.
- 2008:10 Lars Breum Christiansen og Jens Troelsen: Bevægelsesmuligheder i Roskilde By.
- 2008:9 Per Jørgensen: Idrætspolitik i Gentofte Kommune gennem 100 år.
- 2008:8 Jens Høyer-Kruse, Malene Thøgersen, Jan Toftegaard Støckel og Bjarne Ibsen: Offentlige-frivillige partnerskaber omkring børn og fysisk aktivitet.
- 2008:7 Pernille Vibe Rasmussen: Foreninger og integration: Undersøgelse af foreningers vilkår for integrationsarbejde i Københavns Kommune.
- 2008:6 Thomas Gjelstrup Bredahl: Ekstern evaluering af Motion på Recept i Frederiksberg Kommune: September 2007.
- 2008:5 Thomas Gjelstrup Bredahl: Evaluering af Motion på Recept i Nordjylland 2007.
- 2008:4 Jens Troelsen, Kirsten Kaya Roessler, Gert Nielsen og Mette Toftager: De bolignære områders betydning for sundhed: hvordan indvirker bolignære områder på sundheden? – og hvordan kan udformningen gøres bedre?
- 2008:3 Ole Lund og Pernille Andreassen: Gå i gang: evalueringsrapport.
- 2008:2 Jan Toftegaard Støckel (red.): Parallel leg eller integreret leg? – partnerskaber om børn, leg og bevægelse.
- 2008:1 Pernille Vibe Rasmussen og Kirsten Kaya Roessler: Stofmisbrug og fysisk aktivitet: Evaluering af "Krop og læring – Mere styr på eget liv".
- 2007:1 Bjarne Ibsen: Børns idrætsdeltagelse i Københavns Kommune 2007.